PATVIRTINTA

Švenčionių rajono savivaldybės tarybos
2019 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-54

1 a forma

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019–2021 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

SAVIVALDYBĖS APLINKOS ANALIZĖ

IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

POLITINIAI IR TEISINIAI VEIKSNIAI

Tarptautiniai, valstybės lygmens veiksniai. 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino strategiją ,,Europa 2020“, kuri yra Europos Sąjungos dešimtmetė užimtumo ir augimo strategija. Ji pradėta įgyvendinti siekiant sudaryti sąlygas pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui. Strategija „Europa 2020“ siekiama augimo, kuris būtų: pažangus (veiksmingesnės investicijos į švietimą, mokslinius tyrimus ir inovacijas), tvarus (ryžtingas perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos) ir integracinis (daug dėmesio darbo vietų kūrimui ir skurdo mažinimui).

Strategijoje iškelti penki pagrindiniai tikslai, kurių pagrindu nustatyti nacionaliniai siekiai, kuriuos Lietuva turi pasiekti iki 2020 metų pabaigos:

1. Užimtumas: 75 % 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą.
2. Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra: 3 % ES BVP turėtų būti investuojama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.
3. Klimato kaita ir energetikos tvarumas: šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20 % (arba net 30 %, jei tam bus tinkamos sąlygos), palyginti su 1990 m. rodikliais; 20 % energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 %.
4. Švietimas: reikėtų užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis nebūtų didesnė nei 10 %; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 % 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą.
5. Kova su skurdu ir socialine atskirtimi: reikėtų bent 20 mln. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia, skaičių.

Atsižvelgiant į strategijoje „Europa 2020“, Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ iškeltus prioritetus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 metų apibrėžtus veiklos prioritetus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 1003, neatidėliotini Vyriausybės veiklos prioritetai buvo susiję su Lietuvos stabilios ekonomikos augimo skatinimu, skaidraus, atviro ir efektyvaus viešojo valdymo, energetinio efektyvumo ir energetinio saugumo didinimu, švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimu, viešojo saugumo stiprinimu, ES užsienio politikos ir šalies gynybos ir saugumo stiprinimu. Šių prioritetų įgyvendinimui itin svarbią reikšmę turės ES struktūrinių fondų parama.

ES struktūrinės paramos panaudojimas. Naujuoju programavimo laikotarpiu siekiama sutelkti ES struktūrinės paramos lėšas į ribotą skaičių prioritetinių sričių ir užtikrinti, kad ES sanglaudos politikos investavimo kryptys kuo labiau prisidėtų prie strategijos „Europa 2020”

įgyvendinimo. 2014–2020 metų laikotarpiu pabrėžiama ES sanglaudos politikos sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikintis kryptingai artėti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo link. Numatomos naujos iniciatyvos: integruotos teritorinės investicijos, bendruomenių inicijuojama vietos plėtra, tvarios miestų plėtros priemonės. Naujuoju finansiniu laikotarpiu ESF, ERPF ir SF lėšos Lietuvoje bus nukreiptos į žmogiškojo kapitalo, infrastruktūros ir viešojo valdymo tobulinimo finansavimą. Ypatingas dėmesys bus skiriamas jaunimo užimtumui didinti.

ES struktūrinių fondų parama Lietuvai 2014–2020 m. teikiama pagal Lietuvos 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą ir jos prioritetus, skirtus programai įgyvendinti:

- Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimo prioritetas
- Informacinės visuomenės skatinimo prioritetas
- Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimo prioritetas
- Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo
- Aplinkosaugos, gamtos išteklių darnaus naudojimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos
- Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtros prioritetas
- Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo prioritetas
- Socialinės įtraukties didinimo ir kovos su skurdu prioritetas
- Visuomenės švietimo ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimo prioritetas
- Visuomenės poreikius atitinkančio ir pažangaus viešojo valdymo prioritetas
- Techninės paramos veiksmų programai administruoti prioritetas
- Techninės paramos, skirtos informuoti apie veiksmų programą ir jai vertinti prioritetas

Regiono lygmens. Regioninė politika formuojama atsižvelgiant į Europos Sąjungos regioninės politikos prioritetus ir tikslus. Regioninė politika glaudžiai siejasi su ES struktūrine politika, kurios tikslas – finansinėmis priemonėmis ir nacionalinių regioninių politikų koordinavimu mažinti ES valstybių ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus.

Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalys „Įvadas“, „Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindiniai duomenys“, „Strategija“ patvirtintos Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalių tvirtinimo“. Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalis „Priemonių planas“ patvirtinta Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimu Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“. Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus apskrities skyrius yra parengęs 2014–2020 metų Vilniaus regiono plėtros planą, kurio tikslas yra numatyti pagrindines Vilniaus regiono socialines – ekonomines plėtros kryptis, apibrėžti veiklos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Atnaujintas Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams leis efektyviau naudoti finansinius, žmogiškuosius ir kitus išteklius bei prisidės prie nacionalinės

regioninės politikos įgyvendinimo, socialinių, ekonominių skirtumų mažinimo, tolygios ir darnios plėtros įgyvendinimo. Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 metų prioritetai:

1 prioritetas. Tvari ir konkurencinga regiono ekonomika.

2 prioritetas. Aukšta gyvenimo kokybė.

Savivaldybės lygmens. Planuojant Švenčionių rajono savivaldybės veiklą, atsižvelgiama į Vyriausybės 2012 – 2016 metų programą ir jos įgyvendinimo prioritetines priemones, Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“ ir 2014 – 2020 nacionalinę pažangos programą, skirtą Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti, Lietuvos 2004 – 2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos strategiją, pagrindinius 2014 – 2020 m. programavimo laikotarpio dokumentus nacionaliniu lygmeniu, t.y. Partnerystės sutartį ir Veiksmų programą, kitų valstybinių ir nacionalinių strategijų nuostatas, taip pat į numatomus Vilniaus regiono plėtros plano prioritetus ir tikslus.

2015 m. sausio 29 d. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T - 8 buvo patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės 2014 – 2020 metų strateginis plėtros planas, kuriame įvardinta savivaldybės vizija bei svarbiausi plėtros prioritetai:

- KONKURENCINGA EKONOMIKA
- KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA
- SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ
- EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

Bendrieji ekonominiai rodikliai.

Rengiant Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą 2019–2021 m. laikotarpiui, svarbu žinoti bendras šalies ekonomikos raidos tendencijas.

Remiantis Lietuvos banko duomenimis, Lietuvos ekonomika tebeauga sparčiai – mažiau palankų tarptautinės aplinkos poveikį nusvėrė stipri vidaus paklausa, ypač namų ūkių vartojimas. Praėjusių metų antrojoje pusėje daugiausia prie ūkio plėtros prisidėjo dėl palankios užsienio paklausos raidos sparčiai augęs prekių ir paslaugų eksportas, tačiau pastarojo plėtra šiuo metu reikšmingai sulėtėjo. Vis dėlto dėl 2018 m. pirmąjį pusmetį sustiprėjusio namų ūkių vartojimo ūkio augimas vis dar yra spartus. Pažymėtina, kad jau kurį laiką palyginti spartus ūkio augimas lemia didėjantį gamybos atotrūkį, kuris rodo, kiek esama ūkio raida yra nutolusi nuo tvarios ūkio raidos. Didėjantis gamybos atotrūkis sudaro sąlygas formuotis disbalansams, o jie šiuo metu pastebimiausi darbo rinkoje ir yra viena iš svarbiausių spartaus darbo užmokesčio kilimo priežasčių.

Eksportas. 2018 m. pirmąjį pusmetį užsienio prekyba augo šiek tiek mažiau. Bendras prekių ir paslaugų eksportas per metus paaugo 8,3 proc., arba net 10,2 proc. mažiau nei 2017 m. Tada prie bendrojo eksporto augimo daugiausia prisidėjo prekių eksportas. 2018 metais prekių eksportas auga lėčiau, o jo poveikis bendram eksporto augimui beveik susilygino su paslaugų eksporto poveikiu. Tokia tendencija būdinga beveik visoms produktų kategorijoms (išskyrus chemijos pramonės gaminių ir plastikų, medienos ir jos dirbinių eksportą). Prekių eksporto sulėtėjimą daugiausia lemia pastebimai mažiau kylantis reeksportas. Paslaugų eksportas iš esmės ir toliau didėja sparčiai, nuo metų pradžios jo augimo tempas sulėtėjo tik šiek tiek. 2017 m. didėjęs ypač sparčiai, 2018 m. reeksportas auga gerokai kukliau. Šių metų pirmąjį pusmetį jis padidėjo 3,3 proc. (pernai – 18,9 %). Kadangi pagrindinė Lietuvos reeksporto kryptis yra Rusija, jos ekonominė raida daro didelį poveikį šiam rodikliui. 2017 m. Rusija atnaujino sumažėjusias prekių atsargas ir gana sparčiai didino investicijas į mašinas ir įrenginius. Tai lėmė didelę importuojamų prekių paklausą ir Lietuvos reeksportą į šią šalį. Rusijos įmonėms atkūrus atsargų lygį ir atsinaujinus, investicijos didėjo lėčiau. Išblėsus šio vienkartinio veiksnio poveikiui, Lietuvos prekių paklausos ir reeksporto šia kryptimi

augimas sulėtėjo. Lietuviškos kilmės prekių eksportas didėjo lėčiau dėl pagreitį prarandančios tarptautinės prekybos prekėmis ir nebe taip sparčiai augančios ES paklausos. 2018 m. pirmąjį pusmetį metinis jo augimas sudarė 8,5 proc. (2017 m. – 16,9 %). Lietuviškos kilmės eksporto, neįskaitant mineralinių produktų, į ES augimas buvo nuosaikesnis. Lėčiau augo eksportas į svarbias ES rinkas, kaip Lenkija, Švedija ir Nyderlandai. Didžiąją dalį eksporto kilimo pirmąjį pusmetį lėmė prekyba su JK, Prancūzija, Belgija ir Danija. Vis dėlto prekyba su kaimyninėmis Baltijos valstybėmis prie eksporto augimo prisidėjo daugiau nei praėjusiais metais. Jos padidėjimas vidutiniškai buvo 0,1 proc. p. spartesnis nei 2017 m. Lietuviškos kilmės prekių eksportas į NVS pirmąjį ketvirtį sulėtėjo, tačiau antrąjį ketvirtį pradėjo atsigauti. Šį paspartėjimą antrojo ketvirčio viduryje lėmė didėjęs aliuminio druskų, salyklinio alaus ir fermentuotų gėrimų eksportas į Rusiją. Bendram lietuviškos kilmės prekių eksportui dar labiau sulėtėti neleido atsigavusi prekyba su kitomis nei ES ir NVS šalimis. Jos paspartėjimas daugiausia susijęs su chemijos pramonės gaminių ir plastikų bei žemės ūkio produktų eksportu. Šios prekės daugiausia keliavo į JAV, Japoniją ir Singapūrą.

Infliacija. Metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI, 2018 m. sausio–rugpjūčio mėn. sudarė 2,6 proc. – ketvirtadaliu mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus. Praėjusių metų rudenį pradėjusi nuosekliai mažėti, metinė infliacija gegužės mėn. daugiausia dėl pasaulinių naftos kainų pokyčių šiek tiek padidėjo (iki 2,9 %). Nuo tada kainų augimas vėl sulėtėjo ir šių metų rugpjūčio mėn. siekė žemesnį, panašų į prieš keletą metų vyravusį tempą (1,8 %). Vartotojams šių metų sausio – rugpjūčio mėn. daugumos infliacijos veiksnių kaita buvo palankesnė nei vidutiniškai 2017 m.: maisto, įskaitant alkoholinius gėrimus ir tabaką, pramonės prekių, degalų ir tepalų bei paslaugų kainos, sudarančios didžiąją vartotojų krepšelio dalį, kilo lėčiau. Taigi, tik administruojamosios kainos, pernai šiek tiek kritusios, šiemet truputį padidėjo.

Kaip ir buvo tikėtasi, 2018 m. maisto kainos Lietuvoje kilo kur kas nuosaikiau nei pernai. Maisto kainos, neįskaitant alkoholinių gėrimų ir tabako, šiemet vidutiniškai padidėjo 2,4 proc., t. y. kilo trečdaliu lėčiau nei praėjusiais metais. Lėtesnis nei pernai maisto kainų kilimas yra sietinas su pastaruoju metu mažėjusiomis pasaulinių maisto žaliavų kainomis ir nemažai kritusiomis pagrindinių žemės ūkio produktų supirkimo kainomis. Tačiau manoma, kad dėl šiemet vyravusios kaitros, grūdų ir daržovių derlius gali būti prastas, o tai, tikėtina, paveiks šių maisto žaliavų kainas metų pabaigoje. Dėl šios priežasties taip pat būtų teigiamai paveiktos ir duonos bei mėsos kainos. Tiesa, atsigaunantis pieno ir jo produktų eksportas ir teigiamos šių produktų gamybos perspektyvos Naujojoje Zelandijoje per pastaruosius keletą mėnesių šiek tiek sumažino pasaulines šios prekių grupės kainas. Maisto kainų augimas, įskaitant alkoholinius gėrimus ir tabaką, šiemet yra reikšmingai sulėtėjęs ir dėl kur kas mažesnių akcizų pokyčių nei prieš metus. Šiemet nebuvo kilstelėti alkoholinių gėrimų akcizai, o padidintų akcizų tabakui poveikis yra truputį mažesnis nei pernai.

Pramonės prekių grupės įtaką infliacijai daugiausia lemia kietojo kuro kainų kaita. Jau nuo 2017 m. itin sparčiai kyla kietojo kuro kainos, šiemet jos yra paaugusios daugiau kaip 20 proc. Tai yra pagrindinis pramonės prekių grupės veiksnys, skatinantis bendrąją infliaciją daugiau nei 0,2 proc. p. Šios prekių grupės kainos nemažai kyla dėl didėjančių biokuro kainų, jį brangti skatina pakilusios medienos kainos, brangesnis dyzelinis kuras, sparčiai kylantis darbo užmokestis. Tokia kietojo kuro kainų tendencija gali teigiamai paveikti ir šilumos energijos kainas.

Paslaugų kainos šiemet kyla gana stabiliai. Nors vienetinės darbo sąnaudos 2018 m. pirmąjį pusmetį pasistiebė į viršų, vidutinis bruto darbo užmokestis tuo pačiu laikotarpiu augo labai sparčiai (apie 10 %), o darbo našumas – šiek tiek daugiau nei 3 proc., paslaugų kainos kilo gana stabiliai. Tiesa, yra trumpalaikių veiksnių, kurie pastaruoju metu lėtina paslaugų kainų augimą. Pagrindinis iš jų – tai reikšmingai pigesnės nei pernai susisiekimo oro transportu paslaugos. Tačiau, neįskaitant jų, kitų paslaugų kainų poveikis infliacijai šiemet po truputį didėja. Metinė infliacija euro zonoje

šiemet padidėjo, o pastaruoju metu ją, kaip ir Lietuvoje, nemenkai paveikė šoktelėjusios energijos kainos.

Daugumos prekių ir paslaugų grupių (perdirbtų maisto produktų, pramonės prekių, neįskaitant energijos, paslaugų) kainų augimas euro zonoje tebėra gana panašus kaip ir prieš metus. Tiesa, be kur kas spartesnio nei prieš metus energijos kainų augimo, šiemet labiau išsiskiria tik didesnis neperdirbtų maisto produktų (mėsos, žuvies, vaisių ir daržovių) kainų augimas, pastaraisiais mėnesiais paspartėjęs keletu procentų.

Investicijos. Investicijos ir toliau auga sparčiai. Šių metų pirmąjį pusmetį daug auga investicijos į statybą. Po vangios plėtros 2017 m. antrąjį pusmetį, atsigavo investicijos į būstą. Didesnė metinė plėtra stebėta ir negyvenamųjų pastatų segmente. Jame itin sparčiai didėjo baigtų statyti viešbučių, prekybos ir maitinimo įmonių bei įstaigų pastatų plotai. Sparčiai augo ir investicijos į inžinerinius statinius, jų pagyvėjimui reikšmingą įtaką darė atsigaunantys ES paramos srautai. Apskritai ES paramos lėšų teigiama įtaka Lietuvos ūkio raidai turėtų būti juntama dar ilgą laiką. Birželio mėn. paskelbtoje EK 2021– 2027 m. finansinės perspektyvos programoje Lietuvai numatyta, nors ir mažesnė, tačiau gana didelė lėšų suma. Didėjant investicijoms į statybą, kartu kyla ir statybų sektoriaus aktyvumas. Šis sektorius po kelerių metų pertraukos vėl yra viena iš tų ekonominių veiklų, kurios labiausiai prisideda prie Lietuvos ūkio augimo. Šiek tiek vangesnį investicijų į mašinas ir įrenginius augimą lemia nuosaikiau didėjančios investicijos į transporto priemones, o investicijos į kitas gamybos priemones ir toliau sparčiai auga. Paskatų įmonėms investuoti į naujas gamybos priemones turėtų būti ir ateityje. Jas labiausiai veikia darbuotojų trūkumas ir didėjančios darbo jėgos sąnaudos, taip pat šiuo metu istorines aukštumas siekiantis gamybos pajėgumų panaudojimo lygis.

Darbo rinka ir darbo užmokestis. Šalyje vis labiau jaučiamas darbuotojų trūkumas, didžiausia įtampa vyrauja didžiuosiuose miestuose. Šių metų viduryje su juo susidūrė apie 20 proc. įmonių. Tai yra gana nemažai, nes ekonomikos atsigavimo laikotarpiu tokių įmonių buvo per pusę mažiau. Tiesa, dabar jų reikšmingai mažiau nei praėjusio dešimtmečio ekonomikos pakilimo metu, kai darbuotojų trūkumas ribojo apie trečdalio įmonių veiklą. Vis dėlto Lietuvos regionų darbo rinkos padėtis yra skirtinga. Nedarbo lygis Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje pernai buvo toks pat kaip praėjusį dešimtmetį ekonomikos pakilimui pasiekus aukščiausią tašką ir sudarė 3,8 proc. Taigi, darbuotojų trūkumas šiuose miestuose turėtų būti didžiausias. Kitoje šalies dalyje jis veikiausiai yra mažesnis. Toje dalyje nedarbo lygis praėjusiais metais sudarė apie 9 proc. ir buvo dvigubai didesnis nei praėjusio dešimtmečio ekonomikos pakilimo metu.

Darbuotojų trūkumas lėtina darbo vietų skaičiaus augimą. Šio trūkumo didėjimas apima vis daugiau ekonominių veiklų: ilgą laiką darbuotojų trūkumas reikšmingiau didėjo tik prekyboje, tačiau nuo 2016 m. jis ėmė didėti ir pramonėje, o nuo 2017 m. – ir visose kitose ekonominėse veiklose. Tai darė įtaką darbo vietų skaičiaus augimo sulėtėjimui. Ši tendencija pastaruosius dvejus metus buvo būdinga beveik visoms ekonominėms veikloms. Ji negalėjo būti susijusi su prastesne ekonomikos padėtimi, nes įmonių, susiduriančių su nepakankamu užsakymų ar klientų skaičiumi, tuo laikotarpiu pastebimai sumažėjo. Tiesa, dalyje ekonominių veiklų darbo vietų skaičiaus raidą galėjo lemti specifiniai veiksniai, pavyzdžiui, švietimo įstaigų tinklo mažinimas arba tai, kad keli didesni prekybos tinklai automatizavo dalį savo funkcijų ar jas perdavė kitoms įmonėms. Lėtėjimo tendencija nebuvo būdinga transporto veiklai, ten darbo vietų daugėjo ypač sparčiai – pastaruosius dvejus metus metinis jų skaičiaus augimas sudarė apie 6 proc. (šalyje jis nesudarė 1 %). Viena iš priežasčių, lėmusi tokias tendencijas, buvo imigracijos politikos pokyčiai.

Veikiamas tiek įtampos darbo rinkoje, tiek valdžios sprendimų, darbo užmokestis kyla ypač sparčiai. Antrąjį ketvirtį jis pirmą kartą nuo ekonomikos atsigavimo pradžios padidėjo daugiau nei 10 proc. per metus. Tiesa, privačiajame sektoriuje atlygis jau daugiau nei metus kyla apie 10 proc. Tokį spartų augimą lemia keletas veiksnių, pavyzdžiui, vis didėjantis darbuotojų trūkumas, metų

pradžioje pakeltas minimalusis darbo užmokestis. Darbo kodekso nuostata, numatanti, kad šis užmokestis mokamas tik už nekvalifikuotą darbą, pradėta taikyti socialinio draudimo įmokų žemutinė riba. Reikšmingiau darbo užmokesčio augimo tendencija pasikeitė viešajame sektoriuje. Ilgą laiką kilęs pastebimai lėčiau nei privačiajame sektoriuje, atlygio augimas viešajame sektoriuje reikšmingai paspartėjo ir ėmė kilti panašiu tempu. Tai lėmė valdžios sprendimai reikšmingai pakelti sveikatos apsaugos ir aukštojo mokslo sričių darbuotojų darbo užmokestį – jis pakilo atitinkamai 17,4 ir 23,1 proc.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018 m. rugsėjo mėn. duomenimis prognozuojami pagrindiniai makroekonominiai, kainų, darbo rinkos rodikliai 2018-2021 metų laikotarpiui pateikiami 1, 2, 3 lentelėse.

1 lentelė. Pagrindiniai rodikliai
Makroekonominiai

Rodiklio pavadinimas	2017	2018	2019	2020	2021
Bendrojo vidaus produkto (toliau BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	3,9	3,4	2,8	2,5	2,5
BVP palyginamosiomis kainomis, mln. Eur	35867,0	37077,2	38121,5	39074,9	40053,0
BVP to meto kainomis pokytis, procentais	8,2	6,5	5,5	5,0	5,0
BVP to meto kainomis, mln. Eur	41858,0	44586,4	47056,9	49401,0	51847,4
Darbo našumo (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui) pokytis, procentais	4,4	3,1	3,1	2,9	2,9
Namų ūkio vartojimo išlaidos	3,8	4,3	4,3	3,8	3,5
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	1,0	1,1	1,1	0,9	0,9
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	7,3	9,0	5,5	4,9	4,0
Prekių ir paslaugų eksportas	13,6	5,7	5,1	4,3	4,2
Prekių ir paslaugų importas	12,8	6,0	5,8	5,3	5,0

2 lentelė. Kainų (pokytis procentais)

Rodiklio pavadinimas	2017	2018	2019	2020	2021
BVP defliatorius	4,2	3,0	2,6	2,4	2,4
Namų ūkių vartojimo išlaidų defliatorius	3,6	2,7	2,5	2,5	2,5
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidų defliatorius	3,8	5,0	4,3	4,3	4,3
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo defliatorius	0,4	2,8	2,8	2,8	2,8
Eksporto (prekių ir paslaugų) defliatorius	4,4	2,8	1,8	1,7	1,7
Importo (prekių ir paslaugų) defliatorius	4,0	4,4	1,6	1,8	1,8
Suderintas vartotojų kainų indeksas (vidutinis metinis)	3,7	2,7	2,5	2,5	2,5

3 lentelė. Darbo rinkos

Rodiklio pavadinimas	2017	2018	2019	2020	2021
Užimtų gyventojų skaičius (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį), tūkst. asmenų	1354,8	1358,9	1355,2	1350,3	1345,5
Užimtų gyventojų skaičius (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį), pokytis procentais	-0,5	0,3	-0,3	-0,4	-0,4
Nedarbo lygis (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį), procentais	7,1	6,3	5,9	5,9	5,9

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur	840,4	915,2	983,8	1047,0	1109,9
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, procentais	8,6	8,9	7,5	6,4	6,0
Darbo užmokesčio fondas, mln. Eur	10845,2	11846,3	12699,1	13467,2	14223,8
Darbo užmokesčio fondo pokytis, procentais	9,3	9,2	7,2	6,0	5,6

Šaltinis: www.finmin.lt (Ekonominės raidos scenarijus: http://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidosscenarijus)

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lietuvoje sudarė 14,8 mlrd. EUR ir, palyginti su 2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis, padidėjo 6,4 proc., Sostinės regione padidėjo 5,7 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 8 proc., praneša Lietuvos statistikos departamentas. TUI vienam Lietuvos gyventojui išaugo 7,9 proc. ir sudarė vidutiniškai 5,3 tūkst. EUR.

Daugiausia investuota, skelbia Statistikos departamentas, Vilniaus apskrityje – 10,5 mlrd. EUR, arba 70,6 proc. visų šalies TUI (Vilniaus miesto savivaldybėje – 95,2 proc. visų Vilniaus apskrities TUI), Kauno apskrityje – 1,6 mlrd. EUR, arba 10,5 proc. (Kauno miesto savivaldybėje – 77,7 proc.), ir Klaipėdos apskrityje – 1,2 mlrd. EUR, arba 8,1 proc. (Klaipėdos miesto savivaldybėje – 75,8 proc.). Palyginti su 2016 m. pabaiga, TUI didėjo visose apskrityse, didžiausias augimas buvo Šiaulių (21,1 proc.) ir Telšių (16,1 proc.) apskrityse. TUI vienam gyventojui Sostinės regione teko 13 tūkst. EUR, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 2,2 tūkst. EUR. Daugiausia Sostinės regione investavo Švedijos (31 proc. visų regiono TUI) ir Nyderlandų (16,2 proc.) investuotojai, o Vidurio ir vakarų regione – Lenkijos (14,1 proc.), Danijos (11,2 proc.) ir Vokietijos (10,6 proc.).

2017 m. pabaigoje, VĮ Registrų centro duomenimis, užsienio fizinių asmenų nekilnojamojo turto Lietuvoje vertė sudarė 404,2 mln. EUR ir, palyginti su 2016 m. pabaiga, padidėjo 9,8 proc. Daugiausia nekilnojamojo turto užsienio fiziniai asmenys yra įsigiję Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse.

Lietuvos tiesioginių investicijų (TI) srautas užsienyje 2018 m. antrąjį ketvirtį buvo teigiamas ir sudarė 418,5 mln. Eur, tai nulėmė 292,8 mln. Eur didėjusios skolos priemonės. 2018 m. antrąjį ketvirtį didžiausi investicijų srautai fiksuoti Airijoje (226 mln. Eur) ir Lenkijoje (115,7 mln. Eur), o pagal veiklų rūšis – profesinės, mokslinės ir techninės veiklos įmonėse (386,5 mln. Eur). **TI pajamos**, Lietuvos investuotojų uždirbtos užsienyje, 2018 m. antrąjį ketvirtį sudarė 60 mln. Eur. Didžiausią pajamų dalį sudarė dividendai (žr. 2 pav.). Daugiausia pajamų gauta iš investicijų Nyderlanduose (32,8 mln. Eur), Estijoje (8,3 mln. Eur) ir Latvijoje (8 mln. Eur), o pagal veiklų rūšis – iš profesinės, mokslinės ir techninės veiklos įmonių (38,5 mln. Eur). **Lietuvos sukauptosios TI užsienyje** per metus išaugo ketvirtadaliu ir 2018 m. birželio 30 d. sudarė 3,7 mlrd. Eur. Lietuvos TI į ES valstybes nares sudarė 90,9, į euro zonos šalis – 65,4 proc. visų Lietuvos TI užsienyje. Daugiausia investuota Nyderlanduose (695,1 mln. Eur) ir Kipre (689,7 mln. Eur).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2018 m. trečiąjį ketvirtį ***investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą*** šalyje sudarė 1,65 mlrd. EUR ir, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu, palyginamosiomis kainomis padidėjo 6,3 proc. Daugiau nei pusę (55,6 proc.) visų investuotų lėšų sudarė investicijos į pastatų ir inžinerinių statinių statybą. Mašinoms, įrenginiams ir transporto priemonėms įsigyti buvo skirta 39 proc. visų investicijų, pastatams ir inžineriniams statiniams – 3,1, žemei – 1,3 proc.

2018 m. trečiąjį ketvirtį gyvenamiesiems pastatams statyti ir pirkti buvo skirta 235,6 mln. EUR, tai 17,7 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. 2018 m. trečiąjį ketvirtį nekilnojamojo turto įmonių investicijos (įskaitant šiai veiklai priskiriamas fizinių asmenų

investicijas į gyvenamųjų namų statybą) sudarė – 19,3 proc. visų šalies investicijų. Viešojo valdymo ir gynybos įstaigų investicijos sudarė 16,7 proc., transporto ir saugojimo įmonių – 12,7, apdirbamosios gamybos įmonių – 12 proc. Išankstiniais duomenimis, 2018 m. sausio–rugsėjo mėn. materialinės investicijos šalyje sudarė 4,3 mlrd. EUR ir, palyginti su 2017 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 5,6 proc. Gyvenamiesiems pastatams statyti ir pirkti buvo skirta 645,5 mln. EUR, arba 10,3 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu.

Švenčionių rajono ekonominiai rodikliai

Vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių yra ***tiesioginės užsienio investicijos*** (toliau – TUI). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 m. pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybėje TUI siekė 65,04 mln. Eur., lyginant nuo 2013 m. pastebimas didėjimas (2013 m. – 50,30 mln. Eur, 2014 m. – 55,48 mln. Eur, 2015 m. - 57,91 mln. Eur, 2016 m. – 64,22 mln. Eur). Šalyje TUI siekė – 14.816,47 mln. Eur (2013 m. – 12.719,90 mln. Eur, 2014 m. –12.746,53 mln. Eur, 2015 m. - 13.496,82 mln. Eur, 2016 m. - 13.925,59 mln. Eur.). Vilniaus apskrityje –10.456,84 mln. Eur (2015 m - 9.528,02 mln. Eur, 2016 m. – 9.888,95 mln. Eur). Apskrityje daugiausiai TUI pritraukė Vilniaus miesto (9.958,73 mln. Eur) ir Vilniaus rajono (206,06 mln. Eur.), mažiausiai Šalčininkų rajono (0,74 mln. Eur.) ir Širvintų rajono (2,12 mln. Eur) savivaldybės. 2015 – 2017 m. TUI Švenčionių rajono savivaldybėje augo 10,96 proc. TUI, Vilniaus apskrityje - 8,88 proc.

4 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos metų pabaigoje, mln. Eur

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Lietuvos Respublika	**12 100,64**	**12 719,90**	**12 746,53**	**13 496,82**	**13 925,59**	**14 816,47**
Vilniaus apskritis	7 779,83	8 702,31	9 072,47	9 528,02	9 888,95	10 456,84
Elektrėnų sav.	19,76	54,35	75,89	87,70	92,15	104,42
Šalčininkų r. sav.	0,32	0	0,11	0,53	0,73	0,74
Širvintų r. sav.	0,53	0,64	0,67	1,20	2,15	2,12
Švenčionių r. sav.	**27,23**	**50,30**	**55,48**	**57,91**	**64,22**	**65,04**
Trakų r. sav.	46,18	47,36	50,38	53,12	46,17	60,42
Ukmergės r. sav.	35,91	41,13	45,20	55,62	54,64	59,31
Vilniaus m. sav.	7 472,42	8 343,68	8 648,42	9 092,27	9 452,87	9 958,73
Vilniaus r. sav.	177,48	164,87	196,32	179,67	173,02	206,06

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui 2015 m. TUI teko – 2.300 Eur., 2016 m. – 2.614 Eur, 2017 m. – 2.724 Eur. Nuo 2013 m. iki 2017 m. TUI vienam gyventojui padidėjo 29,66 proc. Vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2013 m. teko – 10.796 Eur TUI, 2014 m. – 11.235 mln. Eur., 2015 m. – 11.830 Eur, 2016 m. – 12.282 Eur., 2017 m. – 12.984 Eur. Tiesioginių užsienio investicijų tenkančių vienam gyventojui 2013 – 2017 m. Vilniaus apskrityje, padidėjo 16,85 proc. Tarp apskrities savivaldybių, mažiausiai TUI teko vienam Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui (2013 m. - 0,00 Eur., 2014 m. - 3 Eur., 2015 m. – 16 Eur, 2016 m. – 23 Eur, 2017 m. – 24 Eur.) bei Širvintų rajono savivaldybės gyventojui (2013 m. – 39 Eur., 2014 m. – 41 Eur., 2015 m. – 75 Eur, 2016 m. – 136 Eur, 2017 m. – 136 Eur.).

5 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, metų pabaigoje, Eur

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Lietuvos Respublika	**4.072**	**4.321**	**4.363**	**4.673**	**4.890**	**5.275**
Vilniaus apskritis	9.649	10.796	11.235	11.830	12.282	12.984
Elektrėnų sav.	810	2.243	3.141	3.660	4.003	4.401
Šalčininkų r. sav.	10	-	3	16	23	24

Širvintų r. sav.	32	39	41	75	136	136
Švenčionių r. sav.	**1.014**	**1.916**	**2.157**	**2.300**	**2.614**	**2.724**
Trakų r. sav.	1.362	1.412	1507	1.609	1.412	1.860
Ukmergės r. sav.	936	1.095	1.224	1.538	1.549	1.725
Vilniaus m. sav.	13.911	15.460	15.938	16.729	17.336	18.190
Vilniaus r. sav.	1.867	1.735	2.053	1.888	1.803	2.134

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vilniaus apskrityje daugiausia investuota į finansinės ir draudimo veiklos (3729,22 mln. EUR), nekilnojamojo turto operacijų veiklos (1575,24 mln. EUR), didmeninės ir mažmeninės prekybos (1550,48 mln. EUR) įmones. Kauno apskrityje – į apdirbamosios gamybos (402,38 mln. EUR) didmeninės ir mažmeninės prekybos (377,58 mln. EUR), ir nekilnojamojo turto operacijų veiklos (238,56 mln. EUR) įmones. Klaipėdos apskrityje – į apdirbamosios gamybos (445,78 mln. EUR) bei transporto ir saugojimo veiklos (261,20 mln. EUR) įmones.

Materialinės investicijos – išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). Įskaitomas finansinės (išperkamosios) nuomos būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas.

Išankstiniais duomenimis, 2017 m. šalies materialinės investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą buvo 7212454,00 EUR. Kaip ir ankstesniais metais, didžiausias investuotojų dėmesys teko pagrindiniams šalies miestams – Vilniui, Kaunui ir Klaipėdai. Vilniaus miesto savivaldybei teko daugiausiai materialinių investicijų (2.416.100,00 tūkst. EUR), Kauno miesto savivaldybei – 784.041,00 tūkst. EUR, Klaipėdos miesto savivaldybei – 558.326,00 EUR. Mažiausiai materialinių investicijų teko Zarasų rajono (8.058,00 tūkst. EUR), Skuodo rajono (8.364,00 tūkst. Eur), Kalvarijos (8.917,00 tūkst. Eur), Ignalinos rajono (10.362,00 tūkst. EUR) savivaldybėse.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje MI siekė 28.700 tūkst. Eur., 2014 m. – 27.229 tūkst. Eur., 2015 m. – 27.396 tūkst. Eur, 2016 m. – 23.529 tūkst. Eur., 2017 m. – 25.872 tūkst. Eur. MI per 2016-2017 metus padidėjo 9,06 proc. 2013 m. metais šalyje MI sudarė – 5.933.867 tūkst. Eur., 2014 m. – 6.081.759 tūkst. Eur., 2015 m. – 6.912.736 tūkst. Eur., 2016 m. – 6.895.354 tūkst. Eur., 2017 m. – 7.212.454 tūkst. Eur. MI 2013-2017 m. Lietuvoje išaugo 17,73 proc. Vilniaus apskrityje 2013 m. – 2.367.567 tūkst. Eur., 2014 m. – 2.475.896 tūkst. Eur., 2015 m. – 2.724.475 tūkst. Eur., 2016 m. – 2.882.711 tūkst. Eur., 2017 m. – 2.864.768 tūkst. Eur.

2017 m. apskrityje daugiausiai MI pritraukė Vilniaus miesto (2.416.100tūkst. Eur.) ir Vilniaus rajono (246.193 tūkst. Eur.), mažiausiai Širvintų rajono (14.759 tūkst. Eur.) ir Šalčininkų rajono (20.226 tūkst. Eur.) savivaldybės.

6 lentelė. Materialinės investicijos to meto kainomis, tūkst. Eur

	2013 m.	**2014 m.**	**2015 m.**	**2016 m.**	**2017 m.**
Vilniaus apskritis	**2367567**	**2475896**	**2724475**	**2882711**	**2864768**
Elektrėnų sav.	54180	62494	62870	69918	44759
Šalčininkų r. sav.	20260	27321	21693	14208	20226
Širvintų r. sav.	16420	15004	12820	19442	14759
Švenčionių r. sav.	**28700**	**27229**	**27396**	**23529**	**25872**
Trakų r. sav.	49029	56121	68276	62368	55077
Ukmergės r. sav.	36503	31563	35198	33117	41782
Vilniaus m. sav.	2008253	2050205	2266812	2403959	2416100
Vilniaus r. sav.	154222	205959	229410	256170	246193

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vilniaus teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje 2018 m. rugsėjo 1 dieną buvo įregistruota 38215 bedarbių, tai sudarė 7,5 proc. visų Vilniaus apskrityje gyvenančių darbingo amžiaus asmenų. Nedarbas minėtai datai buvo 0,8 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

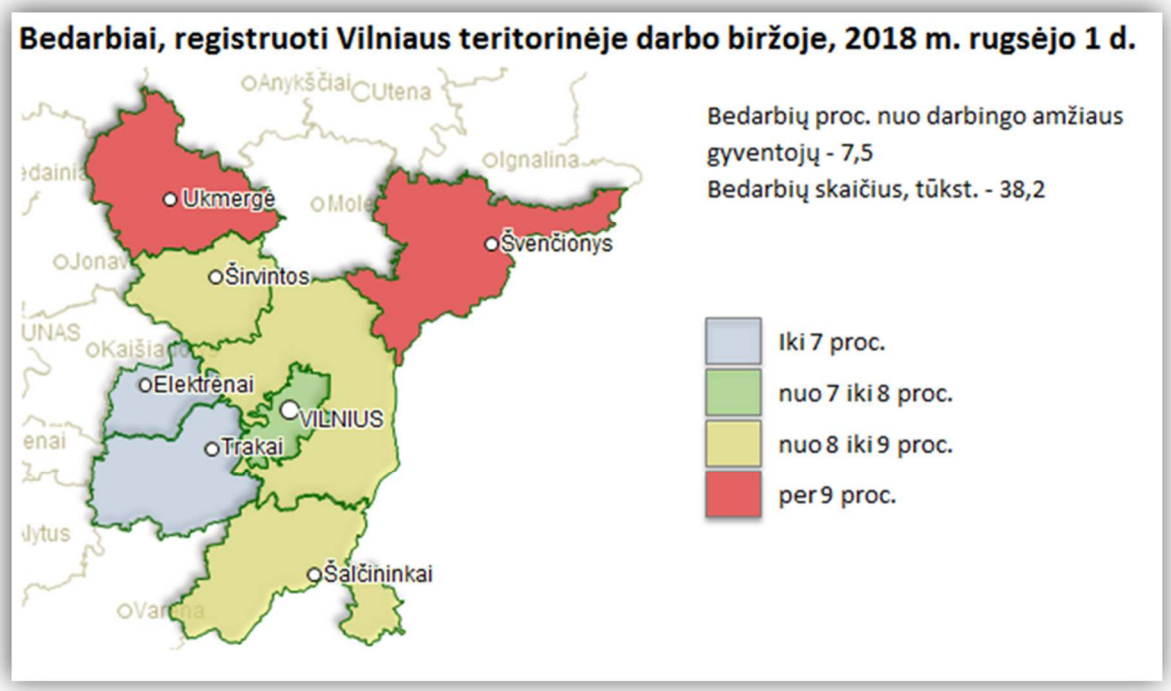
2018 m. rugsėjo 1 dieną Vilniaus teritorinėje darbo biržoje buvo įregistruotos 19020 darbo neturinčių moterų ir 19195 – vyrai. Moterų registruotas nedarbas sudarė 7,2 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingo amžiaus moterų ir buvo 1,0 proc. punktu didesnis nei prieš metus.

Vyrų nedarbas siekė 7,7 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingo amžiaus vyrų ir buvo 0,6 proc. punktais didesnis nei prieš metus. Nedarbas vyresnių nei 50 m. amžiaus asmenų rugsėjo pradžioje sudarė 10 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingų vyresnių nei 50 m. amžiaus asmenų (iš jų moterų – 9,4 proc., vyrų -10,6 proc.) ir buvo 0,7 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

Jaunimo iki 25 m. amžiaus nedarbas 2018 metų rugsėjo 1 d. sudarė 4,3 proc. Vilniaus apskrities 16-24 metų darbingo amžiaus gyventojų (iš jų moterų- 4,1 proc., vyrų – 4,4 proc.) ir buvo 0,6 proc. punktais didesnis nei prieš metus. Jaunų iki 29 metų amžiaus bedarbių nedarbas rugsėjo 1 dieną sudarė 5,7 proc. Vilniaus apskrities jaunų iki 29 m. darbingo amžiaus gyventojų (iš jų moterų- 5,6 proc., vyrų5,7 proc.) ir buvo 1,1 proc. punktu didesnis nei prieš metus.

Per 2018 m. metų rugpjūčio mėnesį į aktyvios darbo rinkos politikos priemones nusiųsti 599 asmenys, iš jų: Vilniaus miesto sk. - 261, Vilniaus rajono sk. - 93, Šalčininkų sk. – 84, Ukmergės sk. – 55, Švenčionių sk. – 42, Trakų sk. - 40, Širvintų sk. – 24.

2018 metų rugsėjo 1 d. Vilniaus teritorinė darbo birža nuolatinius bendradarbiavimo ryšius palaikė su 27798 darbdaviais.

Šaltinis: Vilniaus teritorinė darbo birža (http://www.ldb.lt)

VERSLAS

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją ir gyventojų verslumo lygį, yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius tenkantis tūkstančiui gyventojų. 2018 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 379 ūkio subjektų ir tai buvo vienas iš mažesnių rodiklių apskrityje (mažiausias yra Širvintų r. sav. - 303). Lyginant su praėjusiais metais, jis išaugo 10 vnt.

Analizuojant 2017 – 2018 m. laikotarpį, pastebimas įregistruotų ūkio subjektų ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas. Visoje šalyje 2018 m. pradžioje įregistruotų ūkio subjektų skaičius, palyginti su 2017 m. pradžia, padidėjo 2,96 proc., o veikiančių ūkio subjektų skaičius, palyginti su 2017 m. pradžia, padidėjo 0,04 proc. Veikiančių ūkio subjektų skaičius 2018 m. pradžioje, palyginti su 2017 m. pradžia, labiausiai padidėjo Vilniaus rajono, Elektrėnų ir Širvintų rajono savivaldybėse – atitinkamai 3,21, 4,48 ir 4,62 proc. Vilniaus miesto savivaldybėje, iš visų apskrities savivaldybių, pastebimas ženklus veikiančių ūkio subjektų skaičiaus sumažėjimas, lyginant su 2017 m. (veikiančių ūkio subjektų skaičius sumažėjo 417 vnt.). Sumažėjimas pastebimas ir Trakų r. sav. (-13).

7 lentelė. Įregistruoti ir veikiantys ūkio subjektai 2015 - 2018 m.

	Įregistruotų ūkio subjektų skaičius				**Veikiančių ūkio subjektų skaičius**			
	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Lietuvoje	220044	225544	218994	225667	93017	99200	104074	104117
Vilniaus apskrityje	94881	98309	97165	101105	38033	40549	41909	41624
Švenčionių rajone	829	853	835	858	315	333	369	379

8 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų dalis, palyginti su visais įregistruotais ūkio subjektais 2015 - 2018 m.

	Veikiančių ūkio subjektų dalis, palyginti su visais įregistruotais ūkio subjektais, proc.			
	2015	**2016**	**2017**	**2018**
Lietuvoje	42,3	44,0	47,5	46,1
Vilniaus apskrityje	40,1	41,2	43,1	41,2
Švenčionių rajone	38,0	39,0	44,2	44,2

1.000-iui gyventojų 2018 m. pradžioje, Švenčionių rajone vidutiniškai teko 11,8 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Lyginant Vilniaus apskrities savivaldybes, daugiausiai veikiančių ūkio subjektų teko 1.000-iui Vilniaus miesto (55,2) ir Vilniaus rajono (22,9) savivaldybių gyventojų, mažiausiai – 1.000-iui Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų. Šalyje 2018 m. pradžioje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, palyginti su 2017 m. pradžia, padidėjo 0,2 proc. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2018 m. sausio 1 d., palyginti su 2017 m. sausio 1 d., labiausiai padidėjo Alytaus rajono ir Elektrėnų savivaldybėse – atitinkamai 7 ir 6,8 proc.

Švenčionių rajono savivaldybėje dominuoja įmonės, kuriose dirba iki 4 darbuotojų. Iš 2018 m. pradžioje savivaldybėje veikusių ūkio subjektų, tokių įmonių buvo 231 vnt., ir tai sudarė 60,95 proc. visų veikiančių ūkio subjektų. Šios tendencijos rajone atitiko bendras šalies ir Vilniaus apskrities tendencijas (šalyje 2018 m. pradžioje veikė 66989 ūkio subjektai (64,34 proc.), kuriose dirbo iki 4 darbuotojų, Vilniaus apskrityje – 27555 ūkio subjektai (66,20 proc.). 2018 m. pradžioje 14,51 proc. Švenčionių rajono savivaldybės įmonių (55 vnt.) dirbo 5–9 darbuotojai, 9,76 proc. įmonių (37 vnt.) dirbo 10–19 darbuotojų, 7,92 proc. įmonių (30 vnt.) dirbo 20–49 darbuotojai, 4,22 proc. įmonių (16 vnt.) dirbo 50–99 darbuotojai, 1,32 proc. įmonių (5 vnt.), kuriose dirbo 100-149; 1,06 proc. įmonių (4 vnt.) 150-249 darbuotojai. Tik vienoje įmonėje dirbo virš 1.000 darbuotojų.

9 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičiaus grupes Vilniaus apskrityje 2018 m.

Iš viso pagal darbuotojų skaičių	Vilniaus apskritis	Elektrėnų sav.	Šalčininkų r. sav.	Širvintų r. sav.	Švenčionių r. sav.	Trakų r. sav.	Ukmergės r. sav.	Vilniaus m. sav.	Vilniaus r. sav.
Iš viso	**104117**	*469*	*529*	*303*	***379***	*742*	*750*	*35865*	*2587*
0-4	**66989**	*270*	*300*	*175*	***231***	*464*	*427*	*24060*	*1628*
5-9	**17496**	*73*	*91*	*49*	***55***	*105*	*141*	*6022*	*457*
10-19	**8630**	*43*	*52*	*33*	***37***	*63*	*70*	*2699*	*225*
20-49	**6378**	*40*	*56*	*31*	***30***	*68*	*58*	*1821*	*171*
50-99	**2810**	*24*	*23*	*10*	***16***	*28*	*34*	*682*	*63*
100-149	**776**	*8*	*5*	*3*	***5***	*8*	*10*	*206*	*21*
150-249	**505**	*7*	*1*	*2*	***4***	*3*	*8*	*154*	*10*
250-499	**331**	*2*	*1*	-	*-*	*3*	*2*	*120*	*6*
500-999	**131**	*1*	-	-	*-*	-	-	*62*	*4*
1000 ir daugiau	**71**	*1*	-	-	***1***	-	-	*39*	*2*

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Ūkio subjektai, turintys nuo 0 iki 9 darbuotojų, sudarė 81,1 proc. visų veikiančių ūkio subjektų, ūkio subjektai, kuriuose dirba daugiau kaip 250 darbuotojų, – 0,5 proc.

Daugiausia apdirbamosios gamybos įmonių yra didžiųjų šalies miestų savivaldybėse – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos. Didžioji dalis veikiančių įmonių visose apskrityse ir miestų savivaldybėse užsiima didmenine ir mažmenine prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontu, transporto ir saugojimo veikla. Toks ūkio subjektų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis jau daugelį metų išlieka beveik nepakitęs.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Švenčionių rajone 2018 m. iš visų veikusių ūkio subjektų daugiausia ūkio subjektų užsiėmė didmenine ir mažmenine prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontu (68 ūkio subjektai, 2017 m. veikė 66), apdirbamąja gamyba (38 ūkio subjektai, 2017 m. - 38) ir kita aptarnavimo veikla (37 ūkio subjektai, 2017 m. - 38), statyba (32 ūkio subjektai), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (33 ūkio subjektai), mažiausiai – administracine ir aptarnavimo veikla (8 ūkio subjektai), vandens tiekimu, nuotekų valymu, informacija ir ryšiais (6 ūkio subjektai), viešuoju valdymu ir gynyba; privalomuoju socialiniu draudimu (5 ūkio subjektai), atliekų tvarkymu ir regeneravimu (4 ūkio subjektai), elektros, dujų, garo tiekimu ir oro kondicionavimu (4 ūkio subjektai), kasyba ir karjerų eksploatavimu (2 ūkio subjektai), finansine ir draudimo veikla (0 ūkio subjektų).

STATYBA IR GYVENAMASIS FONDAS

Statyba yra svarbi kiekvienos šalies ir kiekvienos smulkesnės teritorijos ekonominiam augimui, ji skatina paklausą daugelyje kitų ūkio sričių.

2017 m. gruodžio 31 d. šalies gyvenamasis būstų fondas sudarė 97,6 mln. m² naudingojo ploto. 98,5 proc. viso gyvenamojo būstų fondo buvo privati nuosavybė, likusi dalis priklausė valstybei ir savivaldybėms. Naudingasis plotas individualiuosiuose namuose (1–2 butų namuose), sudarė 54,5 proc. viso gyvenamojo būstų fondo ploto. Vienam gyventojui teko vidutiniškai 34,7 m² buto naudingojo ploto: mieste – 31,6 m2 , kaime – 41,3 m2 . Praėjusių metų pabaigoje, daugiausia naudingojo ploto vienam gyventojui vidutiniškai teko Ignalinos rajono – 51,5 m2 , Palangos miesto

– 49,4 m2 , Molėtų rajono – 48 m2 , ir Alytaus rajono – 47,7 m2 savivaldybėse, mažiausiai – Panevėžio miesto ir Klaipėdos miesto (po 29,9 m2), Alytaus miesto (30,2 m2), Šiaulių miesto ir Vilniaus miesto (po 30,6 m2) savivaldybėse. 2017 m. pabaigoje gyvenamąjį būstų fondą sudarė 1,4 mln. būstų. Mieste daugiausia buvo dviejų (37,9 proc. visų būstų) ir trijų (25,2 proc.) kambarių butų, kaime – trijų kambarių butų (30,6 proc.). Vidutiniškai vieno būsto dydis sudarė 68 m2 : mieste – 62 m2 , kaime – 80,2 m2 . 41,2 proc. būstų buvo Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

2017 m. pabaigoje gyvenamasis būstų fondas Švenčionių rajono savivaldybėje sudarė 954,1 tūkst. m^2 (2016 m. – 952,9), šalyje – 97.597,2 tūkst. m^2, Vilniaus apskrityje – 26.681,2 tūkst. m^2. 2015–2017 m. laikotarpyje gyvenamasis fondas Švenčionių rajono savivaldybėje augo 0,35 proc. (2015 m. - 950,8 tūkst. m^2, 2016 m. - 952,9 tūkst. m^2), Vilniaus apskrityje augo 3,35 proc., atitinkamai augo ir visose apskrities savivaldybėse.

10 lentelė. Būstų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 m. pabaigoje

Iš viso	Privati nuosavybė	Iš jų		Valstybės, savivaldybių nuosavybė	Iš jų savivaldybių
		1-2 butų namuose	3 ir daugiau butų namuose (daugiabučiuose)		
13933	**13605**	**9150**	**4455**	**328**	**285**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Lyginant su 2016 metais pastebimas nežymus didėjimas. Būstų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2016 m. pabaigoje sudarė - 13.877, iš jų 13.544 – privati nuosavybė, 1-2 butų namuose – 9.088, 3 ir daugiau butų namuose (daugiabučiuose) – 4.456, valstybei nuosavybės teise priklausė – 333, savivaldybei – 295.

2017 m. pastebimas naudingojo ploto Švenčionių rajone, tenkančio vienam gyventojui mieste ir kaime, nežymus padidėjimas, t. y. mieste - 53,5 m2, kaime – 31,5 m2 (2016 m. - 51,8 m2, kaime – 30,3 m2).

Lietuvoje 2017 m. išduota 7 412 leidimų gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems pastatams statyti. 6 414 leidimų, arba 86,5 proc. visų leidimų, išduoti gyvenamiesiems pastatams statyti, t. y. 10,2 proc. mažiau nei 2016 m. Leistuose statyti 7 727 gyvenamuosiuose namuose bus įrengti 16 387 butai, palyginti su 2016 m., leistų statyti butų skaičius sumažėjo 2 proc. Leista statyti 7 478 individualiuosius namus, 249 daugiabučius namus ir 1 bendrabutį. 2017 m. 54,2 proc. leistų statyti butų buvo Vilniaus apskrityje (Vilniaus miesto savivaldybėje – 42,5 proc.) ir 24,6 proc. – Kauno apskrityje (Kauno miesto savivaldybėje – 15,5 proc.). 2017 m. negyvenamiesiems pastatams statyti išduota 9,4 proc. daugiau leidimų ir leista statyti pastatų, kurių bendrasis plotas – 1,6 mln. m2 , t. y. 5,2 proc. daugiau nei 2016 m. Daugiausia pagal bendrąjį plotą leista statyti pramoninių pastatų ir sandėlių (44 proc.) ir įstaigų pastatų (16,3 proc.). 2017 m. 37,6 proc. visų naujai leistų statyti negyvenamųjų pastatų bendrojo ploto buvo Vilniaus apskrityje (Vilniaus miesto savivaldybėje – 28,6 proc.) ir 28,3 proc. – Kauno apskrityje (Kauno miesto savivaldybėje – 12,1 proc.).

2017 m. Švenčionių rajone buvo leista statyti žymiai mažiau butų nei 2016 metais, t. y. – 16 butų (2015 m. – 26; 2016 m. - 50), iš jų 1-2 butų namuose – 16 (2015 m. – 26; 2016 m. - 25). Leistų statyti butų naudingas plotas sudarė 2,2 tūkst. m2 (2015 m. – 4,2 tūkst. m2; 2016 m. – 4,5 tūkst.m2). Iš jų 1-2 butų namuose 2,2 tūkst. m2 (2015 m. – 4,2 tūkst. m2; 2016 m. – 3,4 tūkst.m2).

Iš viso Vilniaus apskrityje 2017 m. leistų statyti butų skaičius sudarė 8877 (201 m. – 7262, 2016 m. – 7823), iš jų 1-2 butų namuose – 3399 (2015 m. – 2584; 2016 m. - 2856). Leistų statyti butų naudingas plotas Vilniaus apskrityje sudarė 822,2 tūkst. m2 (2015 m. – 695,1 tūkst. m2; 2016 m. – 779,8 tūkst.m2), iš jų 1-2 butų namuose 490,3 tūkst. m2 (2015 m. – 413,8 tūkst. m2; 2016 m. – 457,1 tūkst.m2). Mažiausias leistų statyti butų skaičius Vilniaus apskrityje buvo Švenčionių r. sav. (16 vnt.).

11 lentelė.

	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Pagal statybos leidimus leistų statyti butų skaičius						
	Iš viso			***Iš jų 1-2 butų namuose***		
Švenčionių rajonas	26	50	16	26	25	16
Vilniaus apskritis	7262	7823	8877	2584	2856	3399
Leistų statyti butų naudingasis plotas, tūkst. m2						
	Iš viso			***Iš jų 1-2 butų namuose***		
Švenčionių rajonas	4,2	4,5	2,2	4,2	3,4	2,2
Vilniaus apskritis	695,1	779,8	822,2	413,8	457,1	490,3
Baigtų statyti butų skaičius						
	Iš viso			***Iš jų 1-2 butų namuose***		
Švenčionių rajonas	28	22	19	28	22	19
Vilniaus apskritis	5166	6919	5090	2264	2577	2027
Baigtų statyti butų naudingasis plotas, tūkst. m2						
	Iš viso			***Iš jų 1-2 butų namuose***		
Švenčionių rajonas	3,6	3,2	2,4	3,6	3,1	2,4
Vilniaus apskritis	524,4	648,6	488,2	356,2	399,2	309,7
Leista ir baigti statyti naujų negyvenamųjų pastatų pagal statybos leidimus						
	Pastatų skaičius			***Bendrasis plotas, tūkst. m2***		
Švenčionių rajonas	32	12	18	4,2	14,7	9,0
Vilniaus apskritis	741	223	296	658,3	494,4	585,3
Baigti statyti nauji negyvenamieji pastatai						
	Pastatų skaičius			***Bendrasis plotas, tūkst. m2***		
Švenčionių rajonas	19	26	8	8,5	5,4	8,4
Vilniaus apskritis	345	133	131	453,7	371,3	305,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė Švenčionių rajono savivaldybėje 2076 metais siekė 15.658 Eur. 2015 metais ji siekė 11.916 tūkst. Eur., 2016 metais – 12.583 Eur.

2017 m. statybos įmonės daugiausia darbų (35,9 proc. visų statybos darbų) atliko Vilniaus apskrityje – už 919,8 mln. EUR, iš jų Vilniaus miesto savivaldybėje – už 725,5 mln. EUR. Kauno apskrityje 2017 m. atlikta 22,5 proc. visų statybos darbų (už 578 mln. EUR). Mažiausiai statybos darbų atlikta Tauragės apskrityje – tik 2 proc. visų statybos darbų (už 50,5 mln. EUR).

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė 2015 – 2016 m. laikotarpiu tarp Vilniaus apskrities savivaldybių augo Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r. savivaldybėse, tuo tarpu Elektrėnų, Šalčininkų r., Ukmergės r., Vilniaus m. ir Vilniaus r. savivaldybėse – mažėjo.

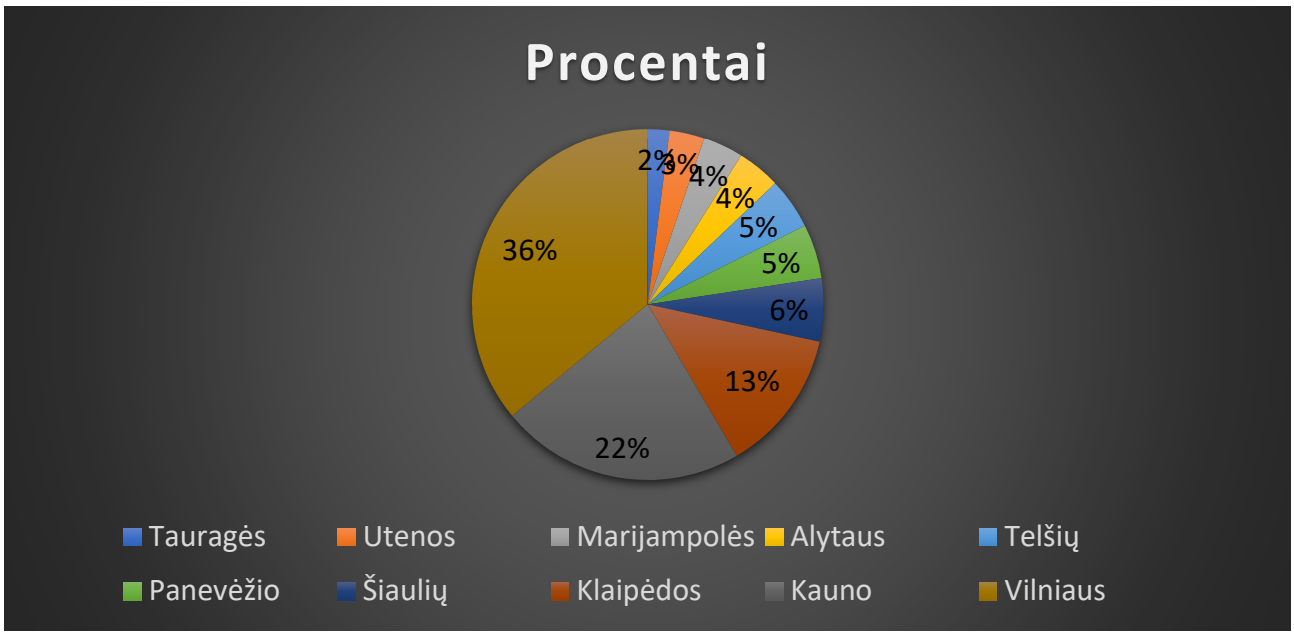
Lyginant 2016 – 2017 metus atliktų statybos darbų vertės tarp Vilniaus apskrities savivaldybių didėjo Elektrėnų, Šalčininkų, Švenčionių, Ukmergės, Vilniaus m. savivaldybėse, kitose – mažėjo. Nagrinėjamuoju laikotarpiu didėjo visų apskričių atliktų statybos darbų vertės.

12 lentelė.

Atlikta statybos darbų, tūkst. eurų			
	2015	**2016**	**2017**
Iš viso	2474716	2278909	2563712
Vilniaus apskritis	871060	844845	919754
Švenčionių r. sav.	11916	12583	15658

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Atliktų statybos darbų struktūra pagal apskritis 2017 m.

2017 m. gauta 36 gyventojų prašymai įrašyti į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą (2016 m. – 59). 2018 m. sausio 1 d. į sąrašą savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti buvo įrašyta 83 asmenys ir šeimos, jų šeimos narių skaičius – 217.

2017 metais, lyginat su 2016 metais, asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti asmenų skaičius sumažėjo 21 %.

2017 metais 9 šeimos (asmenys), turintys teisę į savivaldybės socialinį būstą, buvo aprūpintos socialiniu būstu. Būstus gavo: 1– iš jaunų (iki 35 metų) šeimų sąrašo; 3– iš šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų (įvaikių), sąrašo; 1– iš buvusių našlaičių ar be tėvų globos likusių asmenų sąrašo; 4 – iš bendrojo sąrašo.

2017 m. buvo išnuomoti 3 savivaldybės būstai asmenims (šeimoms), netekusiems nuosavo būsto dėl gaisrų ir kitų, nuo žmogaus valios nepriklausančių aplinkybių, su 9 savivaldybės būstų nuomininkais, jiems patiems prašant, buvo nutrauktos savivaldybės socialinių būstų nuomos sutartys. Buvo pakeisti 7 savivaldybės būstų pagrindiniai nuomininkai (ankstesniems nuomininkams mirus ar šeimos narių bendru sutarimu). 3 asmenys (šeimos) buvo iškeldintos iš avarinių savivaldybės būstų ir jiems išnuomoti 3 kiti savivaldybės būstai. Su 122 savivaldybės būsto nuomininkais pratęstos būsto nuomos sutartys. 2017 m. savivaldybės administracija išdavė rajono gyventojams 5 pažymas apie teisę į valstybės paramą būstui įsigyti – gauti valstybės

remiamą būsto kreditą būstui pirkti. 2017 m. buvo parengti ir rajono savivaldybės taryba patvirtino 5 sprendimus dėl Savivaldybės būsto fondo ir Savivaldybės socialinio būsto, kaip savivaldybės būsto fondo dalies, sąrašų pakeitimo.

TRANSPORTAS

2017 m. šalyje buvo 1,5 mln. registruotų automobilių bei 42,1 tūkst. motociklų ir mopedų. 2017 m. šalyje buvo 1,2 mln. registruotų individualiųjų lengvųjų automobilių. Daugiausia individualiųjų lengvųjų automobilių 1 tūkst. gyventojų teko Tauragės (466) ir Alytaus apskrityse (461), mažiausiai – Vilniaus apskrityje (374).

2017 m. vidaus krovinių vežimas kelių transportu sudarė 38,5 mln. tonų krovinių ir, palyginti su 2016 m., padidėjo 11,6 proc. Vidaus krovinių vežimas kelių transportu labiausiai suintensyvėjo Utenos (52,9 proc.), Šiaulių (35,2 proc.), Telšių (31,6 proc.), Panevėžio (23 proc.), Klaipėdos (20,6 proc.) ir Tauragės (16,3 proc.) apskrityse. Kitose apskrityse vidaus vežimo apimtis padidėjo nedaug arba sumažėjo.

2017 m. autobusais ir maršrutiniais taksi vežta 292,2 mln. keleivių, arba 0,3 proc. daugiau nei 2016 m. Palyginti su 2016 m., daugiausia keleivių vežta Utenos apskrityje – 9,1 proc., Telšių apskrityje – 4 proc., mažiausiai – Panevėžio apskrityje – 7,8 proc.

2017 m. pabaigoje, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 10284 lengvieji automobiliai ((daugiau nei praeitais metais 10078), tai sudarė 2,68 proc. visų Vilniaus apskrities bei 0,76 visų šalies lengvųjų automobilių), 402 krovininių automobilių, 190 motociklai, 130 – mopedai.

13 lentelė.

	Mopedai	Motociklai	Lengvieji automobiliai	Autobusai	Krovininiai automobiliai	Puspriekabių vilkikai	Puspriekabės	Priekabos	Specialieji automobiliai
Lietuvoje	11018	31112	1356987	7164	84625	30914	30551	15303	10258
Vilniaus apskritis	2330	9070	383502	1887	24470	8912	11839	3026	2883
Švenčionių rajonas	**130**	**190**	**10284**	**52**	**402**	**60**	**49**	**47**	**57**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Keleivių vežimo paslaugas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje teikia 5 vežėjai:

2017 metais Švenčionių rajono savivaldybėje yra nustatyta 14 vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų. Nustatytų maršrutų skaičius, lyginant su 2016 metais, liko nepakitęs.

Keleivių vežimas vietiniais maršrutais vykdomas maršruto trasomis, kurių 86 % yra asfaltuota kelio danga ir 14 % - žvyrkeliai. Vietinio susisiekimo maršrutais per metus pervežama vidutiniškai apie 500 tūkst. keleivių, vidutinis maršrutų ilgis - apie 1 mln. km per metus. Didžiąją dalį keleivių rajone, išskyrus vietinio susisiekimo maršrutus Švenčionys – Pabradė – Vilnius bei Švenčionys – Švenčionėliai – Švenčionys, sudaro mokiniai (virš 70%).

14 lentelė. Keleivių vežimas autobusais 2015 – 2017 metais, tūkst.

	Vežta keleivių, tūkst.			Keleivių vežimo apyvarta, tūkst. keleivio km		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Lietuvoje	300566,7	291504,9	292243,2	2457378,3	2361238,3	2474439,4
Vilniaus apskrityje	152038,7	148536,8	150034,1	908168,9	900604,2	893045,6
Švenčionių rajone	228,9	293,7	417,9	5167,4	2610,9	9073,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2017 m. pabaigoje šalyje 1 tūkst. gyventojų teko 418 individualūs lengvieji automobiliai (2016 m. – 402). Daugiausia individualiųjų lengvųjų automobilių 1 tūkst. gyventojų teko Neringos (864), Utenos rajono (503) ir Skuodo rajono (506) savivaldybėse, mažiausiai – Vilniaus miesto (351), Klaipėdos miesto (363) ir Visagino (po 364) savivaldybėse.

TURIZMAS

Švenčionių rajono „turistinis produktas“ – tai gamta, jos teikiamos pramogos ir malonumai. Pagrindiniai turizmo komponentai – sportinės ir laisvalaikio pramogos, nakvynė gamtoje ar neįprastoje kaimo aplinkoje, nacionalinė virtuvė, etnografiniai patiekalai, civilizacijos laikais neįprastas susisiekimas (pėsčiomis, dviračiais, valtimis, baidarėmis ir pan.). Didelę dalį turistinio patrauklumo apsprendžia archeologijos, istorijos, dailės ir gamtos paminklai, kurių galima aptikti kiekviename Švenčionių rajono bažnytkaimyje.

Švenčionių rajono savivaldybės miškingumas – 56,6 proc. Tinkamiausi poilsiavimui yra sausi ir normalaus drėgnumo pušynai, iš dalies tinkami – sausi mišrūs bei lapuočiai miškai, sausi beržynai, sausi eglynai bei kiti lapuočių miškai. Rajone teka nemažai upių ir upelių, išsidėstę poilsiui ir rekreacijai tinkami ežerai. Rajono vandens telkiniai svarbūs turizmo plėtrai, ypač formuojant rekreacines zonas. Saugomos teritorijos Švenčionių rajone užima 53.548 ha. Rajone išsidėstęs vienas nacionalinis (Aukštaitijos) ir 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos), 11 valstybinių draustinių, 2 biosferos poligonai, vienas atkuriamasis sklypas, 2 gamtos paminklai, 25 valstybiniai gamtos paveldo objektai, 2 savivaldybės gamtos paveldo objektai. Miškų masyvų, tvenkinių, upių ir jų slėnių, kitų natūralių biotopų, kurie užtikrina biologinę įvairovę ir jos išsaugojimą, gausa yra svarbus veiksnys, lemiantis teritorijos kraštovaizdžio estetinę vertę.

Iš viso Švenčionių rajone 4 galimi turizmo maršrutų tipai: automobilių, dviračių, vandens ir pėsčiųjų maršrutai. Švenčionių rajone esantys turizmo informacijos ir lankytojų centrai aktyviai dirba kuriant naujus turizmo maršrutus.

Aktyvaus poilsio turistiniai maršrutai automobiliu Švenčionių rajone

1. Kaltanėnai–Švenčionys–Adutiškis–Šventos k.–Švenčionys–Kaltanėnai;
2. Kaltanėnai–Švenčionys–Pavoverė–Zalavas–Pabradė–Dubingiai (Molėtų r.)–Labanoras Kaltanėnai;
3. Kaltanėnai–Kulionys (Molėtų r.)–Utena–Leliūnai (Utenos r.)–Sudeikiai (Utenos r.) Kaltanėnai;
4. Kaltanėnai–Bavainiškė–Šventa Palūšė (Ignalinos r.)–Ginučiai (Ignalinos r.)–Saldutiškis (Utenos r.)–Labanoras–Kaltanėnai;
5. Švenčionys–Kančiogina–Mielagėnai–Tverečius (Ignalinos r.)–Vosiūnai (Ignalinos r.) Didžiasalis (Ignalinos r.)–Senasis Daugėliškis (Ignalinos r.)–Ceikiniai (Ignalinos r.)–Šventa-Švenčionys;

6. Kaltanėnai–Salakas (Zarasų r.)–Zarasai (Zarasų r.)–Šlyninka (Zarasų r.)–Lelūnai (Utenos r.) –Utena (Utenos r.)–Kaltanėnai;
7. Pabradė–Abejučiai–Padubingė–Žingiai–Purviniškiai–Baluošos (Baluošų) ežeras–Purviniškiai Leikštinio ežeras–Kabakėlis–Trabučiai–Pabradė;
8. Pabradė–Abejučiai–Padubingė–Leikštinio ežeras–Trabučiai–Pabradė;
9. „Dubingių miško takais“;
10. „Pietrytinis Asvejos žiedas“;
11. Šventa – Lino verdenė;
12. Palūšė–Ignalina–Antagavė–Garbūnai–Kamša–Rėkučiai–Pervieniškės–Reškutėnai–Raudonė – Kretuonys–Kaltanėnai–Motiejūnai–Palūšė;
13. Palūšė–Gaveikėnai –Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Šakarva–Kaltanėnai–Kretuonys–Reškutėnai–Antagavė–Ignalina;
14. Cirkliškis–Švenčionys–Šventa;
15. Švenčionys–Labanoras;
16. Švenčionys–Reškutėnai;
17. Cirkliškis–Švenčionys–Kaltanėnai.

Dviračių maršrutai

Švenčionių rajone iš viso siūloma 10 dviračių maršrutų:

1. „Ten, kur gimsta Žeimena...“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Seniškio k.–Luknos k.–stovyklavietė prie Keruočio ežero –Liedelės k.– Pagiliūtės k.– Kuklių k.–Kaltanėnų mstl.;
2. „Kiauna į Žeimeną“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Seniškio k.–Luknos k.–stovyklavietė prie Keročio ežero–Liedelės k.–Pagilūtės k.–Terpežio k.–Kiauneliškio k.–Pakiaunio k.–Linkmenų mstl. –Berniūnų k.–Kaltanėnų mstl.;
3. „Labanoras–girios vidury“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Seniškio k.–Luknos k.–Antaliedės I k.–Paluknio k.–Labanoro mstl. 21–Terpežio k.–Pagilūtės k.–Kuklių k.–Kaltanėnų mstl.;
4. „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k –Seniškio k.–Buivydų k. –Bruknynės vandens malūnas–Kaltanėnų mstl.;
5. „Didysis Kaltanėnų dviračių takas“: Kaltanėnų mstl.–Pakretuonės k.–Rėkučių k.–Reškutėnų k.–Kretuonių k.–Kaltanėnų mstl.;
6. Vakarinis mėlynasis pėsčiųjų ir dviračių takas;
7. Sirvėtos regioninio parko mažasis šeimos dviračių takas;
8. Dauguvos–Nemuno takoskyros dviračių takas (sutampa su pažintiniu pėsčiųjų taku);
9. „Dubingių miško takais“;
10. „Pietrytinis Asvejos žiedas“;
11. Pabradė – Abejučiai – Padubingė – Palaumenys – Laumenos ežeras – Trabučiai – Pabradė.

Vandens maršrutai

1. Žeimenos ir Kiaunos upėmis: Kaltanėnai–Šakališkė–Kukliai–Kaltanėnai;
2. Žeimenos upe ir Žeimenio ežeru: Kaltanėnai–Ožkiniai–Kretuonėlės ištakos į Žeimenio ežerą;
3. Lakajos vandens kelias;
4. Žeimenos upe (Kaltanėnai – Švenčionėliai);
5. Žeimenų ežeru ir Žeimenos upe (Kaltanėnai – Švenčionėliai);
6. Žeimenos upe (Švenčionėliai – Liūlinė);
7. Kiaunos upe (Pakiaunys – Šakališkė);
8. Lakajos upe (Lakaja – Vilkaslastis – Liūlinė);

9. Kiaunos upe ir Žeimenos upe (Pakiaunys – Švenčionėliai);
10. Žeimenos upe ir Neries upe (Kaltanėnai – Švenčionėliai - Skirgiškės);
11. Kiaunos upe ir Žeimenos upe (Pakiaunys – Švenčionėliai – Liūlinė).

Pėsčiųjų maršrutai

1. Seniškio k.–Luknos k. (Pažintinis gamtinis takas palei Žeimenos upę, Žeimenos botaniniame zoologiniame draustinyje);
2. Peršokšnos gamtinis pažintinis takas;
3. Labanoro girios pažintinis takas;
4. Sirvėtos regioninio parko pažintinis pėsčiųjų takas;
5. Pažintinis pėsčiųjų mitologinis takas.

Labiausiai lankytinos vietos:

1. Lino verdenės šaltinis; 2. Sirvėtos regioninio parko lankytojų centras; 3. Kačėniškės piliakalnis; 4. Pažintinis mitologinis takas; 5. Nalšios muziejus; 6. Labanoro regioninio parko lankytojų centras; 7. Cirkliškio dvaro rūmai; 8. Labanoro miestelis ir jo apylinkės; 9. Kaltanėnų miestelis ir jo apylinkės; 10. Lygumų apžvalgos bokštas.

MAITINIMO ĮSTAIGOS	
Restoranai	2
Kavinės	17
Picerijos	2
APGYVENDINIMAS	
Viešbučiai ir svečių namai	4
Kaimo turizmo sodybos	23
Poilsio namai	2
Stovyklavietės	30
ARCHEOLOGINIAI OBJEKTAI	24
ARCHITEKTŪRINIAI OBJEKTAI	18
INŽINIERINIAI OBJEKTAI	4
GAMTOS PAMINKLAI	27
MUZIEJAI	2
APŽVALGOS BOKŠTAI	4
ISTORINĖS, MEMORIALINĖS VIETOS	24
KITOS LANKYTINOS VIETOS	4

Remiantis Valstybinio turizmo departamento pateikta informacija, 2017 m. Švenčionių rajono savivaldybėje:

- **Viešbučių, numerių ir vietų skaičius 2014 – 2017 m.:**

	Viešbučių skaičius				Numerių skaičius				Vietų skaičius			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Švenčionių rajonas	1	1	1	1	11	11	11	11	24	24	24	24

- **Apgyvendintų turistų viešbučiuose 2014 – 2017 m.:**

	Iš viso				Užsieniečių			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Švenčionių rajonas	417	285	282	509	23	35	28	48

- **Suteikta nakvynių viešbučiuose 2014 – 2017 m.:**

	Iš viso				Užsieniečių			
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Švenčionių rajonas	2077	539	730	1577	131	68	221	348

- **Numerių ir vietų užimtumas viešbučiuose 2015 – 2017 m.:**

	Numerių užimtumo koeficientas, proc.			Vietų užimtumo koeficientas, proc.		
	2015	**2016**	**2017**	**2015**	**2016**	**2017**
Švenčionių rajonas	12,0	16,9	34,8	6,2	8,3	18,0

Šaltinis: http://www.tourism.lt/lt/turizmo-statistikos-leidiniai

Viena iš svarbiausių turizmo infrastruktūros dalių – apgyvendinimo įstaigų tinklas. 2018 m. pirmąjį pusmetį šalies apgyvendinimo įstaigose (neįskaitant kaimo turizmo sodybų) apgyvendinta 1,4 mln. turistų. Daugiausia svečių priėmė Vilniaus (593,1 tūkst.), Klaipėdos (277,2 tūkst.), Kauno (230,9 tūkst.) ir Alytaus (175 tūkst.) apskričių apgyvendinimo įstaigos – jose nakvojo 90,4 proc. visų šalies apgyvendinimo įstaigose apsistojusių turistų. Daugiau nei pusė užsieniečių (60,4 proc.) nakvojo Vilniaus apskrities apgyvendinimo įstaigose.

2018 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu, daugiau turistų sulaukė 9 apskričių apgyvendinimo įstaigos, o mažiau – 1. Labiausiai turistų skaičius išaugo Marijampolės (27,5 proc.), Panevėžio (23,1 proc.) ir Kauno (16,8 proc.) apskrityse. 2018 m. pirmąjį pusmetį didžiausias nakvynių skaičius, tenkantis vienam turistui, buvo Alytaus apskrityje (3,3 nakvynės), o mažiausias – Tauragės (1,5 nakvynės).

2018 m. pirmąjį pusmetį 42 savivaldybės sulaukė daugiau turistų nei pernai tuo pačiu metu, 18 – mažiau. Daugiausia (537,6 tūkst.) svečių apsistojo Vilniaus miesto savivaldybės apgyvendinimo įstaigose, o mažiausiai – Šalčininkų ir Skuodo rajonų (atitinkamai 43 ir 68 svečiai).

15 lentelė. 2018 m. I pusmečio apgyvendinimo įstaigų rodikliai Lietuvoje:

	Apgyvendintų turistų, tūkst.		Padidėjimas, sumažėjimas (-), paliginti su 2016 m., proc.		Viešbučių ir motelių užimtumas, proc.	
	Iš viso	**Viešbučiuose ir moteliuose**	**Iš viso**	**Viešbučiuose ir moteliuose**	**Numerių (kambarių)**	**Vietų**
Iš viso	1412,2	1093,1	9,2	6,6	53,2	39,6
Vilniaus apskritis	593,1	505,2	8,1	5,9	59,9	43,1

2017 m. Kultūros vertybių registre iš viso buvo užregistruota 694 (2016 m. buvo 671) kultūros vertybės (iš jų 164 kilnojamosios (2016 m. buvo 163) ir 530 (2016 m. buvo 508) nekilnojamų) Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje. Nors Švenčionių rajone kultūros paveldo objektai yra įtraukti į lankytinų vietų sąrašus, tačiau pastebima, kad ne visi objektai yra tinkamai pritaikyti turistų poreikiams. Dėl menkos priežiūros, restauravimo darbų, neišvystytų paslaugų, turistų lūkesčiai nėra pilnai tenkinami ir patys objektai nėra jiems patrauklūs. Švenčionių rajone veiklą vykdo Nalšios muziejus ir jo Reškutėnų filialas.

INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotą šilumos tiekimą vykdo UAB „Fortum Švenčionių energija“. UAB „Fortum Švenčionių energija“ įkurta 2001 metais. Pagrindinės įmonės veiklos kryptys – šilumos ir karšto vandens gamyba, tiekimas ir pardavimas gyventojams, įmonėms ir įstaigoms Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestuose. Bendros investicijos – 6,67 mln. Eurų skirta naujiems ir jau esantiems katilams (8,5 MW biokuro ir 3,8 MW dujų) atnaujinti. Įmonėje dirba 27 darbuotojai.

Įmonė eksploatuoja 5 katilines: po 2 Pabradės ir Švenčionių miestuose, vieną Švenčionėlių mieste. Visuose daugiabučiuose, kuriems yra tiekiama centralizuota šiluma, yra įrengti ir veikia individualūs, automatizuoti šilumos punktai. 2018 m. įmonė eksploatavo 13650 m nuosavybės teise bendrovei priklausančių šilumos trasų, 729 m savivaldybei priklausančių šilumos trasų ir 851 m kitiems vartotojams priklausančių šilumos trasų.

Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklai vykdyti išduotos dvi licencijos 2 įmonėms: UAB ,,Vilniaus vandenys“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis”.

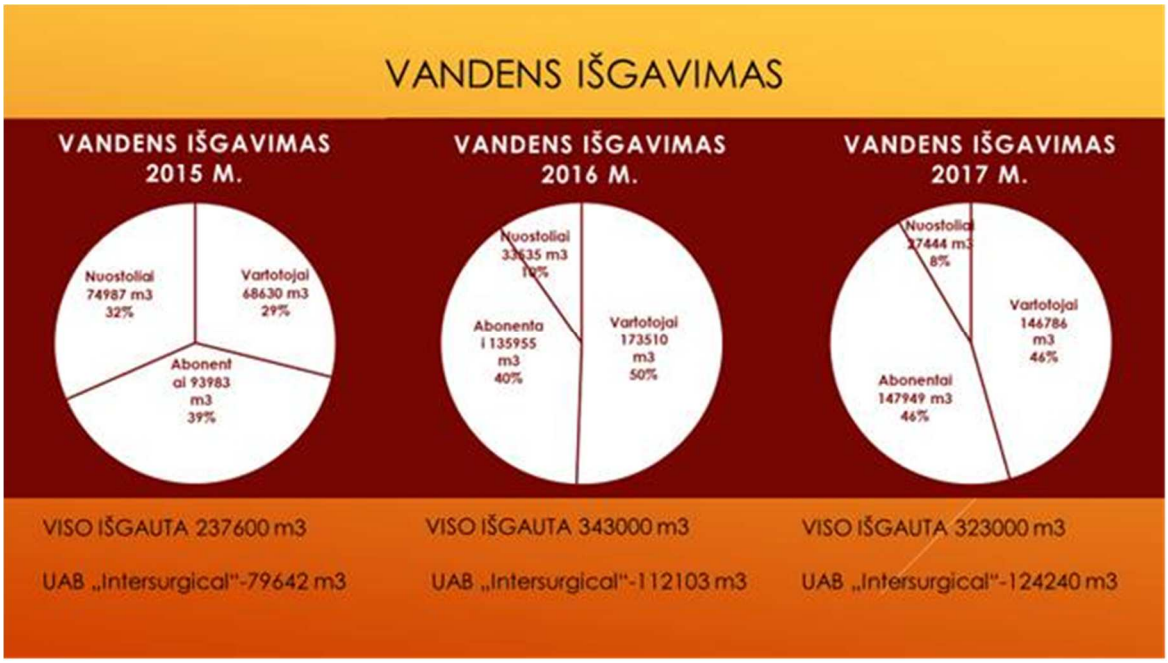
BENDROVĖS TECHNOLOGINIAI RODIKLIAI

Bendrovės technologiniai rodikliai	Pabradė	Švenčionys	VISO
Vandenviečių skaičius vnt.	9	27	36
Gręžinių skaičius vnt.	15	31	46
Vandens valyklose ruošiamas vandens kiekis tūkst.m3/metus	7,1 (1 vandens gerinimo įrengimai)	47,5 (7 vandens gerinimo įrengimai)	54,6
Vandentiekio tinklų ilgis km.	22,8	203,0	225,8
Nuotekų tinklų ilgis km.	3,7	23	26,7
Naudojamų bokštų skaičius vnt.	2	1	3

Šaltinis: UAB ,,Pabradės komunalinis ūkis“

Bendrovė pagal suderintą su Švenčionių valstybinės maisto veterinarijos tarnybos 2017 metų programinės priežiūros planą, atliko 153 nuolatinius ir 36 periodinius geriamojo vandens tyrimus vandenvietėse ir 9 vartotojams (tyrimų kaina 5000 Eur). Tyrimai parodė, kad bendrosios geležies kiekis viršija daugiau kaip 10 kartų leistiną normą visose vandenvietėse kur nėra įrengta vandens gerinimo įrenginių (norma 200µg/l). Didžiausia problema yra Karkažiškės ir Reškutėnų kaimuose. Ten viršijimas siekia 25 kartus. Karkažiškėse bendruomenės ir visų gyventojų prašymu nors kiek pagerinti geriamojo vandens kokybę, buvo įrengti vandens gerinimo įrenginiai. Bendrovė iš viso patiekia paruošto (išvalyto) vandens apie 55 tūkst. m3/metus.

Su ES ir Švenčionių rajono savivaldybės parama, planuojama įrengti 6 vandens gerinimo įrenginius, numatoma išvalyti dar apie 65 tūkst.m3/metus Pabradės m., Magūnų. Milkuškų, Sarių, Šventos, Trūdų k.

Šaltinis: UAB ,,Pabradės komunalinis ūkis“

Elektros paskirstymo tinklai Švenčionių rajono savivaldybėje išvystyti gerai. Didžioji dalis elektros tinklų perdavimo linijų yra geros būklės. Savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, elektros energiją gyventojams tiekia AB „Energijos skirstymo operatorius“.

APLINKOSAUGA

Pagrindinis oro teršalų emisijos į atmosferą šaltinis Švenčionių rajono teritorijoje, kaip ir didžiojoje Lietuvos teritorijos dalyje, yra autotransportas. Didžioji dalis tokios taršos tenka autotransportą koncentruojantiems tranzitiniams intensyvaus eismo keliams, gatvėms, jų sankryžoms ir jų aplinkai. 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje į atmosferą iš viso buvo išmesta 541,3 t teršalų, lyginant su 2014 m. ir 2015 m. teršalų kiekis didėja (2014 m. – 442,8t, 2015 m. – 504,6t). Tai sudaro 6,14 proc. (8804,3 t) visų Vilniaus apskrityje bei 0,77 proc. (70468,0 t) visų šalyje į aplinkos orą išmestų teršalų.

16 lentelė. Teršalai Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 – 2016 m.

	Visi teršalai, t			Kietosios medžiagos, t		
	2014 m.	**2015 m.**	**2016 m.**	**2014 m.**	**2015m.**	**2016m.**
Lietuvos Respublika	56513,7	65928,7	70468,0	3508,0	3539,9	3763,2
Vilniaus apskritis	6732,0	7137,6	8804,3	577,5	534,0	554,6
Švenčionių rajonas	442,8	504,6	541,3	25,0	27,5	28,8

	Dujinės ir skystosios medžiagos, t		
	2014 m.	**2015m.**	**2016m.**
Lietuvos Respublika	53005,7	62388,8	66704,8
Vilniaus apskritis	6154,5	6603,6	8249,7
Švenčionių rajonas	417,8	477,1	512,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Aplinką Švenčionių rajono savivaldybėje labiausiai teršia dujinės ir skystosios medžiagos. 2016 m. dujinės ir skystosios medžiagos sudarė 94,68 proc., kietosios medžiagos – 5,32 proc. visų išmestų teršalų. Iš dujinių ir skystųjų medžiagų oras daugiausia teršiamas anglies monoksidais.

Analizuojant 2014 – 2016 metų laikotarpį pastebimas visų teršalų kiekio didėjimas tiek Švenčionių rajone, tiek Vilniaus apskrityje, tiek visoje Lietuvoje. Mažiausias teršalų kiekis iš apskrities savivaldybių fiksuojamas Šalčininkų rajono savivaldybėje (41,5 t), Trakų r. savivaldybėje – (145,8 t), didžiausias Vilniaus m. (3012,7 t) ir Elektrėnų savivaldybėse (1492,8 t).

Oro kokybei didelę neigiamą įtaką taip pat daro vietiniai taršos šaltiniai: keliamos dulkės nuo gatvių, individualių namų šildymas, žolės bei žaliųjų atliekų deginimas. 2016 m. vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui teko 22 kg išmestų teršalų, vienam Lietuvos gyventojui – 25 kg, vienam Vilniaus apskrities gyventojui – 11 kg teršalų. Apskrityje teršalų, išmestų į orą iš stacionarių taršos šaltinių, daugiausiai teko vienam Elektrėnų savivaldybės gyventojui (104 kg), mažiausiai – vienam Šalčininkų (3 kg) ir Trakų rajono savivaldybės gyventojui (5 kg). Analizuojant 2014 - 2015 m. laikotarpį pastebimas teršalų išmetimo į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių didėjimas. Ypač jis ženklus yra Elektrėnų rajono savivaldybėje.

17 lentelė. Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, kg.

	Kietosios medžiagos, t			**Dujinės ir skystosios medžiagos, t**		
	2014 m.	**2015 m.**	**2016 m.**	**2014 m.**	**2015m.**	**2016m.**
Lietuvos Respublika	1	2	1	18	21	24
Vilniaus apskritis	1	1	1	8	8	10
Švenčionių rajonas	1	1	1	16	19	21

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo sunaudota 761,0 m^3 vandens (2014 m. - 889,7 m^3, 2015m. - 911,5 m^3), tai sudaro 0,64 proc. Vilniaus apskrityje sunaudoto vandens ir 0,027 proc. Lietuvoje sunaudoto vandens. 2016 m. Švenčionių rajone paimta 831,6 m^3 (2014 m. - 937,2 m^3, 2015 m. - 963,1 m^3), tai sudaro 0,67 proc. Vilniaus apskrityje paimto vandens ir 0,029 proc. Lietuvoje paimto vandens. Vilniaus apskrityje 2016 m. iš viso sunaudota 118939,8 m^3 vandens, paimta - 124569,2 m^3, Lietuvoje sunaudota 2766283,3 m^3, paimta - 2790477,7 m^3.

Aplinkosaugos klausimais 2018 metais iš fizinių ir juridinių asmenų gauta ir išnagrinėta 201 prašymais ir skundas, iš jų 192 prašymai dėl saugotinų medžių kirtimo, 2 skundai dėl kaimyniniuose žemės sklypuose per arti pasodintų želdinių, 3 prašymai dėl medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos miškui prevencinių priemonių diegimo, 2 prašymai dėl vilkų padarytos žalos ūkiniams gyvūnams kompensavimo, 2 prašymai dėl bebrų padarytos žalos. Išduoti 169 leidimai saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams, išsiųsti 23 raštai, kad leidimai nereikalingi. VšĮ „Vyšnių sodas“ ir Utenos gyvūnų globos draugija išvežė 43 beglobius gyvūnus: 7 šunis ir 36 kates, ir sterilizavo 14 benamių kačių (pagal „Pagauk-sterilizuok-paleisk“ programą).

Švenčionių rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali regioninės sistemos dalis. Komunalinių atliekų tvarkymą Vilniaus regiono savivaldybėse koordinuoja UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“. Toliau buvo tobulinama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą mokesčių sistema. Vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 384 ,,Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr.

711 „Dėl rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, rajono savivaldybės taryba 2016 m. gegužės 30 d. savo sprendimais pakeitė Švenčionių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatus ir vietinės rinkliavos mokesčio administravimo tvarkos aprašą.

2018 metais išsiųsta 14050 Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėjimo pranešimų, tame tarpe – 13700 fiziniams asmenims ir 350 juridiniams asmenims. Lyginant su 2017 m. pastebimas mokėjimo pranešimų didėjimas (2017 metais išsiųsta 13 640 Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėjimo pranešimų, tame tarpe -13320 fiziniams asmenims ir 320 juridiniams asmenims).

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (atliekų surinkimas ir transportavimas, aprūpinimas konteineriais ir kt.) rajone teikia UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“.

ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Iki 2018 m. kovo 1 dienos, rajone yra iš viso 2860 žemės ūkio valdos: aktyvios – 2611, atnaujintos – 64, neatnaujintos – 2547, išregistruotinos – 249. Didžiausios žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės yra: Kurpių žemės ūkio bendrovė, Švenčionių profesinio rengimo centras, UAB ,,VĖJINĖ“ ir UAB ,,Renergija“.

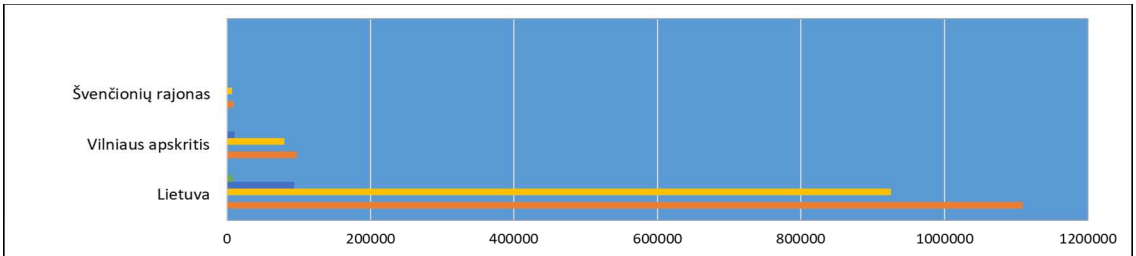
Ūkių, įregistruotų Ūkininkų ūkių registre skaičius ir jų žemė 2018 m. kovo mėn., Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 1031 (2017 m. - 1098), Lietuvoje – 118182, Vilniaus apskrityje –16823. Vilniaus apskrityje didžiausias ūkių skaičius fiksuojamas Vilniaus rajono (5808), Trakų rajono (2760) ir Ukmergės rajono (2288) savivaldybėse, mažiausias – Vilniaus m. savivaldybėje (12).

Vidutinis Švenčionių rajono savivaldybės ūkio dydis 2018 m. kovo mėn. buvo 8,60 ha, apskrityje – 5,76 ha, šalyje – 9,38 ha. Didžiausias vidutinis ūkio dydis apskrityje fiksuotas Švenčionių rajono savivaldybėje (8,60 ha), mažiausias – Vilniaus rajono savivaldybėje (3,57 ha).

Ūkininkų ir partnerių, įregistruotų Ūkininkų ūkių registro suvestinėje skaičius 2018 m. kovo mėn., Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo: ūkininkų - 1043, partnerių – 21, asmenų – 1064.

2018 m. pradžioje registruotiems ūkiams priklausantys miškai užėmė ploto: Švenčionių rajono savivaldybėje – 1083,00 ha savivaldybės. Vilniaus apskrityje – 10878,89 ha, šalies – 93660,58 ha.

Ūkių, registruotų Ūkininkų registre, skaičius, jų žemė, 2018 m. kovo 1 d.

	Lietuva	Vilniaus apskritis	Švenčionių rajonas
Vanduo, ha	8217,67	753,41	119
Miškai, ha	93660,58	10878,89	1083
Žemės ūkio, ha	925555,75	79706,52	7292,24
Vidutinis ūkio dydis, ha	9,38	5,76	8,6
Bendras žemės plotas, ha	1108474,87	96945,73	8867,95
Ūkių skaičius	118182	16823	1031

Šaltinis: Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro informacija (https://www.vic.lt/?mid=213)

18 lentelė. Ūkininkų ūkių žemės grupavimas pagal nuosavybės teisę 2018 m. kovo 1 d.

	Ūkininkų ūkių registre įregistruotų		Ūkininkų ūkių naudojamos žemės plotas, ha		Iš bendro ploto, ha		
	Ūkių skaičius	Žemės sklypų skaičius	Bendras plotas	Žemės ūkio naudmenos	Ūkininkui ar ūkio nariams nuosavybės teise priklausančios žemės ūkio paskirties žemės plotas	Išsinuomotos iš kitų asmenų privačios žemės ūkio paskirties žemės plotas	Išsinuomotos iš valstybės žemės ūkio paskirties žemės plotas
Lietuvoje	118182	288020	1108474,87	925555,75	962707,19	111329,28	34438,40
Vilniaus apskrityje	16823	30720	96945,73	79706,52	81915,35	6601,52	8428,86
Švenčionių rajone	1031	1975	8867,95	7292,24	5305,17	718,64	2844,14

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

19 lentelė. Ūkininkų ūkių žemėnaudų grupavimas pagal bendrą plotą Švenčionių rajono savivaldybėje, ha

ha	Iš viso Lietuvoje	Vilniaus apskrityje	Švenčionių rajone
Iki 0,5	2502	769	**55**
0,5-1	6041	2076	**91**
1-3	31520	5645	**307**
3-10	47605	5910	**384**
10-20	18813	1689	**131**
20-30	5997	391	**30**
30-50	3497	216	**14**
50-80	1256	71	**3**
80-100	338	16	**2**
100-150	328	22	**6**
150-200	118	9	**3**
200-300	85	7	**4**
300-500	63	2	**1**
500 ir daugiau	19	0	**0**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Traktorių savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre iki 2019 metų sausio 1 dienos, Švenčionių rajone buvo registruoti iš viso **3020** objektai:

Cisterninė priekaba	4	Plentvolis	1	Savikrovė priekaba	9
Greideris	16	Prikabinamoji platforma	6	Srutvežis	26
Ratinis ekskavatorius-krautuvas	7	Ratinis ekskavatorius	74	Sunkusis keturratis motociklas	51
Krautuvas	55	Javų kombainas	109	Traktoriaus priekaba	585
Medvežė priekaba	36	Ratinis traktorius	1687	Traktoriaus puspriekabė	248
Medvežis	13	Savaeigis kranas	2	Vikšrinis buldozeris	12
Mėšlo kratytuvas	1	Savaeigis purkštuvas	1	Vikšrinis ekskavatorius	17
Miško kirtimo mašina	3	Savaeigis smulkintuvas	2	Vikšrinis traktorius	51
Vikšrinis vamzdžių klotuvas	3				

Šaltinis: Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (https://www.vic.lt)

Vykdant deleguotas žemės ūkio funkcijas, priimta 1972 paraiškų Paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus bei gyvulius naudojantis Paraiškų priėmimo informacine sistema (PPIS). Jos patikrintos ir persiųstos Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos. Elektroniniu būdu įbraižyti 15275 laukai, deklaruotas 34376 ha žemės ūkio naudmenų plotas.

20 lentelė. Bendras deklaruoto plotas, laukų, paraiškų skaičius 2018 m.

	Paraiškų skaičius, vnt.	**Bendras deklaruotas plotas, ha**	**Įbraižytų laukų skaičius, vnt.**	**Iš jų naudojantis e-valdžios vartų portalu**		
				Paraiškų skaičius, vnt.	**Bendras deklaruotas plotas, ha**	**Įbraižytų laukų skaičius, vnt.**
Lietuvoje	128136	2910282,01	1148871	3272	203900,02	50113
Švenčionių r. sav.	**1972**	**34376**	**15275**	**44**	**927,5**	**322**

Šaltinis: Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (https://www.vic.lt)

Mažiausiai pateiktų paraiškų skaičius tarp Lietuvos savivaldybių yra Visagino sav. (5), Šiaulių m. sav. (8), Kauno m. sav. (40), daugiausiai – Alytaus r. sav. (5106) ir Šilalės r. sav. (4791).

SOCIALINIAI VEIKSNIAI

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

2018 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje gyveno 23881 nuolatiniai gyventojai (iš jų: kaime – 9189, mieste - 14692). Tai sudarė 2,97 proc. Vilniaus apskrities ir 0,85 proc. šalies gyventojų. Gyventojų skaičius savivaldybėje mažėja.

2018 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2,8 mln. nuolatinių gyventojų, t. y. 39 tūkst. mažiau negu 2017 m. pradžioje. Daugiau kaip ketvirtadalis šalies nuolatinių gyventojų gyveno Vilniaus,

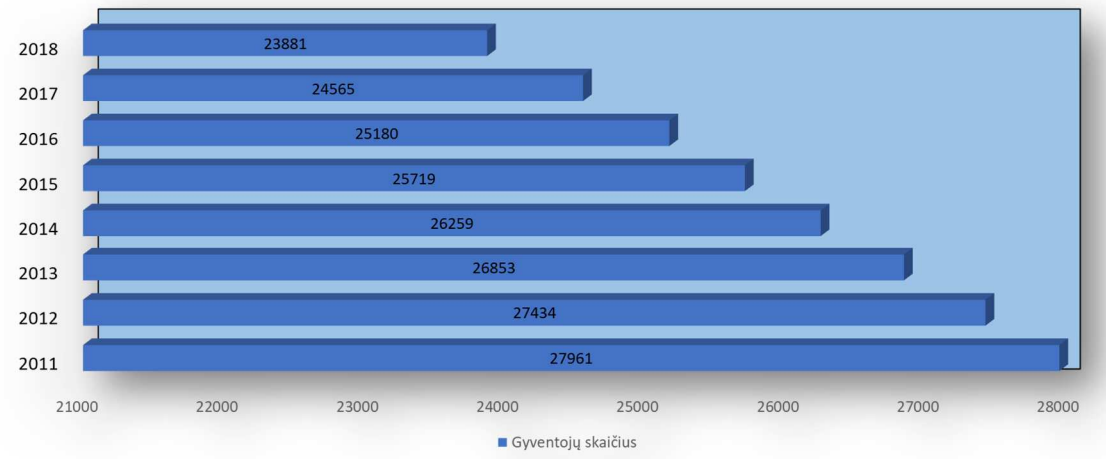
penktadalis – Kauno apskrityje. Gyventojų skaičiumi mažiausios – Tauragės, Utenos, Telšių, Alytaus ir Marijampolės apskritys. Jose gyveno nuo 3,4 iki 5 proc. šalies nuolatinių gyventojų. Palyginti su 2017 m. pradžia, nuolatinių gyventojų skaičius, išskyrus Vilniaus apskritį, sumažėjo visose apskrityse, labiausiai – Utenos (2,9 proc.) apskrityje, Marijampolės, Panevėžio ir Tauragės apskrityse sumažėjo po 2,8 proc. Savivaldybių lygiu nuolatinių gyventojų skaičius labiausiai padidėjo Neringos savivaldybėje (4,1 proc.), Klaipėdos ir Kauno rajonų savivaldybėse – atitinkamai 2,7 ir 1,7 proc., Vilniaus rajono ir Vilniaus miesto savivaldybėse – atitinkamai 0,7 ir 0,4 proc. Labiausiai – 3,9 proc. – gyventojų skaičius sumažėjo Joniškio rajono savivaldybėje, Pakruojo rajono savivaldybėje – 3,8 proc., Pagėgių ir Skuodo rajono savivaldybėse – po 3,7 proc.

2018 m. pradžioje gyventojų tankis šalyje buvo 43 žmonės viename kvadratiniame kilometre. Tankiausiai apgyvendinta yra Vilniaus (82,8 žmonės viename kvadratiniame kilometre) apskritis, mažiausiai – Utenos (18). Iš visų savivaldybių tankiausiai apgyvendinta Kauno miesto savivaldybė – 1 836,7 žmogaus viename kvadratiniame kilometre, Panevėžio miesto savivaldybėje gyventojų tankis buvo 1 773,6 žmogaus viename kvadratiniame kilometre. Mažiausiai apgyvendinta – 9,8 žmogaus viename kvadratiniame kilometre – Varėnos rajono savivaldybė.

Gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km^2) Švenčionių rajono savivaldybėje 2018 m. pradžioje siekė 14,1 gyventojai/km^2 (2017 m. pradžioje siekė 14,5).

Tais pačiais metais Vilniaus apskrities gyventojų tankumas buvo 82,8 gyventojai/km^2, šalies – 43,0 gyventojai/km^2 (2017 m. pradžioje Vilniaus apskrityje - 82,8 gyventojai/km^2, šalies – 43,6 gyventojai/km^2). Didžiausias gyventojų tankumas apskrityje fiksuotas Vilniaus mieste (1.365,3 gyventojai/km^2), o tarp rajono savivaldybių Elektrėnų savivaldybėje (46,6 gyventojai/km^2), mažiausias – Švenčionių rajono savivaldybėje.

Nuolatinių gyventojų skaičius 2011-2018 m. Švenčionių rajone

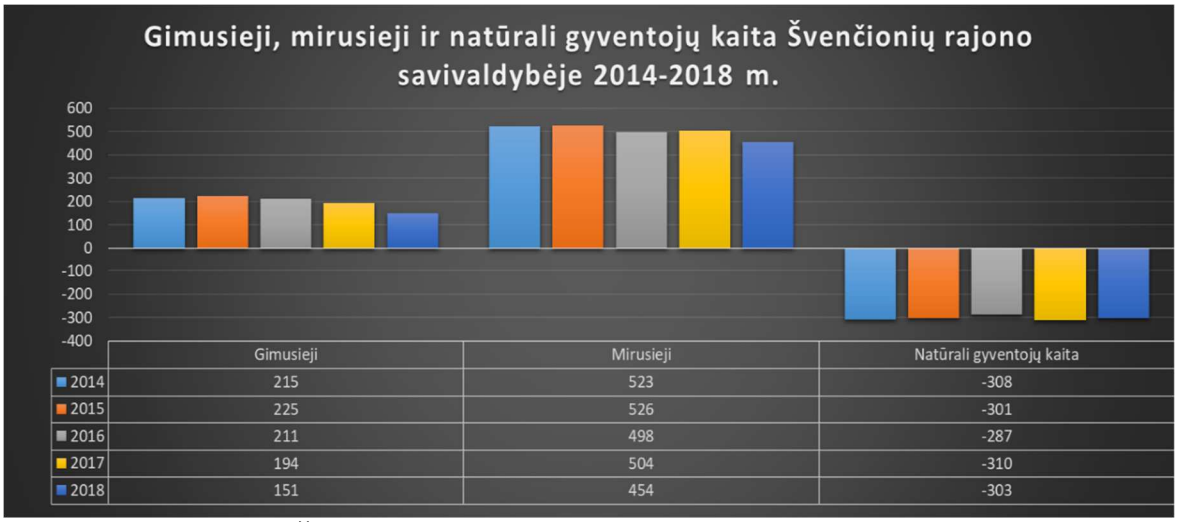
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2018 m. Švenčionių rajono savivaldybėje gimė 151 naujagimis, 2014 m. – 215, 2015 m. – 225, 2016 m. – 211, 2017 m. – 194. Gimusiųjų skaičius 2015 –2017 m. šalyje sumažėjo 8,83 proc. (nuo 31475 iki 28696 naujagimių), Vilniaus apskrityje gimusiųjų skaičius sumažėjo 4,15 proc. (nuo 9780 iki 9374 naujagimių).

Mirusiųjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2015–2018 m. mažėjo nuo 526 iki 454 (arba 13,69 proc.). 2015 – 2017 m laikotarpiu mirusiųjų skaičius šalyje sumažėjo (3,91 proc.).

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2014–2018 m. laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje natūrali gyventojų kaita buvo neigiama. Didžiausia

neigiama natūrali gyventojų kaita savivaldybėje fiksuota 2017 m. (-310), mažiausia 2016 m. (-287). Didžiausia neigiama natūrali gyventojų kaita šalyje buvo fiksuota 2017 m. (-11446). Vilniaus apskrityje 2015 m. - 279, 2016 m. - -29, 2017 m. - -173. Neigiama natūrali gyventojų kaita fiksuojama visose apskrities savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miesto savivaldybę, kurioje 2017 m. natūrali gyventojų kaita siekė 1125.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2017 m. buvo įregistruota 21,2 tūkst. santuokų ir 8,5 tūkst. ištuokų. Bendrasis santuokų rodiklis (santuokų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų) buvo 7,5, bendrasis ištuokų rodiklis (ištuokų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų) – 3. Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse bendrasis santuokų rodiklis buvo atitinkamai 8,3 ir 7,9, o Alytaus, Panevėžio ir Kauno apskrityse – atitinkamai 6,6, 6,7, 6,9. Daugiausia ištuokų 1 tūkst. gyventojų teko Klaipėdos ir Tauragės apskrityse buvo atitinkamai 3,4 ir 3,3, mažiausiai – Panevėžio ir Vilniaus apskrityse, buvo atitinkamai 2,6 ir 2,9.

21 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybėje santuokos ir ištuokos 2015-2018 metais.

	2015	2016	2017	2018
Santuokos	168	150	148	108
Ištuokos	73	76	70	67

22 lentelė. Nuolatinių gyventojų vidaus migracija 2014 - 2017 m.

	Atvykusieji				Išvykusieji				Neto vidaus migracija			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Švenčionių rajonas	687	557	582	547	819	670	753	728	-132	-113	-171	-181
Vilniaus apskritis	15919	17172	19093	19005	12476	12722	13912	14349	3443	4450	5181	4656
Lietuva	61415	61426	68572	69417	61415	61426	68572	69417	-	-	-	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Neigiamas vidaus migracijos saldo 2017 m. Švenčionių rajono savivaldybėje siekė - 181 (į rajoną atvyko 547, išvyko 728 asmenys). Neigiamas vidaus migracijos saldo rajone buvo fiksuotas visu 2014–2017 m. laikotarpiu, didžiausias – 2017 m. (-181), mažiausias – 2015 m. (-113).

23 lentelė. Tarptautinė migracija 2014 - 2017 m.

	Imigrantai				Emigrantai				Neto tarptautinė migracija			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Švenčionių rajonas	126	110	104	88	226	226	261	281	-100	-125	-157	-193
Vilniaus apskritis	7497	6183	6792	6818	9009	12497	12151	11107	-1512	-6314	-5359	-4289
Lietuva	24294	22130	20162	20368	36621	44533	50333	47925	-12327	-22403	-30171	-27557

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

Vilniaus teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje 2018 m. rugsėjo 1 dieną buvo įregistruota 38215 bedarbių, tai sudarė 7,5 proc. visų Vilniaus apskrityje gyvenančių darbingo amžiaus asmenų. Nedarbas minėtai datai buvo 0,8 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

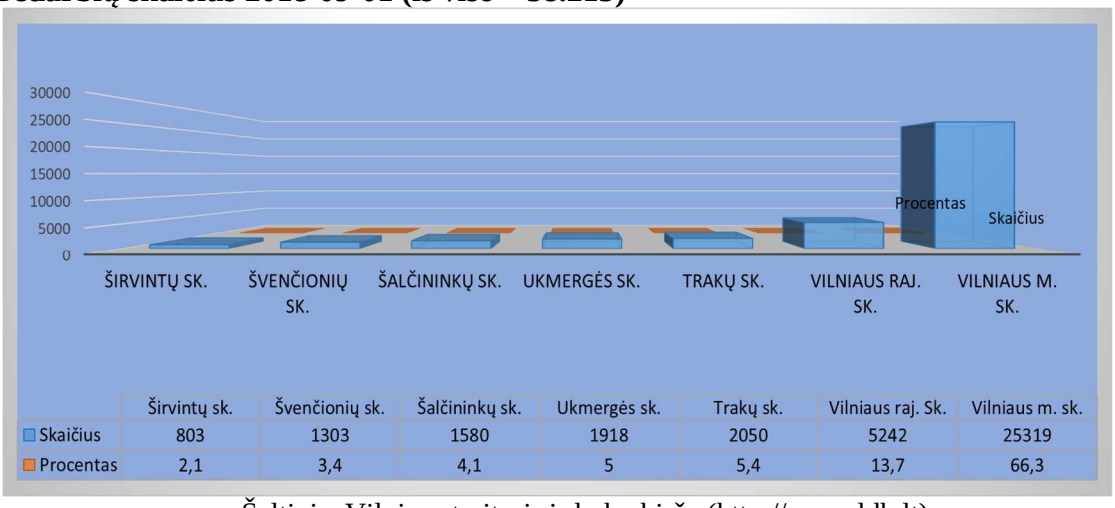
2018 m. rugsėjo 1 dieną Vilniaus teritorinėje darbo biržoje buvo įregistruota 19020 darbo neturinčių moterų ir 19195 – vyrai. Moterų registruotas nedarbas sudarė 7,2 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingo amžiaus moterų ir buvo 1,0 proc. punktu didesnis nei prieš metus.

Vyrų nedarbas siekė 7,7 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingo amžiaus vyrų ir buvo 0,6 proc. punktais didesnis nei prieš metus. Nedarbas vyresnių nei 50 m. amžiaus asmenų rugsėjo pradžioje sudarė 10 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingų vyresnių nei 50 m. amžiaus asmenų (iš jų moterų – 9,4 proc., vyrų -10,6 proc.) ir buvo 0,7 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

Jaunimo iki 25 m. amžiaus nedarbas 2018 metų rugsėjo 1 d. sudarė 4,3 proc. Vilniaus apskrities 16-24 metų darbingo amžiaus gyventojų (iš jų moterų- 4,1 proc., vyrų – 4,4 proc.) ir buvo 0,6 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

Bedarbių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, analizuojant Vilniaus teritorinės darbo biržos duomenis, 2018 metų rugsėjo mėnesį sudarė 1303, lyginat su 2017 metų tuo pačiu laikotarpiu, jis padidėjo 1,8 proc., t.y. 23 bedarbiais. 2016 metų tuo pačiu laikotarpiu bedarbių skaičius buvo 1211. 2016 – 2018 metų analizuojamu laikotarpiu bedarbių skaičius išaugo nuo 1211 iki 1303, t.y. 92 bedarbiais.

Bedarbių skaičius 2018-09-01 (iš viso – 38.215)

	Širvintų sk.	Švenčionių sk.	Šalčininkų sk.	Ukmergės sk.	Trakų sk.	Vilniaus raj. Sk.	Vilniaus m. sk.
Skaičius	803	1303	1580	1918	2050	5242	25319
Procentas	2,1	3,4	4,1	5	5,4	13,7	66,3

Šaltinis: Vilniaus teritorinė darbo birža (http://www.ldb.lt)

2018 m. rugsėjo mėn. didžiausias nedarbas Vilniaus apskrityje buvo registruotas Ukmergės rajono (9,4 proc.), Švenčionių rajono (9,0 proc.), Širvintų rajono (8,4 proc.) ir Vilniaus r. (8,4 proc.)

savivaldybėse. Mažiausias - Elektrėnų (5,7 proc.), Trakų miesto (5,8) ir Trakų r. (5,9 proc.) savivaldybėse.

24 lentelė. Nedarbas 2018 m. rugsėjo 1 d.

TERITORIJA	Nedarbas, procentais
Vilniaus apskritis	7,5
Vilniaus m.sav.	7,3
Vilniaus r.sav.	8,4
Šalčininkų	8,0
Širvintų	8,4
Švenčionių	**9,0**
Trakų	5,8
Trakų r.sav.	5,9
Elektrėnų sav.	5,7
Ukmergės	9,4

Šaltinis: Vilniaus teritorinė darbo birža (http://www.ldb.lt)

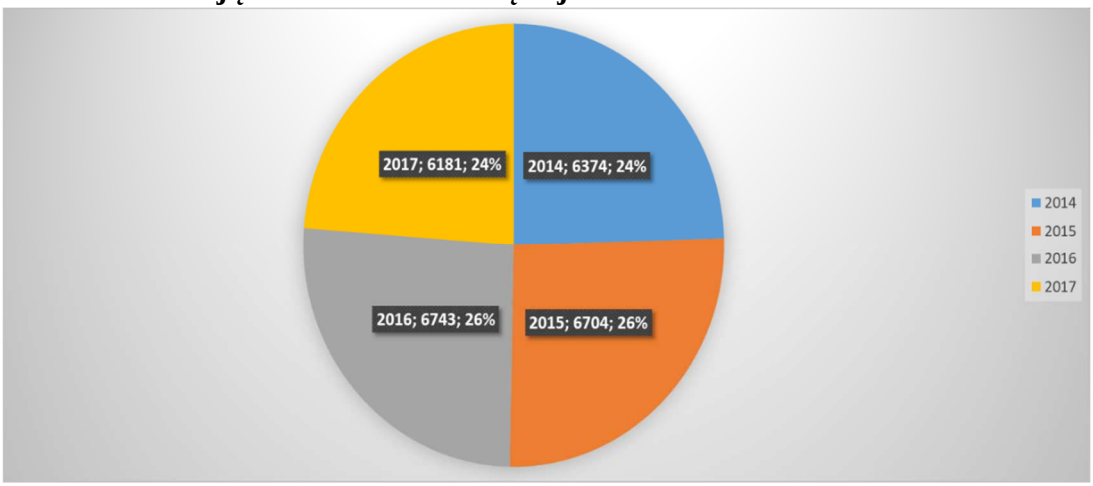
2017 m. pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 5,5 tūkst. užimtų gyventojų. Nuo 2013 m. iki 2015 m. užimtų gyventojų skaičius mažėjo nuo 5,5 tūkst. iki 4,2 tūkst. Nuo 2015 m. iki 2016 m. pastebimas užimtų gyventojų skaičiaus didėjimas nuo 4,2 tūkst. iki 5,4 tūkst.

25 lentelė. Užimti gyventojai, tūkst.

	2013	2014	2015	2016	2017
Lietuva	656,7	671,9	680,8	698,4	694,8
Vilniaus apskritis	204,3	206,3	210,3	195,7	229,8
Švenčionių rajonas	**5,5**	**4,4**	**4,2**	**5,4**	**5,5**

2013–2016 m. užimtųjų skaičius šalyje augo – 5,97 proc., Vilniaus apskrityje augo 2013 m. – 2015 m. – 2,85 proc. Tuo tarpu nuo 2015 m. iki 2016 m. sumažėjo 6,94 proc. (nuo 201,3 tūkst. iki 195,7 tūkst.). 2017 metais pastebimas užimtųjų skaičiaus didėjimas Vilniaus apskrityje nuo 195,7 tūkst. iki 229,8 tūkst. Mažiausias užimtųjų skaičius Vilniaus apskrityje 2017 m. pabaigoje buvo Širvintų r. (2,9 tūkst.) ir Švenčionių rajono (5,5 tūkst.) savivaldybėse.

Vidutinis darbuotojų skaičius Švenčionių rajone 2014 – 2017 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualiųjų įmonių) 2017 m. ketvirtąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu, išaugo visose apskrityse, praneša Lietuvos statistikos departamentas. Daugiausia (po 5,6 proc.) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis padidėjo Klaipėdos ir Telšių apskričių įmonėse, įstaigose ir organizacijose. Kitose apskrityse vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis didėjo nuo 2,1 proc. Panevėžio iki 4,5 proc. Kauno apskrityje.

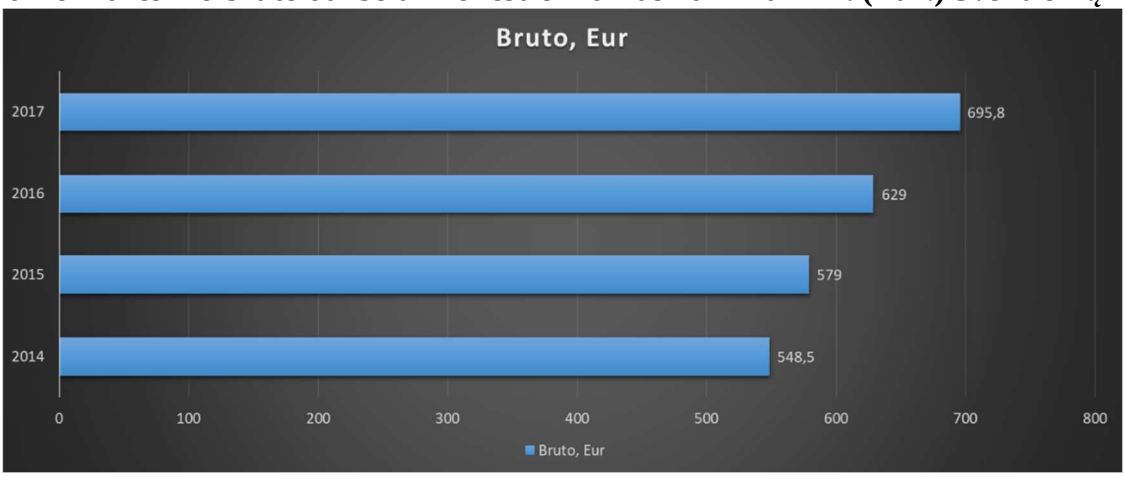
Darbo užmokesčio padidėjimą 2017 m. ketvirtąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu, lėmė sezoniškumas, išmokėtos didesnės vienkartinės premijos, priedai ir piniginės išmokos bei kitos priežastys.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2017 m. ketvirtąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, padidėjo visose savivaldybėse – nuo 0,6 proc. Pasvalio rajono iki 23 proc. Neringos, o sumažėjo tik Elektrėnų savivaldybėje (1,3 proc.).

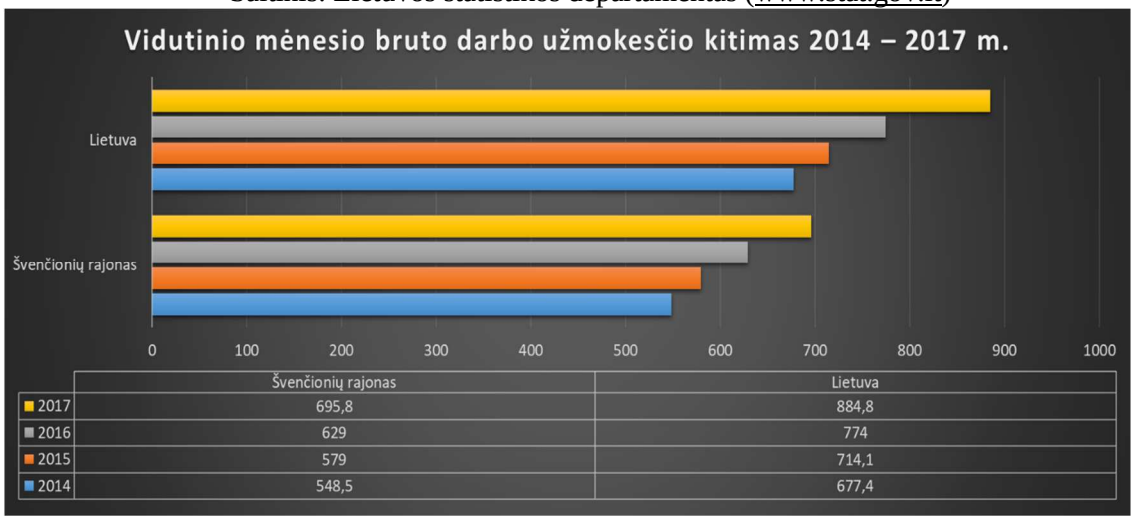
2017 m. ketvirtąjį ketvirtį didžiausią bruto darbo užmokestį gavo Vilniaus miesto (1 003,3 EUR) savivaldybės įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai. Šioje savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 118,5 EUR viršijo šalies ūkio vidurkį. Mažiausiai uždirbo Zarasų (633,5 EUR) rajono darbuotojai, jų bruto darbo užmokestis buvo 1,6 karto mažesnis nei Vilniaus miesto savivaldybės (atotrūkis sudarė 369,8 EUR).

Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis, **vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis** 2017 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 695,8 Eur, t.y. 66,8 Eur daugiau negu 2016 metais (2016 m. - 629,00 Eur, 2015 m. - 579,00 Eur., 2014 m. – 548,50 Eur).

Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio kitimas 2014-2017 m. (Eur.) Švenčionių rajone

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

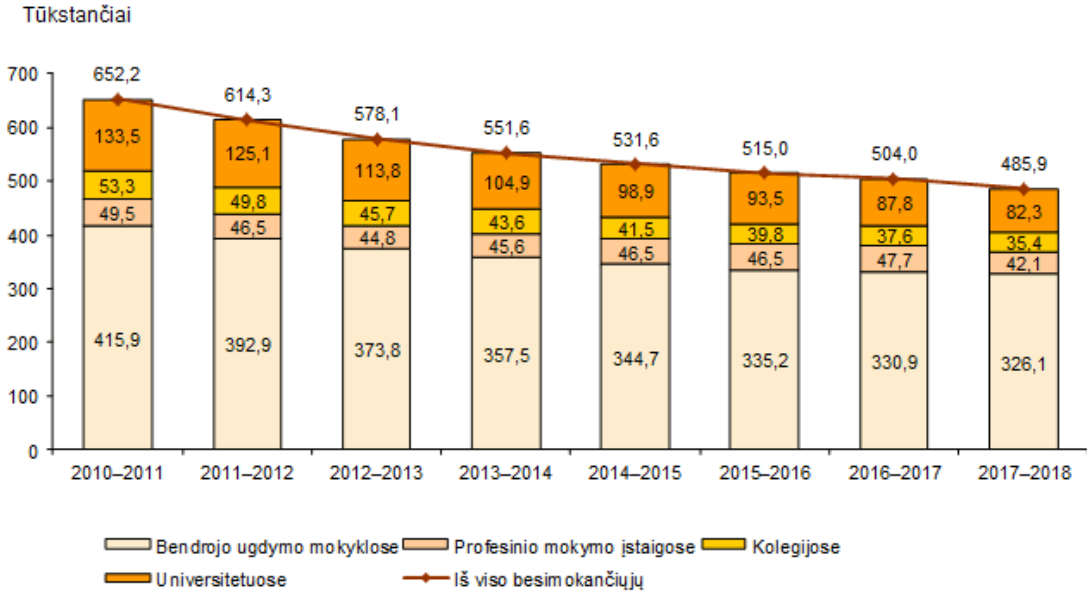
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

ŠVIETIMAS

2017 m. pabaigoje šalyje veikė 738 ikimokyklinio ugdymo įstaigos ir 524-ose bendrojo ugdymo mokyklose įsteigtos ikimokyklinio ugdymo grupės. Jose buvo ugdoma 119,3 tūkst. vaikų, tai 2 522 (2,2 proc.) vaikais daugiau nei 2016 m. 2017 m. šalyje pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas buvo ugdoma 72 proc. visų 1–6 metų amžiaus šalies vaikų. Daugiausia šio amžiaus vaikų buvo ugdoma Vilniaus ir Kauno apskrityse (78,7 ir 73,4 proc.), mažiausiai – Tauragės apskrityje (53,7 proc.).

Mokinių ir studentų skaičius 2010–2017 m.

Mokslo metų pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2017–2018 mokslo metų pradžioje šalyje veikė 1 125 bendrojo ugdymo mokyklos, kuriose mokėsi 326,1 tūkst. mokinių, arba 4,8 tūkst. (1,5 proc.) mažiau nei 2016–2017 mokslo metais. Per metus pradinėse klasėse (1–4 klasės) mokinių skaičius išaugo 2,7 tūkst. (2,4 proc.), o 5–12 klasėse sumažėjo 7,6 tūkst. (3,5 proc.). Pradinukų skaičiaus augimą lėmė 2005–2009 m. didesnis gimstamumas šalyje. Tačiau 2013–2016 m. didėjęs pirmokų skaičius, 2017 m. sumažėjo. 2017 m. rudenį į pirmą klasę atėjo 29,7 tūkst. vaikų, arba 875 (2,9 proc.) mažiau nei 2016 m. Labiausiai bendrojo ugdymo mokyklų skaičius sumažėjo Alytaus rajono (5) ir Kupiškio rajono (4) savivaldybėse. Mokinių skaičius šalies bendrojo ugdymo mokyklose per tą patį laikotarpį sumažėjo 4,8 tūkst., arba 1,5 proc. Daugiausia mokinių neteko Neringos (9,8 proc.), Joniškio rajono (9,5 proc.) ir Pagėgių (8,7 proc.) savivaldybės.

2017 metais Švenčionių rajono savivaldybėje švietimo įstaigų tinklas nepakito. 2017 m. sausio 1 d. rajone veikė 16 švietimo įstaigų: 3 lopšeliai-darželiai, 1 pradinė mokykla, 1 pagrindinė mokykla, 2 progimnazijos, 4 gimnazijos, 3 meno mokyklos, Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras, 1 pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaiga.

26 lentelė. Švietimo įstaigų tinklas (kalendorinių metų rugsėjo 1 d.)

	2000	2004	2008	2012	2016	2017	2018
Ikimokyklinės įstaigos	8	8	4	4	3	3	3
Darželiai – mokyklos	2	2	-	-	-	-	-

Pradinės mokyklos	5	1	2	2	1	1	1
Pagrindinės mokyklos	12	4	3	-	1	1	1
Progimnazijos	-	-	-	1	2	2	2
Vidurinės mokyklos	5	5	3	3	-	-	-
Gimnazijos	2	2	4	4	4	4	4
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos	4	4	4	4	4	4	4
Pagalbos mokyklai, mokytojui, mokiniui įstaigos	-	2	2	2	1	1	1
Iš viso	**38**	**28**	**22**	**20**	**16**	**16**	**16**

Vietų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, tenkantis 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, remiantis Statistikos departamento duomenimis 2017 metais buvo 104 (2014 m. – 101, 2015 m. – 99, 2016 m. - 106).

27 lentelė. 2018 m. rugsėjo 1 d. duomenimis pagal ugdymo programas rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi

Ugdymo programos pavadinimas	2014 – 2015 mokslo metai (mokinių skaičius)	2015 – 2016 mokslo metai (mokinių skaičius)	2016 – 2017 mokslo metai (mokinių skaičius)	2017 – 2018 mokslo metai (mokinių skaičius)	2018 – 2019 mokslo metai (mokinių skaičius)
Ikimokyklinio ugdymo programa	525	524	588	584	568
Priešmokyklinio ugdymo programa	176, iš jų 73 mokyklose	131, iš jų 72 mokyklose	155, iš jų 77 mokyklose	190, iš jų 95 mokyklose	207, iš jų 114 mokyklose
Pradinio ugdymo programa	786	759	776	750	749
Pagrindinio ugdymo programa	1377	1313	1243	1200	1146
Vidurinio ugdymo programa	489	440	414	364	360
Pradinio ugdymo programa individualizuota	25	20	22	30	29
Pagrindinio ugdymo programa individualizuota	64	53	52	52	42
Socialinių įgūdžių programa	-	7	8	5	14
Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programa	36	30	13	8	9
Suaugusiųjų vidurinio ugdymo programa	95	51	41	30	20
Mokinių skaičius iš viso mokyklose	**2945**	**2745**	**2646**	**2534**	**2483**

Tuo pačiu laikotarpiu bendrojo ugdymo mokyklų, mokinių, mokytojų ir mokyklos vadovų skaičius ženkliai mažėjo ir šalyje. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimas sietinas su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, neigiamais migracijos ir natūralios gyventojų kaitos rodikliais. 2017–2018 mokslo metų pradžioje šalies bendrojo ugdymo mokyklose dirbo 29,9 tūkst. mokytojų ir mokyklų vadovų. Mokytojų skaičius šalyje, palyginti su 2016–2017 mokslo

metais, sumažėjo 1 tūkst., arba 3,3 proc., daugiausia – Širvintų (16,9 proc.) ir Joniškio (12,2 proc.) rajonų savivaldybėse.

Lietuvoje bendrojo ugdymo mokyklų skaičius nuo 2015 m. iki 2018 m. sumažėjo net 68 ugdymo įstaigomis, mokinių skaičius per šį laikotarpį sumažėjo 9141, mokytojų ir mokyklos vadovų skaičius sumažėjo – 2349.

2017 metais sumažėjo nesimokančių ir mokyklos nelankančių savivaldybės teritorijoje mokinių skaičius – 2016 metais NEMIS buvo registruota 96 vaikai, 2017 metais – 75 vaikai. Visų 2017 metais nesimokančių ir mokyklos nelankančių nesimokymo priežastis – išvykimas į užsienį, t.y. visi yra 16 metų ir vyresni.

Visose rajono meno mokyklose yra meno kolektyvų, kuriems suteiktos meninio pajėgumo kategorijos: Pabradės meno mokyklos jaunučių choras, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos jaunių choras, Švenčionėlių meno mokyklos jaunučių ir merginų šokių grupės „Lūgnė“, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos klasikinių šokių grupė „Šėlsmas“, Pabradės šiuolaikinių šokių kolektyvai „Gelmė“ ir „Dangiukai“, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos vaikų dainų ir šokių ansamblis „Aukštaitukas” (2 jaunių ir 2 jaunuolių šokių grupės), Švenčionėlių meno mokyklos liaudies instrumentų ansamblis.

Mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius tenkina rajono bendrojo ugdymo mokyklose veikiančios neformaliojo ugdymo grupės. Neformaliojo švietimo programos taip pat įgyvendinamos rajone veikiančiose neformalaus ugdymo įstaigose.

28 lentelė. 2018 m. rugsėjo 1 d. rajone veikė 4 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos, iš viso jose mokėsi

Mokykla	2014 – 2015 mokslo metai (mokinių skaičius)	2015 – 2016 mokslo metai (mokinių skaičius)	2016 – 2017 mokslo metai (mokinių skaičius)	2017 – 2018 mokslo metai (mokinių skaičius)	2018 – 2019 mokslo metai (mokinių skaičius)
Švenčionių rajono sporto centras (Sporto mokykla)	195	197	137	135	133
Pabradės meno mokykla	181	176	208	213	223
Švenčionėlių meno mokykla	158	159	155	135	126
Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokykla	195	168	193	186	208
Iš viso	**729**	**738**	**693**	**669**	**690**

Rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų ugdymas vykdomas pagal Ikimokyklinio ugdymo programas parengtas individualiai, kuriose numatytas vaiko ugdymas pagal 5 kompetencijas: socialinę, sveikatos, pažinimo, komunikavimo ir meninę.

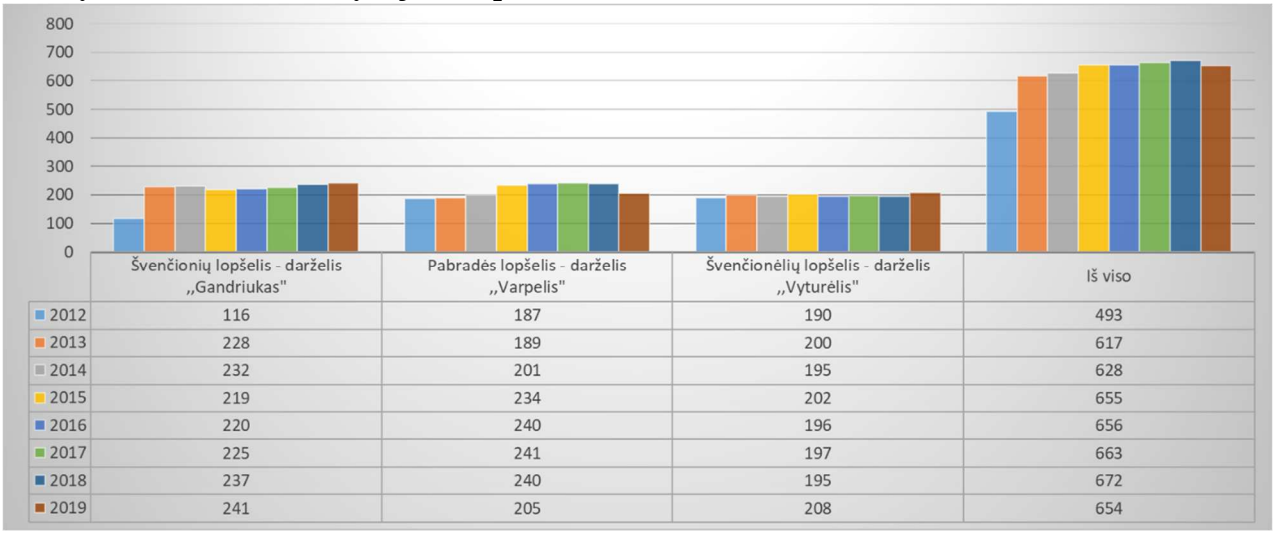
29 lentelė. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius rugsėjo 1 d.

Įstaigos pavadinimas	2017-2018 m.m.		Iš viso	2018-2019 m.m.		Iš viso	Pokytis (+;-) vnt.
	Ikimokyklinio amžiaus vaikai	Priešmokyklinio amžiaus vaikai		Ikimokyklinio amžiaus vaikai	Priešmokyklinio amžiaus vaikai		
Švenčionių	195	42	237	197	44	241	+4

lopšelis–darželis „Gandriukas”							
Pabradės lopšelis-darželis „Varpelis”	220	20	240	188	20	208	-32
Švenčionėlių lopšelis-darželis „Vyturėlis”	162	33	195	176	29	205	+10
Švenčionėlių progimnazija	-	12	12	-	12	12	-
Švenčionių pradinė mokykla	-	21	21	-	24	23	+3
Adutiškio pagrindinė mokykla	3	3	6	6	2	8	+2
Pabradės „Ryto“ gimnazija	-	48	48	-	60	60	+12
Pabradės „Žeimenos“ gimnazija	4	11	15	1	16	17	+2
Iš viso	**584**	**190**	**774**	**568**	**207**	**775**	**+1**

Švenčionių rajono savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo programas vykdė 3 lopšeliai – darželiai: Švenčionių lopšelis - darželis „Gandriukas“, Švenčionių r. Pabradės lopšelis - darželis „Varpelis“, Švenčionių r. Švenčionėlių lopšelis – darželis „Vyturėlis“. Pagal pateiktus rodiklius, vaikų skaičius lopšeliuose - darželiuose linkęs kisti. Laikotarpyje nuo 2012 m. iki 2018 m. skaičius linkęs augti, tačiau 2019 m. pastebima vaikų skaičiaus mažėjimo tendencija.

Vaikų skaičius Švenčionių rajono lopšeliuose – darželiuose 2012 – 2019 m.

	Švenčionių lopšelis - darželis „Gandriukas"	Pabradės lopšelis - darželis „Varpelis"	Švenčionėlių lopšelis - darželis „Vyturėlis"	Iš viso
2012	116	187	190	493
2013	228	189	200	617
2014	232	201	195	628
2015	219	234	202	655
2016	220	240	196	656
2017	225	241	197	663
2018	237	240	195	672
2019	241	205	208	654

2017–2018 mokslo metų pradžioje profesinio mokymo įstaigose mokėsi 42,1 tūkst. mokinių, tai 5,6 tūkst., arba beveik 12 proc. mažiau nei 2016–2017 mokslo metais. 2017 m. į profesinio mokymo įstaigas priimta 20 tūkst. mokinių (2016 m. – 25,6 tūkst.). Tarp jų 1,2 tūkst. (6 proc. visų įstojusių) yra baigę aukštąsias mokyklas, 2,8 tūkst. (14 proc.) – baigę profesinio mokymo įstaigas.

2017 m. profesinio mokymo įstaigos parengė 16 tūkst. kvalifikuotų specialistų, tarp jų daugiausia inžinerijos (3,4 tūkst.), verslo (3,1 tūkst.), paslaugų asmenims (2,9 tūkst.), statybos (1,9 tūkst.) srities specialistų. 2017 m. 4,5 tūkst. absolventų kartu su profesija gavo brandos atestatus.

Švenčionių rajone yra viena profesinio mokymo įstaiga – Švenčionių profesinio rengimo centras.

30 lentelė. Mokinių skaičius Švenčionių profesinio rengimo centre

Mokinių skaičius				Priimta mokinių				Parengta specialistų			
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
505	512	512	425	288	264	268	204	103	131	175	159

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba teikia švietimo pagalbą Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gyvenantiems vaikams, bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir švietimo įstaigoms, jų vadovams, pavaduotojams ugdymui, mokytojams, švietimo pagalbą teikiantiems specialistams bei tenkina asmens karjerai būtinų kompetencijų ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą, pažinimo, lavinimosi poreikius.

SVEIKATOS APSAUGA

Remiantis Vilniaus teritorinės ligonių kasos 2018 m. pradžios informacija, Švenčionių rajono savivaldybėje sveikatos priežiūros paslaugas teikia:

VšĮ Švenčionių rajono ligoninė,
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras,
UAB „Švenčionėlių sveikatos centras“,
UAB Reginos šeimos gydytojo centras,
A. Karvelio terapijos – fitoterapijos įmonė,
UAB „IDEMUS",
UAB „Renumvita“ ,
UAB Anos ginekologijos kabinetas.

Viešoji įstaiga Švenčionių pirminės sveikatos priežiūros centras (PSPC) aptarnauja 21,5 tūkst. gyventojų. VšĮ Švenčionių PSPC sudaro Švenčionių, Pabradės, Švenčionėlių poliklinikos, psichikos sveikatos skyrius, medicinos punktai. Prie Švenčionių poliklinikos prisirašę 9,8 tūkst. gyventojų, Pabradės – 6,9 tūkst. gyventojų, Švenčionėlių – 4,8 tūkst. gyventojų. Įstaigoje dirba 133 darbuotojai, iš jų 39 gydytojai, 57 slaugos specialistai. Per metus VšĮ Švenčionių PSPC registruojama daugiau nei 131 tūkst. apsilankymų pas gydytojus.

VšĮ Švenčionių rajono ligoninė teikia stacionarines ir ambulatorines, būtinosios pagalbos ir planines, nemokamas ir mokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (Antrinės stacionarinės sveikatos priežiūros; Antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros; Dienos chirurgijos; Slaugos; Masažo; Kineziterapijos; Laboratorinės diagnostikos). 2016 m. ligoninėje dirbo 232 darbuotojai (2015 m. dirbo 197), darbuotojų skaičius išaugo 15,8 proc. dėl Slaugos padalinio prijungimo prie ligoninės. 2017 metais dirbo 239 darbuotojai, 2018 metais - 233 darbuotojai.

31 lentelė. Apsilankymų pas gydytojus/odontologus skaičius 2017 metais

	Apsilankymų skaičius	Apsilankymų skaičius 100 gyv.	Profilaktiniai apsilankymai	Profilaktinių apsilankymų dalis proc.	Apsilankymai dėl ligos	Apsilankymų dėl ligos dalis proc.	Apsilankymai namuose
Vilniaus m. sav.	5132591	939,38	621230	12,1	4501993	87,71	44455
Šalčininkų r. sav.	225349	714,78	26999	11,98	198004	87,87	1001
Širvintų r. sav.	136619	869,27	16860	12,34	119585	87,53	2100
Švenčionių r. sav.	**201518**	**831,93**	**22533**	**11,18**	**178595**	**88,62**	**4055**
Trakų r. sav.	260846	800,23	31342	12,02	228625	87,65	2833
Ukmergės r. sav.	301830	866,82	23399	7,75	277328	91,88	5427
Vilniaus r. sav.	760849	790,43	113329	14,9	646436	84,96	13732
Elektrėnų sav.	215549	907,69	22751	10,55	192638	89,37	1493
Vilniaus apskr. iš viso	7235151	898,48	878443	12,14	6343204	87,67	75096

Šaltinis: http://stat.hi

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. Švenčionių rajono savivaldybėje užregistruotų susirgimų skaičius – 77570 (2016 m. – 73732; 2015 m. – 75018). Tai sudaro 0,86 proc. užregistruotų susirgimų Lietuvos mastu (8987378). Vilniaus apskrityje užregistruoti 2403265 (2016 m. – 2371671, 2015 m. – 2401482) susirgimai. Didžiausias susirgimų skaičius Vilniaus apskrityje užregistruotas Vilniaus miesto savivaldybėje – 1647891 (2016 m. - 1620307; 2015 m. – 1656700), mažiausias – Širvintų rajono savivaldybėje 46755 (2016 m. - 47377; 2015 m. - 46431). Užregistruotų susirgimų skaičius, tekantis 1000-iui gyventojų Švenčionių rajono savivaldybėje yra – 3202,33 (2016 m. - 2964,4; 2015 m. - 2947,72). Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 2017 m. - 69296 (2016 m. – 64993; 2015 m. – 65513).Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000-iui gyventojų – 2860,75 (2016 m. – 1625; 2015 m. - 2574,24). Lyginant 2016 – 2017 m. užregistruotų susirgimų skaičių tiek visoje Lietuvoje, tiek Vilniaus apskrityje pastebimas užregistruotų susirgimų skaičiaus didėjimas.

32 lentelė. Užregistruotų susirgimų skaičius 2017 m.

	Užregistruotų susirgimų skaičius	**Užregistruotų susirgimų skaičius 1000 gyv.**	**Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ**	**Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000 gyv.**	**Naujai užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ**	**Naujai užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000 gyv.**
Vilniaus m. sav.	1647891	3016,01	1456853	2666,36	898873	1645,14
Šalčininkų r. sav.	97907	3105,5	88532	2808,13	60451	1917,44

	Širvintų r. sav.	46755	2974,9	41009	2609,3	29521	1878,34
	Švenčionių r. sav.	**77570**	**3202,33**	**69296**	**2860,75**	**43455**	**1793,96**
	Trakų r. sav.	98377	3018,02	85425	2620,68	54850	1682,7
	Ukmergės r. sav.	103788	2980,66	90647	2603,27	59706	1714,68
	Vilniaus r. sav.	244426	2539,29	211000	2192,04	130142	1352,02
	Elektrėnų sav.	86551	3644,71	79281	3338,57	50311	2118,63
Vilniaus apskr. iš viso		2403265	2984,42	2122043	2635,19	1327309	1648,28

Šaltinis: http://stat.hi

Sergančių asmenų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 m. – 18656 (2016 m. – 18462, 2015 m. – 18821). Sergančių asmenų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, tenkantis 1000-iui prisirašiusių gyventojų – 770,18.

33 lentelė. Sergančių asmenų skaičius - ligotumas

		Sergančių asmenų skaičius - ligotumas	**Sergančių asmenų skaičius 1000 gyventojų**
	Vilniaus m. sav.	446077	816,42
	Šalčininkų r. sav.	24692	783,2
	Širvintų r. sav.	11723	745,9
	Švenčionių r. sav.	**18656**	**770,18**
	Trakų r. sav.	24831	761,77
	Ukmergės r. sav.	27521	790,37
	Vilniaus r. sav.	67402	700,23
	Elektrėnų sav.	19982	841,45
Vilniaus apskr. iš viso		640884	795,86

Šaltinis: http://stat.hi

34 lentelė. Stacionaro ligonių sudėtis 2017 m.

		Stacionaro ligonių skaičius	**Stacionaro ligonių skaičius 1000 gyv.**	**Lovadienių skaičius**	**Vidutinis gulėjimo laikas**	**Išrašytų stacionaro ligonių skaičius**	**Išrašytų stacionaro ligonių lovadienių skaičius**	**Mirusių stacionaro ligonių skaičius**	**Mirusių stacionaro ligonių lovadienių skaičius**
	Vilniaus m. sav.	133462	244,27	1165730	8,73	125985	1025521	3177	70951
	Šalčininkų r. sav.	8681	275,35	97022	11,18	8022	88309	250	4838
	Širvintų r. sav.	4002	254,64	39354	9,83	3613	34348	163	2735
	Švenčionių r. sav.	**6356**	**262,4**	**66250**	**10,42**	**5805**	**57826**	**277**	**5412**
	Trakų r. sav.	9192	281,99	99506	10,83	8491	89051	275	5630
	Ukmergės r. sav.	9858	283,11	98378	9,98	8981	83775	396	10012
	Vilniaus r. sav.	21482	223,17	217894	10,14	20063	193144	517	10361
	Elektrėnų sav.	6317	266,01	65812	10,42	5830	57708	206	4711
Vilniaus apskr. iš viso		199350	247,56	1849946	9,28	186790	1629682	5261	114650

Šaltinis: http://stat.hi

2017 m. Švenčionių rajono ligoninėje buvo atlikta 580 operacijų (iki 14 metų – 0; nuo 15 iki 17 metų – 1; nuo 18 iki 44 metų – 184; nuo 45 iki 64 metų – 247; nuo 65 metų – 148).

Remiantis Švenčionių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro 2016 metų ataskaita, labiausiai didėjo mirtingumo dėl nukritimo rodiklis, kuris nuo 2015 m. iki 2016 m. padidėjo 130 proc. Palyginus su kitais rodikliais, ženkliai didėjo mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis, kuris nuo 2015 m. išaugo 104,1 proc. Stebint rodiklių mažėjimą pastebima, kad 2016 m. nebuvo žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, o taip pat žuvusių pėsčiųjų. Galime pasidžiaugti, kad 80 proc. sumažėjo mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu rodiklis, taip pat mažėjo ir nusikalstamos veikos dėl disponavimo narkotinėmis medžiagomis rodiklis. Nurodyti visuomenės sveikatos stebėsenos standartizuoti rodikliai atitinkamai didėjo ir mažėjo. Švenčionių r. sav. rodiklis „Mirtingumas dėl priežasčių susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyventojų“ 2016 m. lyginant su 2015 m. dominavusiais rodikliais išaugo 0,88 karto.

2016 m. Švenčionių r. sav. nuo alkoholio sąlygotų priežasčių dažniausiai mirė 45-64 m. asmenys, gyvenantys kaime. Beveik keturis kartus daugiau mirė vyrų nei moterų. Pastebėta, kad visų amžiaus grupių gyventojų, mirusiųjų dėl tos pačios priežasties, nuo 2011 m. rajone daugėjo.

Švenčionių r. sav., kaip ir šalyje, pagrindine mirties priežastimi išlieka širdies ir kraujagyslių ligos. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo kraujotakos sistemos ligų 2015 m. Švenčionių rajone buvo vienas didžiausių šalyje. Švenčionių rajone asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa vykdoma nepakankamai. Nors 2016 m. apie programą buvo informuota 7,28 proc. daugiau atitinkamo amžiaus asmenų nei 2015 m., bet rodikliai yra nepakankami. Šioje prevencinėje programoje 2016 m. dalyvavo tik 14,70 proc. Švenčionių rajono gyventojų (mažiausiai Lietuvos mastu), kurie yra priskirti širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos asmenų grupei.

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina kelti gyventojų sveikatos raštingumo lygį, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys.

SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinių paslaugų poreikis Švenčionių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, didėja. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys turintys negalią, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai, vaikai, likę be tėvų globos, kiti asmenys, turintys socialinių problemų.

Senatvės pensijos gavėjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 metais buvo 5643 (2016 m. – 5728, 2014 m. – 5953, 2015 m. – 5816). Pastebimas senatvės pensijos gavėjų skaičiaus mažėjimas. Tokia pat tendencija vyrauja ir šalies mastu: 2017 m. – 579365, 2016 m. – 581822, 2015 m. – 584594, 2014 m. – 588599. Vilniaus apskrityje senatvės pensijų gavėjų skaičius nuo 2015 m. iki 2017 m. padidėjo 0,15 proc. (nuo 149171 iki 149397). 2017 m., palyginti su 2016 m., vidutinis metinis valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos gavėjų skaičius sumažėjo visose apskrityse, išskyrus Vilniaus apskritį (augo tik Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėse). Savivaldybių lygiu šios pensijos gavėjų labiausiai padaugėjo Visagino (4,7 proc.) ir Neringos (3,5 proc.) savivaldybėse, labiausiai sumažėjo – Ignalinos rajono (3,3 proc.), Lazdijų rajono bei Kalvarijos (po 2,6 proc.) savivaldybėse.

Nuo 2016 m. šalyje 1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų tenkantis senatvės pensijų gavėjų skaičius padidėjo 4 asmenimis ir 2017 m. buvo lygus 332. 2017 m. mažiausiai senatvės pensijų gavėjų 1 tūkst. darbingo amžiaus asmenų teko Klaipėdos (232), Kauno (237) ir Vilniaus (239) rajonų savivaldybėse, daugiausia – Ignalinos (486), Anykščių (450) ir Biržų (429) rajonų savivaldybėse.

2017 m. Švenčionių rajono savivaldybėje 1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų teko 383 senatvės pensijos gavėjų (2015 m. – 376, 2016 m.- 379).

35 lentelė. Valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjų skaičius

	Netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjų skaičius			1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų teko netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjų		
	2015	**2016**	**2017**	**2015**	**2016**	**2017**
Iš viso Lietuvoje	203288	199496	196488	113	112	113
Vilniaus apskritis	43057	42675	42561	84	83	83
Švenčionių rajonas	**1878**	**1814**	**1776**	**122**	**120**	**121**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Rajone, kaip ir visoje šalyje, stebima gyventojų senėjimo tendencija. Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškinys, turintis ryškų socialinį, ekonominį poveikį. Senstant visuomenei, didėja sveikatos priežiūros, pensionatų, globos ir rūpybos įstaigų poreikis, o kartu ir išlaidos šioms paslaugoms teikti.

2017 m., palyginti su 2016 m., išlaidos socialinei pašalpai šalyje sumažėjo 3,5 proc. Labiausiai išlaidų sumažėjo Birštono (33,8 proc.), Šalčininkų rajono (23 proc.) ir Rietavo (19,2 proc.) savivaldybėse, o labiausiai padidėjo – Joniškio (19,7 proc.), Ignalinos (18,9 proc.) ir Molėtų (15,9 proc.) rajonų savivaldybėse.

Švenčionių rajono savivaldybėje pastebima tokia pati tendencija, kaip ir Lietuvoje: socialinės pašalpos mažėja. Tačiau išlaidos išmokoms vaikus auginančioms šeimoms, kaip ir Lietuvoje, didėja.

36 lentelė. Išlaidos išmokoms šeimoms, auginančioms vaikus ir socialinei pašalpai (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys, tūkst. eurų)

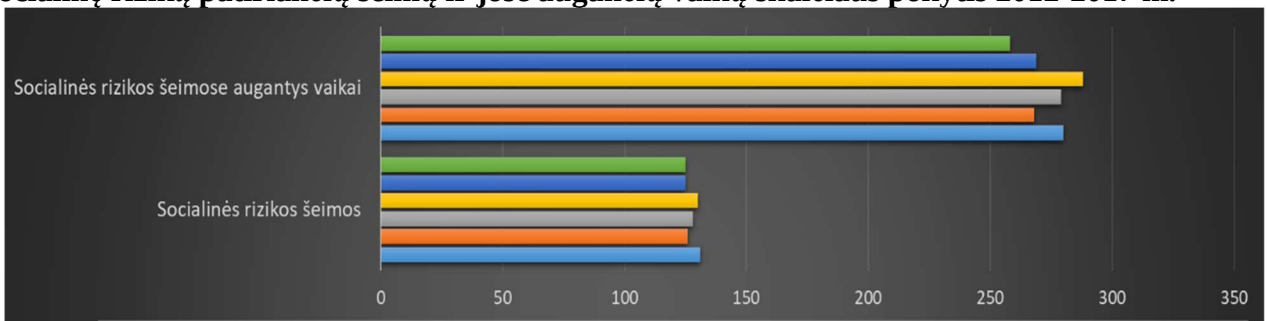
	Išmokoms šeimoms, auginančioms vaikus			Socialinė pašalpa		
	2015	**2016**	**2017**	**2015**	**2016**	**2017**
Iš viso Lietuvoje	51387,2	50843,3	67515,7	77323,2	60709,8	58581,4
Vilniaus apskritis	11970,5	11846,0	16545,8	15907,5	12413,0	11517,6
Švenčionių rajonas	**475,9**	**489,7**	**636,6**	**510,6**	**403,5**	**388,0**

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Vaiko teisių apsaugos skyrius) duomenimis, 2017 metų pabaigoje apskaitoje buvo įrašytos 125 socialinę riziką patiriančios šeimos, kuriose auga 258 vaikai, iš jų, skirstant pagal lytį - 118 mergaičių ir 140 berniukų.

2012-2017 m. rajone gyvenančių šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičius išlieka panašus. Nuo 2013 m. šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičius augo ir tik nuo 2016 m. šis skaičius nežymiai mažėjo.

Socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičiaus pokytis 2012-2017 m.

	Socialinės rizikos šeimos	Socialinės rizikos šeimose augantys vaikai
2017	125	258
2016	125	269
2015	130	288
2014	128	279
2013	126	268
2012	131	280

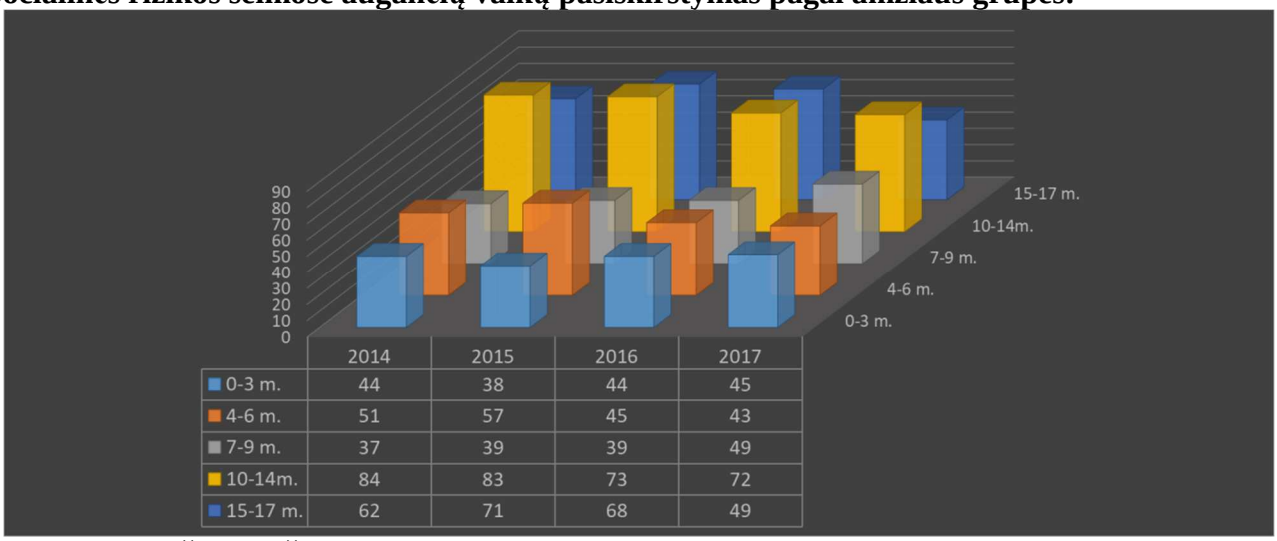
Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų planas

2017 metų pabaigoje kaimo vietovėse gyveno 62 šeimos, patiriančios socialinę riziką, miestuose - 63 šeimos.

2017 m. dauguma socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų yra 10-14 m. amžiaus, mažesnė dalis - 4-6 m. ir 0-3 m. amžiaus. Lyginant su 2016 m. sumažėjo socialinę riziką patiriančių šeimų, kuriose auga 4-6 m. amžiaus vaikai.

Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, pagrindinės priežastys, dėl kurių šeimos įrašytos į apskaitą, išlieka tos pačios, t.y. girtavimas, socialinių įgūdžių stoka ir nesugebėjimas rūpintis vaiku.

Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes:

	2014	2015	2016	2017
0-3 m.	44	38	44	45
4-6 m.	51	57	45	43
7-9 m.	37	39	39	49
10-14m.	84	83	73	72
15-17 m.	62	71	68	49

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų planas

2017 m. padidėjo naujai į apskaitą įrašytų socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius. Per 2017 metus naujai įrašytos į apskaitą įrašytos 24 šeimos, kuriose auga 38 vaikai (2016 metais –13 šeimų, kuriose augo 22 vaikai). Per 2017 m. išbraukta iš apskaitos 23 šeimos (2016 m. – 17 šeimų

37 lentelė. Socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų pasiskirstymas pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Seniūnijos	Šeimų, patiriančių socialinę riziką, gavusių socialines paslaugas, skaičius						Vaikų, augančių šeimoje, patiriančią socialinę riziką, gavusių socialines paslaugas, skaičius					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Adutiškio	10	10	11	8	8	8	18	22	18	13	14	16
2.	Cikliškio	4	4	5	4	4	4	4	8	5	6	7	7
3.	Kaltanėnų	-	-	1	1	1	-	-	-	-	1	1	-
4.	Labanoro	-	-	-	1	1	1	-	-	-	2	2	2
5.	Magūnų	7	8	8	9	8	9	26	27	25	19	19	20
6.	Pabradės	30	31	25	24	27	32	65	65	56	60	60	50
7.	Sarių	3	3	3	3	2	3	5	5	4	4	3	3
8.	Strūnaičio	9	5	7	6	4	6	19	8	11	13	9	11
9.	Svirkų	6	4	5	6	7	6	9	5	12	14	17	16
10.	Švenčionėlių	41	40	41	40	36	33	97	93	97	101	87	84
11.	Švenčionių	21	21	22	28	27	23	37	41	43	55	49	49
	Iš viso	**131**	**126**	**128**	**130**	**125**	**125**	**280**	**268**	**279**	**288**	**268**	**258**

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų planas

Nuo 2016 m. sausio mėn. prevencinį darbą su stebimomis šeimomis pavesta vykdyti rajono savivaldybės administracijos seniūnijų specialistams, kurie, pagal galimybes, padeda šeimai spręsti įvairias socialines problemas. Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, 2017 m. pabaigoje rajone buvo 27 stebimos šeimos, jose gyveno 51 vaikas (2016 m. buvo 47 šeimos, kuriose gyveno 93 vaikai).

Šeimų, patiriančių socialinę riziką, skaičius išlieka toks pats, nors stebimų šeimų skaičiai rajone mažėja, tačiau išlieka gan didelis, todėl būtina efektyvinti darbą su šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką, teikiant koordinuotas ir kompleksines paslaugas bei plėtoti paslaugas minėtų šeimų vaikams. Reikalinga intensyvinti prevencinį darbą, ieškoti naujų metodų ir būdų.

Rajone per 2017 m. vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), skaičius padidėjo.

38 lentelė. Vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba) skaičius 2014 - 2017 m. *(*laikotarpio pabaigai)

Vaiko globa (rūpyba) nustatyta	2014			2015			2016			2017		
	Iš viso vaikų sk.	Laikinoji globa (rūpyba)	Nuolatinė globa (rūpyba)	Iš viso vaikų sk.	Laikinoji globa (rūpyba)	Nuolatinė globa (rūpyba)	Iš viso vaikų sk.	Laikinoji globa (rūpyba)	Nuolatinė globa (rūpyba)	Iš viso vaikų sk.	Laikinoji globa (rūpyba)	Nuolatinė globa (rūpyba)
Socialinės globos įstaigoje	54	20	34	42	18	24	43	15	28	50	15	35
Globėjų (rūpintojų) šeimose	63	14	49	60	12	48	56	9	47	62	17	45
Šeimynoje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso atvejų:	**117**	**34**	**83**	**102**	**30**	**72**	**99**	**24**	**75**	**112**	**32**	**80**

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų planas

2017 metais globos (rūpybos) atvejų skaičius nuo 2014 m. mažėjo, tačiau 2017 m. išaugo. Vaikų, kuriems buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) sudaro 71,4 proc., o laikinoji globa (rūpyba) - 28,6 proc. iš bendro vaikų, kuriems 2017 m. buvo nustatyta globa (rūpyba) skaičiaus.

2017 m. pabaigoje, rajono vaikus globojo (rūpinosi) 46 globėjų (rūpintojų) šeimos, kuriose gyveno 62 vaikai. 34 globėjų (rūpintojų) šeimos globojo (rūpinosi) 47 likusius be tėvų globos, vaikus, kuriuos su globėjais (rūpintojais) sieja giminystės ryšiai (iš jų, 35 vaikams nustatyta

nuolatinė globa (rūpyba) ir 7 vaikams – laikinoji globa (rūpyba). 9 globėjų (rūpintojų) šeimos globojo (rūpinosi) 13 likusių be tėvų globos vaikų, nesusietų su globėjais (rūpintojais) giminystės ryšiais, iš jų, 10 vaikų nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), 3 vaikams – laikinoji globa (rūpyba).

39 lentelė. Įvaikinimo per 2012-2017 m. laikotarpį rodikliai

Įvaikintų vaikų skaičius						**Šeimų, įvaikinusių likusius be tėvų globos vaikus, skaičius**					
2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
4	5	2	5	2	2	2	3	2	5	2	2

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2018 m. socialinių paslaugų planas

Socialinės paramos skyriaus duomenimis, 2017 m. rajone gyveno 87 vaikai su negalia (2016 m. – 86 vaikai, 2015 m. - 81 vaikas, 2014 m. - 83 vaikai). Iš pateiktų duomenų matyti, kad vaikų su negalia skaičius rajone nemažas.

Gyventojų socialinių paslaugų poreikį sąlygoja gyventojų senėjimas, negalia, socialinė rizika ir nedarbas, tai esminės prielaidos socialinei atskirčiai rastis. Socialinėje atskirtyje esantys asmenys patiria kompleksines problemas, todėl jiems reikalinga nuosekli ir koordinuota įvairių institucijų pagalba. Tam tikslui būtina suformuoti paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam pagalbos reikalingam asmeniui gauti individualias, pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą, įsitraukti į bendruomenės gyvenimą ir, nepatiriant socialinės atskirties, dalyvauti jame.

Rajono gyventojams daugiausiai socialinių paslaugų suteikia trys savivaldybės pavaldumo įstaigos: Švenčionių socialinių paslaugų centras ir Švenčionėlių socialinių paslaugų centras ir Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras.

Švenčionių socialinių paslaugų centrą (toliau – Švenčionių SPC) sudaro 5 padaliniai:

- ***Senų ir neįgalių žmonių globos namai*** (toliau – SNŽGN), įsikūrę Šventos kaime, 6 km atstumu nuo Švenčionių miesto. Veiklą vykdo nuo 1995 m. Tai vienintelė savivaldybės pavaldumo socialinės globos įstaiga, teikianti senyvo amžiaus ir suaugusiems neįgaliems žmonėms ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas rajone. Gyventojų poreikis apsigyventi šioje globos įstaigoje per 2017 m. buvo pilnai patenkintas, laukiančiųjų eilėje nėra.
- ***Paslaugų, teikiamų namuose, tarnyba*** (toliau – PTNT) įkurta 2002 m., Švenčionių mieste. PTNT teikia socialinės priežiūros (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, pagalbos į namus paslaugas), dienos socialinės globos asmens namuose ir specialaus transporto paslaugas Adutiškio, Cirkliškio, Sarių, Strūnaičio, Svirkų, Švenčionių, Magūnų, Pabradės seniūnijų gyventojams, aprūpina gyventojus specialiosiomis judėjimo techninės pagalbos priemonėmis rajono mastu. 2017 m. laukusių eilėje asmenų, pageidaujančių gauti socialinės priežiūros ar dienos socialinės globos paslaugas namuose, nebuvo.
- ***Dienos centras pagyvenusiems ir neįgaliems žmonėms „Verdenė“*** (toliau – DC „Verdenė“) įkurtas 2004 m., Švenčionių mieste. Centre teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims, turintiems fizinę negalią. 2017 m. iš bendro DC „Verdenė“ lankytojų skaičiaus, 73 proc. sudarė asmenys su negalia, 27 proc. – pensinio amžiaus asmenys. Dienos centre trūksta patalpų veiklai (skirta tik viena patalpa, kurioje vienu metu gali susirinkti ne daugiau kaip 12 asmenų).
- ***Vaikų dienos centras „Šaltinėlis“*** (toliau – VDC „Šaltinėlis) veiklą vykdo nuo 2002 m., buveinė randasi Švenčionių mieste. Vaikams teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. VDC „Šaltinėlis“ vienu metu veikloje gali dalyvauti 30 vaikų. Sąlygos vaikų veiklai vykdyti patenkinamos: įrengtos 2 patalpos veiklai, virtuvėlė, tačiau trūksta didesnės patalpos sportinei veiklai, teritorija nepritaikyta vaikų užimtumui ir laisvalaikiui, be to, VDC „Šaltinėlis“ patalpas sieja bendra erdvė su Paslaugų, asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų tarnybai skirtomis patalpomis, kuriose lankosi suaugę socialinę riziką patiriantys asmenys. VDC lanko vaikai, gyvenantys Švenčionių m. ir artimiausių seniūnijose. Pavėžėjimo paslauga į VDC neteikiama.

- ***Paslaugų, asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų tarnyba*** (toliau – PAPLAV) įkurta 2002 m., Švenčionių mieste, teikianti bendrąsias socialines ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas. Socialinis darbuotojas turi darbo kabinetą, klientų konsultavimui yra skirta atskira patalpa. Tačiau ši tarnyba įkurta šalia Vaikų dienos centro ,,Šaltinis“, jų patalpas sieja viena erdvė. Tarnyboje įsteigta tik 0,5 etato pareigybė, kuri yra nepakankama siekiant užtikrinti pagalbą suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims ir jų šeimoms.

Švenčionėlių socialinių paslaugų centrą (toliau – Švenčionėlių SPC) sudaro 8 padaliniai:

- ***Vaikų globos namai*** (toliau – VGN) įsikūrę Švenčionėlių mieste. VGN teikia vaikams, likusiems be tėvų globos, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas. Įstaigoje nuo 2017 m. lapkričio mėn. įkurta 30 vietų. Vaikų apgyvendinimas organizuotas šeimynų principu, iki 6 vaikų vienoje šeimynoje.
- ***Grupinio gyvenimo namai*** (toliau – GGN), įkurti 2014 m. Švenčionėlių mieste. Juose teikiamos laikinai be tėvų globos likusiems vaikams trumpalaikės socialinės globos paslaugos. Vienu metu gali gyventi 15 vaikų. Vaikų apgyvendinimas organizuotas šeimynų principu. Vaikų gyvenimo ir darbuotojų darbo sąlygos geros. Šeimynos aprūpintos reikiamais baldais ir įranga.
- ***Paslaugų, teikiamų namuose, tarnyba*** (toliau – PTNT) įkurta 2014 m., Švenčionėlių mieste. Tarnyba teikia socialinės priežiūros (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, pagalbos į namus paslaugas), dienos socialinės globos asmens namuose ir specialaus transporto paslaugas Švenčionėlių, Kaltanėnų, Labanoro seniūnijų gyventojams. Socialiniam darbuotojui įsteigta vieta atskirame kabinete, darbo sąlygos geros. 2017 m. laukusių eilėje asmenų, pageidavusių gauti socialinės priežiūros ar dienos socialinės globos paslaugas, nebuvo.
- ***Švenčionėlių SPC*** PTNT nuo 2017 m. vasario mėn., įgyvendinant projektą ,,Integralios pagalbos plėtra Švenčionių rajone“, finansuojamą ES struktūrinių fondų lėšomis, pradėjo teikti aptarnaujamose seniūnijose gyvenantiems asmenims integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas.
- ***Savarankiško gyvenimo namai*** (toliau SGN) įkurti 2014 m., Švenčionėlių mieste. SGN gyventojų gyvenimo ir darbuotojų darbo sąlygos geros. Šiuose namuose teikiamos apgyvendinimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos (pagalba namų ruošoje, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant ir mokant mokesčius, planuojant ir atliekant namų ruošos darbus, bendraujant ir pan.), socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Vienu metu gali gyventi 10 asmenų. 2017 m. rajono gyventojų poreikis, gauti apgyvendinimo paslaugą SGN patenkintas pilnai, laukiančių eilėje nebuvo.
- ***Dienos centras žmonėms su negalia*** (toliau – DCŽN) įkurtas 2014 m., Švenčionėlių mieste. DCŽN įsteigta 20 vietų. Patalpų būklė gera, sudarytos geros veiklos ir darbo sąlygos. DCŽN teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims, turintiems fizinę negalią. 2017 m. iš bendro DCŽN lankytojų skaičiaus, 60 proc. sudarė asmenys su negalia, 40 proc. – pensinio amžiaus asmenys. Šio centro paslaugomis daugiausiai naudojasi Švenčionėlių miesto ir artimiausių apylinkių gyventojai, kitiems dėl geografinio atstumo, centro teikiamos paslaugos sunkiai prieinamos. Pavėžėjimo paslauga į DCŽN neteikiama.
- ***Vaikų dienos centras*** (toliau – VDC), įkurtas 2014 m. Švenčionėlių mieste. Patalpų būklė gera, sudarytos tinkamos veiklos ir darbo sąlygos. Vaikams teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Vienu metu centrą gali lankyti 20 vaikų. 2017 m. VDC socialines paslaugas gavo 35 vaikai. Daugumą 2017 m. šį centrą lankiusių vaikų buvo Švenčionėlių miesto gyventojai, 1 vaikas iš Mėžionėlių k. Pavėžėjimo į VDC paslauga neteikiama.
- ***Paramos šeimai tarnyba*** (toliau – PŠT), įkurta 2014 m. Švenčionėlių mieste. PŠT įkurta įgyvendinus 2015 m. ES fondų lėšomis finansuotą projektą. Patalpos įrengtos naujai, tačiau erdvė nedidelė, todėl stokojama vietos reikiamai veiklai vystyti. Tarnyba teikia psichosocialines, laikino apnakvyndinimo, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir šeimoms, patekusioms į krizinę situaciją bei pagalbos globėjams (rūpintojams) ir įtėviams paslaugas.

Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras socialines paslaugas pradėjo teikti nuo 2015 m. Įgyvendindamas 2014 -2016 m. projektą ,,Vaikų dienos centrų veiklos plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“, finansuotą Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos LT05 ,,Rizikos grupės vaikai ir jaunimas“ ir Švenčionių rajono savivaldybės biudžeto lėšomis, įkūrė Adutiškio vaikų dienos centrą (toliau – Adutiškio VDC), kurio patalpos randasi Švenčionių r. Adutiškio pagrindinės mokyklos patalpose, adresu Postavų g. 36, Adutiškio mstl. (patalpų plotas – 64,21 m^2) bei Švenčionėlių vaikų dienos centrą (toliau – Švenčionėlių VDC), įsikūrusį Švenčionėlių miesto kultūros centre, esančiame adresu Vilniaus g. 1/ Priestočio g. 11, Švenčionėlių m., (patalpų plotas – 46,16 m^2). Adutiškio VDC ir Švenčionėlių VDC vaikams teikiamos socialinės priežiūros ir psichologo paslaugos. Patalpos pritaikytos veiklai vykdyti, jose atliktas remontas, įsigyti reikalingi baldai ir įranga. Siekiant užtikrinti VDC prieinamumą, teikiama pavėžėjimo į dienos centrus ir pasibaigus veikloms, pavėžėjimo į namus, paslauga. Tokiu būdu Adutiškio VDC turi galimybę lankyti ne tik Adutiškio miestelyje gyvenantys vaikai, bet ir vaikai iš aplinkinių kaimų (Svirkų, Kackonių, Jakelių, Leonuvkos, Linkonių, Svylionių), o Švenčionėlių VDC - ne tik Švenčionėlių m., bet ir aplinkiniuose kaimuose (Veikūnų, Pašaminės, Augustavo k.) gyvenantys vaikai.

Cirkliškio vaikų dienos centras veikia nuo 2015 m., Švenčionių profesinio rengimo centro patalpose, adresu Liepų al. 2, Cirkliškio k., Švenčionių sen. Įsikūrė įgyvendinant Švenčionių profesinio rengimo centro Mokinių bendrijos „Viltis" projektą, finansuojamą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Centrą lanko 7 - 21 metų vaikai ir jaunuoliai, gyvenantys Švenčionyse, Švenčionėliuose, Cirkliškio, Strūnaičio, Vidutinės ir kt. kaimuose.

Švenčionių rajono pradinės mokyklos, Švenčionių rajono „Ryto“ gimnazijos ir Švenčionių r. Mindaugo gimnazijos lavinamosiose klasėse ugdomi vaiko raidos sutrikimų turintys vaikai nuo 6 iki 21 metų. Šiose ugdymo įstaigose vaikams teikiama specialioji pedagoginė, psichologinė, socialinė ir kt. pagalba. 2017 m. lavinamosiose klasėse buvo ugdomi 49 vaikai, iš jų, Švenčionių rajono pradinės mokyklos lavinamojoje klasėje – 12 vaikų, Švenčionių rajono ,,Ryto“ gimnazijos lavinamojoje klasėje – 36 vaikai, Švenčionių r. Mindaugo gimnazijos lavinamojoje klasėje – 1 vaikas. Lavinamąją klasę lankančių vaikų tėvai nurodo, kad 15-16 val. vaikus reikia pasiimti iš lavinamosios klasės, nes tokiu laiku baigiasi lavinamosios klasės darbo laikas, dėl šios priežasties vienas iš tėvų negali dirbti, nes turi prižiūrėti vaiką namuose, kadangi Savivaldybėje nėra nei vieno socialinės priežiūros centro vaikams, turintiems raidos sutrikimų. Tėvai pasigenda psichologo, logopedo ir kitų specialistų paslaugų, kadangi esamų specialistų skaičius Savivaldybėje nepakankamas, kad laiku ir pagal poreikį būtų užtikrinta reikiama kompleksinė pagalba.

Bendruomeniniai šeimos namai įkurti 2017 m. spalio mėn., Savivaldybės administracijai pradėjus įgyvendinti projektą „Bendruomeniniai šeimos namai“, kuriam skiriamas finansavimas pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.4.1-ESFA-V-416 „Kompleksinės paslaugos šeimai“.

Švenčionių rajono teritorijoje veikia trys valstybės pavaldumo socialinės globos įstaigos: Pabradės vaikų globos namai, Pabradės socialinės globos namai ir Strūnos socialinės globos namai.

- ***Pabradės vaikų globos namai*** yra valstybės biudžetinė įstaiga, buveinė registruota adresu Mokyklos g. 10, Pabradės m. Šių globos namų internetinėje svetainėje skelbiama, kad pertvarkius Pabradės vaikų globos namus, nuo 2015 m. gruodžio 30 dienos likę be tėvų globos vaikai gyvena pagal šeimai artimos aplinkos modelį bendruomenėje, atskirose patalpose - dviejuose 3-ųjų kambarių butuose, esančiuose Pabradės mieste, ir name, esančiame Palaumenės k., Pabradės sen., Švenčionių r. Globotiniai (rūpintiniai) lanko Pabradės miesto “Ryto” (lietuvių dėstoma kalba), “Žeimenos” (rusų, lenkų dėstomomis kalbomis) gimnazijas, specialybių mokosi Švenčionių profesinio rengimo centre, savo meninius gabumus lavina Pabradės meno mokykloje ir aktyviai dalyvaudami gimnazijų neformaliojo ugdymo veikloje (būreliai, minėjimai ir šventiniai renginiai, susitikimai, ekskursijos ir pan.).

- ***Pabradės socialinės globos namai*** yra valstybės biudžetinė įstaiga, kurios paskirtis – užtikrinti socialinę globą neįgaliems vaikams ir jaunimui, kai jie yra likę be tėvų globos ar dėl susidariusių aplinkybių negali gyventi savo namuose ar savarankiškai ir kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra. Šių globos namų internetinėje svetainėje skelbiama, kad globos namuose apgyvendinami vaikai iki 18 metų, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir jaunuoliai iki 29 metų ar vyresni, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis. Teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas šalies mastu.
- ***Strūnos socialinės globos namai*** yra valstybės pavaldumo socialinės globos įstaiga, kurios paskirtis – užtikrinti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems asmenims, kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra. Globos namuose apgyvendinami asmenys, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis ir asmenys, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0-40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis. Įsikūrę Strūnos kaime, teikiantys ilgalaikės socialinės globos paslaugas šalies mastu.

Rajono teritorijoje socialines paslaugas teikia šios nevyriausybinės organizacijos ir viešosios įstaigos:

- VšĮ Lietuvos psichikos negalios žmonių bendrijos „Giedra“;
- VšĮ ,,Adutiškio senelių namai“;
- VšĮ Pirminės sveikatos priežiūros centro Psichikos sveikatos centro užimtumo kambarys;
- Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Švenčionių rajono filialas;
- Švenčionių rajono neįgaliųjų draugija;
- Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Švenčionių bendrija;
- Švenčionių Visų šventųjų parapija;
- Švenčionėlių Šv. Edvardo parapijos vaikų dienos centras ,,Šypsenėlė“;
- Maltos ordino pagalbos tarnybos Švenčionėlių grupė;
- VšĮ Veiklių mamų klubo grupė Švenčionyse.

Rajone įsikūrusios 37 bendruomenės, organizuojančios tos kaimo ar miesto bendruomenės teritorijos gyventojams kultūrinę veiklą, laisvalaikį ir užimtumą, teikiančios savitarpio pagalbą. Siekiant patenkinti gyventojų įvairesnių paslaugų poreikį ir taip sumažinti socialinę atskirtį, Adutiškio, Milkuškų, Vidutinės, Magūnų kaimo bendruomenėse įkurti daugiafunkciniai centrai, kuriuose įrengtos patalpos bendruomenės veiklai, pobūviams, sportui, įrengtos bibliotekos, kaimo klubai, medicinos punktai, šarvojimo salės. Reškutėnų kaime veikia tradicinių amatų centras.

Savivaldybės teritorijoje veikia jaunimo organizacijos: Švenčionių profesinio rengimo centro moksleivių bendrija „Viltis“ (Cirkliškio sen.); Lietuvos Respublikos Šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Švenčionių rajono 13 kuopa (Švenčionių m.); Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“ (Švenčionėlių m.); Jaunimo organizacijos DARBAS Švenčionių skyrius (Švenčionių m.). Šios organizacijos vienija apie 470 jaunų žmonių.

Socialinių paslaugų prieinamumo užtikrinimui turi įtakos teritoriniai ypatumai, didelė ir retai apgyvendinta teritorija apsunkina socialinių paslaugų organizavimą ir prieinamumą. Gyventojų senėjimas, negalia, socialinės rizikos veiksniai, vykstantys pokyčiai šalyje vaikų ir žmonių su negalia globos sistemoje, įtakoja nestacionarių socialinių paslaugų ir kitų bendruomeninių paslaugų plėtros poreikį. Atsižvelgiant į tai, investicijos į socialinės infrastruktūros plėtrą yra vienas iš prioritetinių dalykų, siekiant aukštesnės gyventojų gyvenimo kokybės ir jų integracijos į visuomenę užtikrinimo.

Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų kokybę būtina investuoti ir į socialinių paslaugų įstaigų modernizavimą bei tinkamą darbuotojams darbo sąlygų sudarymą.

KULTŪRA

40 lentelė. Kultūros centrai, filialai, skyriai, padaliniai ir kiti dariniai 2015 – 2017 m.

	Kultūros centrai	Filialai	Skyriai, padaliniai	Kiti dariniai	Iš viso
2017 m.	158	74	413	73	718
2016 m.	157	104	378	76	715
2015 m.	156	90	385	95	726

Šaltinis: Lietuvos nacionalinis kultūros centras (http://www.lnkc.lt)

Palyginti su 2016 m., šalyje padaugėjo 1 kultūros centru, 35 skyriais, padaliniais, sumažėjo 30 filialų, 3 kitais dariniais. Bendroje sumoje 2017 m. metais padaugėjo 3 kultūros centrais, jų padaliniais ir kitais dariniais.

Remiantis Lietuvos nacionalinio kultūros centro duomenimis 2017 m. iš viso buvo 2978 mėgėjų meno kolektyvų, 37798 mėgėjų meno kolektyvų dalyviai. Lyginant su 2016 metais pastebimas meno mėgėjų kolektyvų ir jų dalyvių skaičiaus padidėjimas.

41 lentelė. Mėgėjų meno kolektyvai, studijos, būreliai, klubai 2015 – 2017 m.

	Mėgėjų meno kolektyvai		Studijos, būreliai, klubai	
	Mėgėjų meno kolektyvai	Mėgėjų meno kolektyvų dalyviai	Studijos, būreliai, klubai	Studijų, būrelių, klubų dalyviai
2017 m.	2978	37798	893	15646
2016 m.	2930	37071	943	16169
2015 m.	2966	37270	922	15687

Šaltinis: Lietuvos nacionalinis kultūros centras (http://www.lnkc.lt)

42 lentelė. Kultūros ir meno darbuotojų skaičius 2015 – 2017 m.

	Darbuotojų skaičius	Etatų skaičius	Kultūros ir meno specialistų poreikis
2017 m.	4690	3448,49	238,5
2016 m.	4627	3534,855	244,5
2015 m.	4531	3528,67	208

Šaltinis: Lietuvos nacionalinis kultūros centras (http://www.lnkc.lt)

Švenčionių rajono savivaldybei priklauso 35 kultūros įstaigos: 20 bibliotekų (iš jų - 3 miestuose, 17 – bibliotekų - filialų kaimuose), 3 miestų kultūros centrai, 9 kultūros centrų skyriai, muziejus ir 2 jo padaliniai.

Švenčionių rajono savivaldybėje veikia trys miestų kultūros centrai bei 9 jų skyriai. Švenčionių miesto kultūros centrui priklauso Adutiškio, Stanislavavo, Strūnaičio, Vidutinės skyriai. Švenčionėlių miesto kultūros centrui – Kaltanėnų, Sarių, Pašaminės skyriai. Pabradės miesto kultūros centrui – Magūnų ir Pavoverės skyriai.

Nuo 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybės kultūros įstaigų ir jų skyrių tinklas nesikeitė.

Švenčionių, Pabradės, Švenčionėlių miestų kultūros centrai su jiems priklausančiais skyriais nuolat rūpinasi kokybišku vietos bendruomenės gyventojų kultūros ugdymu ir puoselėjimu, profesionalaus meno propagavimu, meno mėgėjų kolektyvų tobulėjimu, etninės kultūros globa,

sudaro sąlygas vietos gyventojų kūrybinei laisvei, ieško naujų, patrauklių jiems kūrybos ir edukacijos formų.

Atsižvelgiant į platų kultūros įstaigų tinklą, savivaldybei yra sudėtinga užtikrinti kultūros įstaigų poreikius atitinkantį finansavimą. Nedideli kultūros ir meno darbuotojų atlyginimai didina socialinę įtampą, mažina darbuotojų motyvaciją, skatina kultūros darbuotojus streikuoti. Dėl poreikius neatitinkančio finansavimo ir socialinių garantijų trūkumo į rajono kultūros įstaigas neatvyksta dirbti jauni, motyvuoti specialistai.

Kultūros įstaigos ir jų padaliniai jaučia demografinės situacijos kitimą – mažėjantis jaunų šeimų, vaikų ir jaunimo skaičius, socialiai pažeidžiamų žmonių skaičiaus kaime augimas kelia didelį susirūpinimą kultūros darbuotojams, nors mėgėjų meno kolektyvų skaičius kol kas išlieka stabilus. Visgi mažėjantis gyventojų skaičius kaimuose tampa realia grėsme kai kurių kultūros įstaigų padalinių egzistavimui. Didelė komercinių renginių pasiūla, žmonių mobilumas, pasikeitusios šeimos vertybės gali sumažinti visuomenės domėjimąsi vietos tradicijomis, etnokultūra bei mėgėjų meno kolektyvų veikla.

2018 m. Švenčionių rajone dirbo 105 kultūros darbuotojai, tai sudarė 119 etato. Švenčionių, Švenčionėlių, Pabradės miestų kultūros centruose bei jų skyriuose veikė 119 kolektyvų, iš jų - 26 vaikų ir jaunimo iki 19 metų. Iš viso kolektyvuose dalyvauja 1208 dalyviai. Organizuojama mėgėjų meno saviraiškos kolektyvų, studijų, būrelių vykdoma veikla apima įvairaus amžiaus grupių (vaikų, jaunimo, suaugusiųjų, senjorų) atstovus, taip pat ir tautinių mažumų.

2018 m. buvo parengta ir rajono savivaldybės tarybos patvirtinta Kultūros rėmimo programa „Kultūrinės veiklos plėtros ir materialinės bazės stiprinimo Švenčionių rajone programos projektų finansavimas“. Programa leidžia sudaryti kokybiškesnes sąlygas rajono mėgėjų meno kolektyvų veiklos plėtrai ir jau esamų kolektyvų materialinės bazės stiprinimui. Priemonė leidžia stiprinti rajono kultūros įstaigų, meno mokyklų ir nevyriausybinių organizacijų mėgėjų meno kolektyvų materialinę bazę.

Atsižvelgiant į mėgėjų meno kolektyvų meninį lygį, veiklą ir pasiektus rezultatus, Lietuvos nacionalinis kultūros centras 2018 m. yra suteikęs I kategoriją vienam kolektyvui (Pabradės miesto kultūros centro Pavoverės vario dūdų orkestrui), II kategoriją – devyniems kolektyvams (Švenčionėlių miesto kultūros centro kolektyvams: liaudies teatrui, sutartinių giedotojų grupei „Lakiūtė“, vaikų folkloro ansambliui „Eršketėlis“, Švenčionių miesto kultūros centro pagyvenusių liaudiškų šokių grupėms „Trepsis“ ir „Aukštaitija“, ansamblio „Aukštaitija“ chorui, Adutiškio filialo Lazdinių - Adutiškio folkloro ansambliui, tradicinei kapelai „Kaimynai“, Pabradės fanfariniam orkestrui,), III kategoriją – dviem kolektyvams (Švenčionėlių miesto kultūros centro pagyvenusių liaudiškų šokių grupei „Senjorai“, Švenčionių miesto kultūros centro vaikų folkloro ansambliui Saulalė“).

43 lentelė. Kultūros centrų bei jų skyrių mėgėjų meno kolektyvai (skaičius)

Metai	Mėgėjų meno kolektyvai				Studijos, būreliai, klubai		Iš viso	
	Mėgėjų meno kolektyvai	Mėgėjų meno kolektyvų dalyviai	Iš jų vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvai	Iš jų vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvų dalyviai	Studijos, būreliai, klubai	Studijų, būrelių klubų dalyviai	Iš viso kolektyvų	Iš viso kolektyvų dalyvių
2018	69	788	18	120	19	280	119	1208
2017	63	612	17	93	19	272	99	977

2016	54	568	16	214	25	223	95	1005
2015	57	573	16	210	22	285	95	1068

2018 m. rajone veikė 20 bibliotekų: Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekos - filialai, 17 filialų kaime.

Pagrindinės vartotojų grupės viešojoje bibliotekoje ir filialuose buvo vaikai iki 14 metų amžiaus (25 %), dirbantieji (28 %), bendrojo lavinimo mokyklų 9 – 12 klasių mokiniai (14 %), bedarbiai, laikinai nedirbantieji (15,9 %), pensininkai, studentai, neįgalieji (24 %).

2018 m. rajone buvo registruoti 6338 vartotojai (2017 m. – 6519), iš jų 1594 vaikai iki 14 m.

Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi 1382 vartotojai (2017 m. – 11381 vartotojas), iš kurių 422 vaikai iki 14 m. amžiaus (2017 m. – 443 vaikai iki 14 m.).

Pabradės ir Švenčionėlių miestų filialuose bibliotekų paslaugomis naudojosi 2608 vartotojai, iš jų – 734 vaikai iki 14 m. (2017 m. – 2580 vartotojų, iš jų 789 vaikai iki 14 m).

Kaimų filialuose bibliotekų paslaugomis naudojosi 2348 vartotojai, iš jų – 438 vaikai iki 14 m. (2017 m. - 2558, iš jų – vaikų iki 14 m. – 471).

2018 m. Švenčionių rajono savivaldybės bibliotekose ir jų filialuose apsilankė 111923 vartotojai (2017 m. – 114749): Viešojoje bibliotekoje apsilankė - 37174 (2017 m. – 38194), miestų filialuose – 39442 (2017 m. – 37855), kaimų filialuose – 35307 (2017 m. – 38700).

2018 m. rajono bibliotekose įvyko 1095 renginiai (iš jų – 563 parodos), jų organizuojamuose renginiuose apsilankė 9243 lankytojai.

Viešojoje bibliotekoje ir filialuose vyksta kūrybinės dirbtuvės, edukaciniai užsiėmimai, veikia etninės veiklos klubai, informacinių technologijų techniniai būreliai vaikams.

Nuo 2015 m. daugiafunkciniuose renovuotuose pastatuose veikia Vidutinės, Adutiškio, Milkuškų, Reškutėnų kaimo bibliotekos. Visose bibliotekose veikia vieša interneto prieiga, interneto paslaugos bibliotekose lankytojams teikiamos nemokamai.

Švenčionių mieste veikia Nalšios muziejus ir du jo padaliniai: Reškutėnų tradicinių amatų centras ir Reškutėnų filialas. Muziejus ir jo padaliniai koordinuoja rajono tradicinių amatininkų veiklą, sudaro sąlygas tautinio paveldo produktų gaminimui, pristatymui ir realizavimui, vykdo edukacinius užsiėmimus ir kitus mokymus, organizuoja renginius, parodas, rengia ir organizuoja ekspedicijas.

2018 metais Nalšios muziejų aplankė 3020 lankytojų, Reškutėnų filialą – 1444, Reškutėnų tradicinių amatų centrą – 2728. Suteikta paslaugų 86 - iems fondų lankytojams. Viena iš pagrindinių muziejaus darbo sričių – eksponatų tvarkymas. Turimi eksponatai nuolat peržiūrimi, konservuojami, kolekcijos papildymui ieškoma naujų. Eksponatai yra rūšiuojami, o iš visos daiktų visumos unikalūs eksponatai yra išskiriami. 2018 m. buvo patikrintos gamtos (iškamšos) ir etnografinio rinkinio tautinės juostos bei įsigyti 229 eksponatai (iš jų – 93 pagalbinio ir 136 pagrindinio fondų eksponatai), 62 konservuoti etnografijos ir 95 gamtos eksponatai. Dviejose saugyklose patikrinta eksponatų būklė. Muziejus įvykdė 81 edukacinę programą įvairioms amžiaus grupėms, suorganizavo 21 renginį, surengė 35 parodas.

2018 m. Reškutėnų tradicinių amatų centras paslaugų suteikė 2960 asmenims. Amatų centre suorganizuota 17 renginių, kuriuose dalyvavo 464 asmenys, įvyko 18 parodų, 106 edukaciniai užsėmimai, kuriuose dalyvavo 1860 dalyvių (360 suaugusių ir 1500 mokinių), skaityta 18 viešų paskaitų, kuriose dalyvavo 586 dalyviai (506 – suaugusieji ir 80 – mokinių).

Reškutėnų tradicinių amatų centras yra nuolatinis rajoninių ir respublikinių renginių ir mugių dalyvis. Minėtose veiklose dalyvauja rajono 50 amatininkų ir meno kūrėjų. Centro darbuotojų rūpesčiu po rajono apylinkes surengtos 9 ekspedicijos, parašyta 18 publikacijų. Tradicinių amatų centro veiklą įprasmino Lietuvos Respublikos televizijos laidos: „Kaime gyventi gera“,

„Panorama“, „Vartotojų kontrolė“. Sukurtas informacinis vaizdo įrašas apie Tradicinių amatų centre vykdomos 23 edukacines programas, kuris yra patalpintas Facebook paskyroje. 2018 m. amatų centro rūpesčiu suteikti tradicinių amatų meistrų vardai etninės veiklos skyriaus etnologėms Silvijai Juknevičieniai, Janei Petkūnienei bei sertifikuota mokymo programa „Tradicinė žolininkystė“.

2016 m. gruodžio 29 d. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimu buvo patvirtintas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo 2017–2019 m. priemonių planas Švenčionių rajone. Šiai iškiliai Lietuvos istorijos datai 2018 m. surengta daug prasmingų ir įsimintinų, pilietiškumą ir patriotiškumą ugdančių renginių. Rajone kasmet vyksta jau tradiciniais tapę, vietos gyventojų pamėgti, gausiai lankomi renginiai: Švenčionyse – kaimo kapelų šventė „Juozapinės aukštaitiškai“, „Vaistažolių rinkimo čempionatas“ Sirvėtos regioniniame parke, Švenčionių miesto šventė; Pabradėje – pučiamųjų orkestrų festivalis „Sidabriniai vasaros akordai“, projektas „Pažinkime kultūras kartu“, Pabradės miesto šventė; Švenčionėliuose – „Pavasario amatų mugė“, Joninių šventė, regioninis liaudiškų kapelų ir kaimo muzikantų festivalis „Ant Sarios krantų“, teatrų festivalis „Juoko sūkurys“, Švenčionėlių miesto šventė.

Labanoras garsus Mergelės Marijos gimimo atlaidais, kasmet tris dienas vykstančiais Labanoro bažnyčioje, ir tradicine švente „Labanorinė 2018“. Rugsėjo mėn. kasmet Švenčionių miesto parke vyksta padėkos žemei ir ją dirbantiems žemdirbiams renginys – viso rajono šventė – Rudens kermošius. Spalio 6 d. gražiai įprasmintas Sąjūdžio 30-metis ir Lietuvos partizanų vado Adolfo Ramanausko -Vanago atminimas. Kalėdų žavesį Švenčionių rajonas išgyvena gruodžio mėn. žiebdamas gražuoles egles Švenčionyse, Pabradėje, Švenčionėliuose ir sutikdamas Naujuosius metus prie miestų eglių.

2018 m. Vilniuje gražiausiais akordais nuskambėjo Lietuvos šimtmečio dainų šventė „Vardan tos...“. Birželio 30 – liepos 6 d. dainų šventėje Švenčionių rajonui atstovavo 19 kolektyvų, kuriuose dalyvavo 477 dalyviai. Folkloro dienoje „Didžių žmonių žemė“ dalyvavo 7 folkloro ansambliai, 3 pavieniai muzikantai, 2 pasakotojai, 1 žolininkė. Ansamblių vakare „Tėvyne mūsų“ – 3 mėgėjų meno kolektyvai, pučiamųjų instrumentų orkestrų koncerte „Vario audra“ – 2 kolektyvai, šokių dienoje „Saulės rato ritimai“ – 5 kolektyvai, dainų dienoje „Vienybė težydi !“ – 3 kolektyvai.

2017–2018 m. nemažas dėmesys skirtas nekilnojamojo paveldo objektų tvarkymui ir priežiūrai. Kultūros paveldo departamento ir rajono savivaldybės administracijos lėšomis buvo tvarkoma Cirkliškio dvaro sodybos ledainės pastatas, sėkmingai vykdomi Švenčionių stačiatikių cerkvės tvarkybos darbai, vykdyti paminklo Lietuvos Didžiajam Kunigaikščiui Reškutėnų kaime tvarkymo darbai, įrengtas naujas medinis kryžius knygnešio Kazimiero Černiausko kapavietėje Vaiškūnų kaimo kapinėse, atlikti Juliaus Siniaus namo Vaiškūnų kaime konservavimo darbai. Buvo atlikti didesnės apimties priežiūros darbai, kaip antai: Šventos dvaro sodybos koplytėlės stogo ir fasadų remonto darbai, kunigo, rašytojo Jono Skruodžio kapavietės remonto darbai Švenčionių katalikų kapinėse. Vykdyti projektavimo darbai: parengtas Akvieriškės piliakalnio tvarkymo ir pritaikymo lankymui projektas, Labanoro mūšio partizanų kapų tvarkybos projektas, vykdyta rajono neveikiančių kapinių ir memorialinių vietų priežiūra.

Informacija apie organizuojamus renginius talpinama savivaldybės interneto tinklapyje www.svencionys.lt, viešosios bibliotekos tinklapyje www.svencioniuvb.lt, Nalšios muziejaus tinklapyje www.nalsia.blogspot.com, Švenčionių miesto kultūros centro tinklapyje www.svencionyskc.lt, Švenčionėlių miesto kultūros centro tinklapyje www.smkc.lt, Pabradės miesto kultūros centro tinklapyje www.pabradeskc.lt bei paskyrose Facebook, informacija saugoma laikmenose ir archyvuose.

SPORTAS

Sėkminga kūno kultūros ir sporto plėtra – vienas iš Švenčionių rajono savivaldybės prioritetų, kuriuo siekiama populiarinti sveiką gyvenimo būdą bei visuomenės aktyvumą. 2015 m. rugsėjo 24 d. Švenčionių rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-164 patvirtino Švenčionių rajono savivaldybės 2015 – 2020 metų kūno kultūros ir sporto strategiją, kurios tikslas – didinti kūno kultūros ir sporto paslaugų sklaidą Švenčionių rajone, gerinti sporto infrastruktūrą, ugdyti sveiką ir fiziškai aktyvią visuomenę, suteikti rajono gyventojams platesnes galimybes tenkinti savo poreikius sporto ir sveikatingumo srityse, sukurti palankias galimybes talentingiems sportininkams siekti sportinio meistriškumo.

Švenčionių rajone yra 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose ugdomi ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai. Pradinio ugdymo programa įgyvendinama 2 gimnazijose, 1 pagrindinėje, 2 progimnazijose, 1 pradinėje mokykloje. Pagrindinio ugdymo programa įgyvendinama 4 gimnazijose, 1 pagrindinėje, 2 progimnazijose. Vidurinio ugdymo programa įgyvendinama 4 gimnazijose.

Formalųjį ugdymą papildančio sportinio ugdymo programos vykdomos Švenčionių rajono Sporto centre (iki 2016 m. gegužės mėnesio sportinio ugdymo programos buvo vykdomos Papildomo ugdymo centre, jo funkcijas perėmė 2016 m. sausio 1 d. įsteigtas Sporto centras).

Kūno kultūros ir sporto politikos Švenčionių rajono savivaldybėje įgyvendinimui 2018 m. iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 249,7 tūkst. Eur (2017 m. – 252,7 tūkst. Eur, 2016 m. 185,3 tūkst. Eur), iš jų:

Sporto klubams paremti	11900
Kūno kultūros ir sporto programų, finansuojamų konkurso būdu, įgyvendinimui	20000
Savivaldybės sportininkų parengimui ir dalyvavimui Europos ir pasaulio čempionatuose, pirmenybėse, taurės varžybose, kituose tarptautiniuose ir kompleksiniuose sporto renginiuose bei tarptautiniuose seminaruose, mokymuose, kursuose, kurie skirti kūno kultūros ir sporto srityje dirbantiems specialistams	5500
Vaikų, jaunimo, sporto veteranų kūno kultūros ir sporto veikloms savivaldybėje: čempionatams, žaidynėms, treniruotėms, sveikatingumo ir kitiems masiniams sporto renginiams	6600
Perspektyvių savivaldybės sportininkų skatinimui siekti aukštų sporto rezultatų, jiems skiriant savivaldybės finansinę paramą	3000
Neįgalių žmonių integracijai per sportą	1700
Programos „Mokėk plaukti ir saugiai elgtis vandenyje 2017 m.“ įgyvendinimui	4900

Švenčionių rajono savivaldybėje 2018 m. surengtos 96 sporto varžybos (3800 dalyviai), 2017 m. surengtos 93 sporto varžybos (3684 dalyviai). Švenčionių rajono sporto centras surengė 85 sporto varžybas (3300 dalyvių), 2017 m. - 70 sporto varžybų (2850 dalyvių). Sporto klubų iniciatyva surengta 11 sporto varžybų (500 dalyvių), 2017 m. - 9 sporto varžybos (388 dalyviai).

2018 m. Švenčionių rajono sporto centras organizavo Lietuvos XI-jų seniūnijų sporto žaidynių I etapo varžybas, dalyvavo asociacijos „Sportas visiems“ veikloje, organizavo Lietuvos mokyklų žaidynių rajonines ir zonines štangos spaudimo ir svarsčių kilnojimo varžybas, Rudens kermošiaus varžytuves, tradiciją tapusį bėgimą Švenčionėlių gatvėmis, Švenčionių rajono spiningavimo varžybas, miestų švenčių sportines varžybas, rajono neįgaliųjų sporto varžybas.

2018 m. Švenčionių rajono sporto centre suformuota 11 sportinio ugdymo grupių, iš jų:

6 grupės – formalųjį švietimą papildančios sportinio ugdymo grupės;

5 grupės - lengvosios atletikos (2 – didelio meistriškumo, 2 – meistriškumo tobulinimo, 1 – pradinio rengimo) grupės;

1 - dziudo 1-ų metų meistriškumo ugdymo grupė.

Švenčionių rajono sporto centre ugdomos 5 neformalaus sportinio ugdymo grupės (2 iš jų krepšinio, po 1 bokso, futbolo ir jėgos trikovės). 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis sporto centro treniruotes lankė 162 ugdytiniai (2017 m – 164, 2016 m. – 151), iš jų 149 mokiniai.

Švenčionių rajono sporto centre mokiniai lankė krepšinio (23 mokiniai), lengvosios atletikos (58 mokiniai), dziudo (12 mokinių), bokso (19 mokinių), futbolo (22 mokiniai), jėgos trikovės (15 mokinių) grupes. Be šių sporto šakų, Švenčionių rajono gyventojai mielai lanko sunkiosios atletikos, fitneso, zumbos, treniruotes.

Sporto mokyklos mokiniai pagal sporto šakas 2018 m. pabaigoje.

	Sporto mokyklos mokinių skaičius	**Procentai**
Futbolas	22	15
Krepšinis	23	15
Jėgos trikovės	15	10
Biksas	19	13
Dziudo imtynės	12	8
Lengvoji atletika	58	39
Iš viso:	**149**	**100**

2018 m. Švenčionių rajono sporto centre dirbo 11 trenerių, iš jų 2 moterys. 9 treneriai turi aukštąjį universitetinį kūno kultūros išsilavinimą, 2 dirba įgiję sportinės veiklos leidimą.

Švenčionių rajono savivaldybės sportininkai dalyvavo treniruočių stovyklose, tarptautinėse, respublikinėse bei kitose varžybose ir pasiekė puikių rezultatų.

2017 m. Švenčionių rajono sportininkai Lietuvos suaugusiųjų ir jaunimo čempionatuose iškovojo 9 pirmas vietas, 8 antras ir 4 trečias vietas. 3 Švenčionių rajono sportininkai yra Lietuvos olimpinės rinktinės nariai, 4 – Lietuvos nacionalinės rinktinės nariai, 1 Lietuvos jaunimo rinktinės narys ir 1 Lietuvos jaunų rinktinės narys.

Nuo 2014 m. Švenčionių rajone vykdomas plaukimo projektas, kurio dalyviai – Švenčionių rajonų ugdymo įstaigų antrokai. Projekto tikslas – išmokyti kuo daugiau projekte dalyvaujančių vaikų taisyklingai plaukti ir saugiai elgtis vandenyje ir prie vandens.

2015–2016 m. mokslo metais projekte dalyvavo 55 mokiniai iš Švenčionių pradinės mokyklos. 2016–2017 m. iki gruodžio mėn. dalyvavo 123 Švenčionių pradinės ir Švenčionėlių progimnazijos antrokai. 2017–2018 m. iki 2017 m. gruodžio mėn. programoje dalyvavo 160 Švenčionių pradinės ir Švenčionėlių progimnazijos antrokų.

2018 –2019 m. projekte iki 2018 m. gruodžio mėn. dalyvavo 120 Švenčionių pradinės (58), Švenčionių r. Švenčionėlių progimnazijos (48) ir Švenčionių r. Pabradės „Žeimenos“ gimnazijos (15) antrokų.

2018 m. plaukimo projekto įgyvendinimui skirta 4924,80 Eur, 2017 m. – 4600 Eur.

2015 m. sausio mėn. Ignalinos kultūros ir sporto centras ir Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba pasirašė bendradarbiavimo dėl ugdymo paslaugų teikimo sutartį. Vadovaujantis šia sutartimi, Ignalinos kultūros ir sporto centre plaukimo treniruotes 2018 m. lankė 13 Švenčionių rajono mokinių (2017 m., kaip ir 2016 m., lankė 14). Šioms plaukimo pamokoms 2018 m. skirta 9980 Eur.

Švenčionių rajono plaukikai iškovojo: tarptautinėse plaukimo varžybose 2 pirmąsias, 3 antrąsias ir 3 trečiąsias vietas, Lietuvos jaunių čempionatuose 1 pirmąją ir 2 antrąsias vietas. 1

Švenčionių rajono plaukikas yra įtrauktas į 2019 m. jaunimo olimpinio festivalio kandidatų sąrašą, pagerino Lietuvos iki 15 m. U15 amžiaus grupės rekordą, plaukdamas 400 m kompleksu.

Švenčionių rajone registruotos 28 organizacijos, kurių vieną iš veiklų yra sportinės ir kūno kultūros veiklos organizavimas. Realią veiklą vykdo 22 sporto klubai. Vyraujančios sporto šakos sporto klubų veikloje yra krepšinis, futbolas ir kultūrizmas.

Švenčionių rajono sporto klubų plėtojamos sporto šakos:

Sporto šaka	Klubų, kuriuose vystoma šaka, skaičius
Krepšinis	7
Futbolas	5
Kultūrizmas	3
Jėgos trikovė, techninės sporto šakos, Tailando boksas, lengvoji atletika	po 2
Svarsčių kilnojimas, aerobika, pankrationas, boksas, karatė, fitnesas	po 1

Daugiausia sporto klubų savo veiklą vykdo rajono centre, šiek tiek mažiau Švenčionėliuose ir Pabradėje. Visuose miestuose sporto klubai plėtoja dvi sporto šakas - krepšinį ir futbolą.

Sportų klubų veiklos teritorinis išsidėstymas:

	Švenčionys	Švenčionėliai	Pabradė
Krepšinis	2	2	2
Futbolas	1	1	3
Jėgos trikovė, kultūrizmas	2	2	
Lengvoji atletika		1	1
Boksas			1
Muai - thay, Tailando boksas, pankrationas	1		
Aerobika	1		
Svarsčių kilnojimas	1		
Karatė		1	
Iš viso:		7	7

Švenčionių rajono savivaldybės sporto infrastruktūrą sudaro 8 stadionai, 8 sporto salės 5 krepšinio aikštelės, viena tinklinio aikštelė, 4 futbolo aikštelės, 3 teniso aikštelės ir 5 universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės. 2018 m. renovuota Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos sporto salė, atlikti Švenčionių ir Švenčionėlių daugiafunkcių sporto aikštelių remonto darbai, Švenčionėliuose įrengta riedučių rampa ir teniso aikštelė, pradėta Švenčionių r. Švenčionėlių progimnazijos lauko sporto aikštyno renovacija, Adutiškio miestelyje pradėta įrenginėti daugiafunkcė sporto aikštelė.

Švenčionių rajono savivaldybės taryba 2015 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. T - 176 „ Dėl Švenčionių rajono savivaldybės Kūno kultūros ir sporto tarybos sudėties patvirtinimo“ patvirtino Švenčionių rajono Kūno kultūros ir sporto tarybos sudėtį.

Švenčionių rajono savivaldybės Kūno kultūros ir sporto tarybos tikslas – analizuoti kūno kultūros ir sporto situaciją Švenčionių rajone ir teikti siūlymus savivaldybės institucijoms dėl kūno kultūros ir sporto politikos formavimo ir įgyvendinimo, o pagrindinis uždavinys – padėti įgyvendinti Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą bei Švenčionių rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto plėtros strategiją. 2018 m. įvyko 4 posėdžiai (2017 m. – 3), svarstyta 11 klausimų (2017 m. – 11).

VIEŠASIS SAUGUMAS

2018 m. lapkričio mėnesio duomenimis Švenčionių rajone užregistruota 331 nusikalstama veika, ištirtos – 264 veikos (tai sudaro 65,7 proc. visų užregistruotų nusikalstamų veikų). Lyginant su 2017 metais pastebimas užregistruotų nusikalstamų veikų skaičiaus mažėjimas 12,2 proc. (-46).

44 lentelė. Užregistruota ir ištirta nusikalstamų veikų 2017 – 2018 m.

	Nusikalstamos veikos							
	Užregistruota		Augimas(+) Mažėjimas (-)		Ištirta		Ištirta proc.	
	2017	2018	Kiekis	Proc.	2017	2018	2017	2018
Lietuva	58660	53552	-5108	-8,7	32148	32889	45,9	50,8
Vilniaus apskritis	17965	17957	-8	-	8481	9498	38,4	43,7
Švenčionių rajonas	**377**	**331**	**-46**	**-12,2**	**241**	**264**	**53,8**	**65,7**

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Didžiausias nusikalstamų veikų skaičius 2018 m. Vilniaus apskrityje fiksuojamas Vilniaus miesto savivaldybėje (13592), mažiausias – Širvintų rajono (228) ir Švenčionių rajono savivaldybėse (331). Pastebima tendencija, kad nusikalstamos veikos tiek Lietuvoje, tiek ir visose apskrityse linkusios mažėti. Užregistruotų nusikaltimų taip pat mažėja.

45 lentelė. Užregistruota ir ištirta nusikaltimų 2017 – 2018 m.

	Nusikaltimai							
	Užregistruota		Augimas(+) Mažėjimas (-)		Ištirta		Ištirta proc.	
	2017	2018	Kiekis	Proc.	2017	2018	2017	2018
Lietuva	55466	49717	-5749	-10,4	30005	30309	45,3	50,4
Vilniaus apskritis	16867	16492	-375	-2,2	7739	8585	37,5	43
Švenčionių rajonas	**362**	**316**	**-46**	**-12,7**	**231**	**251**	**53,5**	**65,5**

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

2018 m. lyginant su 2017 m. 50 proc. mažėja ir užregistruotų sunkių ir labai sunkių nusikaltimų. Lietuvos mastu šių nusikaltimų skaičius didėja. Vilniaus apskrityje nusikaltimų skaičius taip pat didėja. Iš apskrities savivaldybių labiausiai mažėja Švenčionių rajono savivaldybėje.

46 lentelė. Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai

	Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai									
	Užregistruota		Augimas(+) Mažėjimas (-)		Ištirta		Užregistruota nusikaltimų vieš. vietose		Iš jų gatvėse	
	2017	2018	Kiekis	Proc.	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Lietuva	2669	2986	317	11,9	1974	2044	10723	9180	3309	2684
Vilniaus	950	1186	236	24,8	742	660	4274	4003	1181	1066

apskritis										
Švenčionių rajonas	**32**	**16**	**-16**	**-50**	**28**	**11**	**51**	**34**	**19**	**7**

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Iš viso Lietuvoje iki 2018 m. gruodžio mėnesio yra užregistruoti 2887 eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo žmonės. Lyginant su 2017 metais, jų skaičius sumažėjo 131 (t.y. 4,5 proc.). Šių įvykių metu žuvo 155 žmonės (2017 m. – 179), sužeista 3388 (2017 m. – 3210).

Švenčionių rajone užregistruoti eismo įvykiai sudaro 0,45 proc. visų šalyje užregistruotų eismo įvykių, apskrities mastu – 1,60 proc. Mažiausiai eismo įvykių iš apskrities savivaldybių fiksuojama Širvintų (9), Švenčionių (13) ir Elektrėnų (15) rajono savivaldybėse, daugiausia Vilniaus m. savivaldybėje – 591.

47 lentelė. Eismo įvykių, kuriuose nukentėjo žmonės, Švenčionių rajone 2014 – 2018 m.

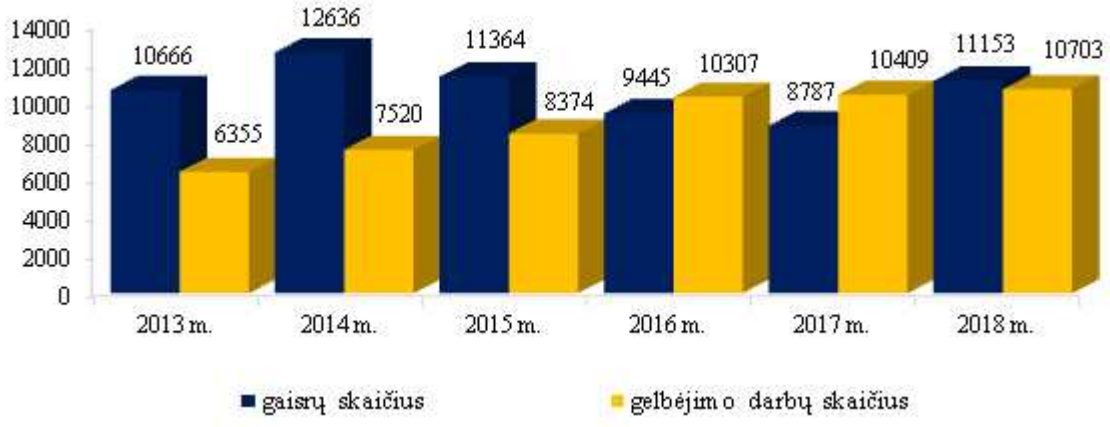
	Įvykių	**Žuvo**	**Sužeista**	**Dėl neblaivumo**	**Dėl apsvaigimo**
2018 m.	**13**	**7**	**16**	**4**	**0**
2017m.	19	3	18	4	0
2016m.	10	1	10	2	0
2015m.	16	3	22	1	0
2014m.	18	4	19	1	0

Šaltinis: http://lkpt.policija.lrv.lt/uploads/lkpt.policija/documents/files/statistika/2018/201811.pdf

2018 m. Lietuvoje kilo 11 tūkst. 153 gaisrai. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, jų skaičius išaugo 26,9 proc. Gaisruose žuvo 75 žmonės (2017 m. per tą patį laikotarpį – 93), iš jų 2 vaikai (3), o 153 gyventojai (164) patyrė traumų. Tai mažiausias gaisruose žuvusių žmonių skaičius per 15 metų. Šalyje kilo 5 gaisrai, kuriuose žuvo po 2 šalies gyventojus, o 65 gaisrai nusinešė po vieną žmogaus gyvybę. Miestuose žuvo 23 žmonės, o miesteliuose ir kaimo vietovėse – 52. Dvidešimt keturi žmonės žuvo Vilniaus apskrityje (iš jų 8 gyventojai Vilniaus mieste), 18 – Kauno (iš jų 8 – Kauno mieste), 8 – Šiaulių, 6 – Utenos, 5 – Panevėžio, po 4 – Tauragės, Marijampolės ir Alytaus, po 1 – Klaipėdos bei Telšių apskrityse.

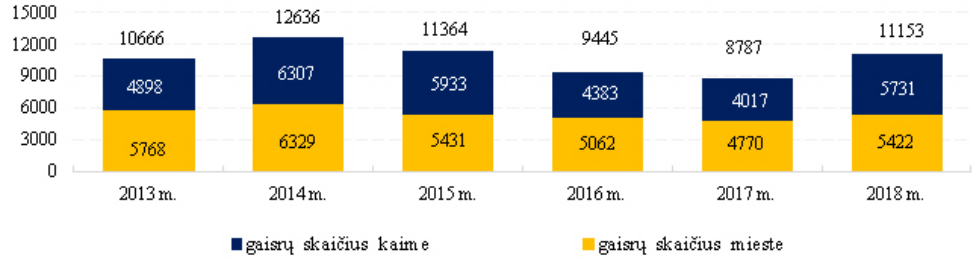
Nors šiemet gaisruose žuvusių žmonių skaičius, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 19 proc., tačiau, kaip rodo kelerių metų gaisrų statistika, šaltuoju metų sezonu skaudžių nelaimių padaugėja. Praėjusią žiemą gaisruose žuvo 38 gyventojai.

Gaisrų ir gelbėjimo darbų kitimo dinamika

Šaltinis: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Gaisrų pasiskirstymas mieste, kaime

Šaltinis: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

48 lentelė. Gaisrai ir gelbėjimo darbai Švenčionių rajone 2017 – 2018 m.

2017 m.		2018 m.		Gaisruose							
				Žuvo žmonių		Iš žuvusių žmonių skaičiaus nepilnamečių iki 18 metų		Traumuota žmonių		Išgelbėta žmonių	
Gaisrai	Kiti gelbėjimo darbai	Gaisrai	Kiti gelbėjimo darbai	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
90	62	110	56	2	6	-	-	4	-	-	-

Šaltinis: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Gaisrų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2018 m. palyginus su 2017 metais padidėjo 22,22 proc., kiti gelbėjimo darbai sumažėjo 9,68 proc. Vilniaus apskrityje yra užfiksuota 3312 gaisrų (2017 m. – 2524) ir 1459 – kiti gelbėjimo darbai (2017 m. – 1396). Švenčionių rajone kilę gaisrai sudaro 3,32 proc. visų Vilniaus apskrityje kilusių gaisrų ir 0,99 proc. šalyje kilusių gaisrų.

2017 m. buvo padėti pagrindai viešosios tvarkos užtikrinimo srityje: konkretiems rajono savivaldybės administracijos darbuotojams suteikti įgaliojimai palaikyti viešąją tvarką, t. y. pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą bei patraukti kaltus asmenis administracinėn atsakomybėn. Įgalioti asmenys gavo prieigas prie Administracinių nusižengimo registro bei buvo suorganizuoti mokymai administracinės teisenos srityje. Siekiant mažinti nusikalstamumo ir viešosios tvarkos pažeidimų skaičių Švenčionių rajone, buvo įrengta 11 kamerų, taip pat įsigytos informacinės lentelės “Teritorija stebima vaizdo kameromis”, rajono savivaldybė gavo vaizdo duomenų valdytojo statusą, patvirtintos vaizdo duomenų tvarkymo taisyklės. Per 2017 m. buvo vykdoma išorinės reklamos, neprižiūrimų žemės sklypų, neeksploatuojamų, paliktų be priežiūros transporto priemonių laikymo bendro naudojimo vietose, gyvūnų laikymo, atliekų tvarkymo, švaros taisyklių laikymosi, naudojimosi vietinės reikšmės keliais, pastatų naudojimo pagal paskirtį ir kt. kontrolė.

VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ

TEISINĖ BAZĖ

Švenčionių rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Švenčionių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Švenčionių rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Švenčionių rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų – 25 savivaldybės tarybos narių. Savivaldybės tarybos nariai savo veiklą vykdo komitetuose, komisijose ir darbo grupėse. Švenčionių rajono savivaldybėje yra sudaryti 3 komitetai: Biudžeto, ekonomikos, aplinkos apsaugos ir kaimo reikalų komitetas, Švietimo, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos komitetas ir Kontrolės komitetas.

Savivaldybės taryba 2013 m. gruodžio 1 d. patvirtino naują Švenčionių rajono savivaldybės administracijos struktūrą. Administraciją šiuo sprendimu sudaro: administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, vyriausieji administracijos specialistai, Biudžetinių įstaigų centralizuotos buhalterijos skyrius, Buhalterinės apskaitos skyrius, Centralizuotas vidaus audito skyrius, Teisės ir civilinės metrikacijos skyrius, Finansų skyrius, Bendrasis skyrius, Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, Žemės ūkio skyrius, Mokesčių ir turto skyrius, Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyrius, Socialinės paramos skyrius, Teritorijų planavimo ir architektūros skyrius, Vietinio ūkio skyrius bei Adutiškio, Cirkliškio, Kaltanėnų, Labanoro, Magūnų, Pabradės, Sarių, Strūnaičio, Svirkų, Švenčionių ir Švenčionėlių seniūnijos.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Švenčionių rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

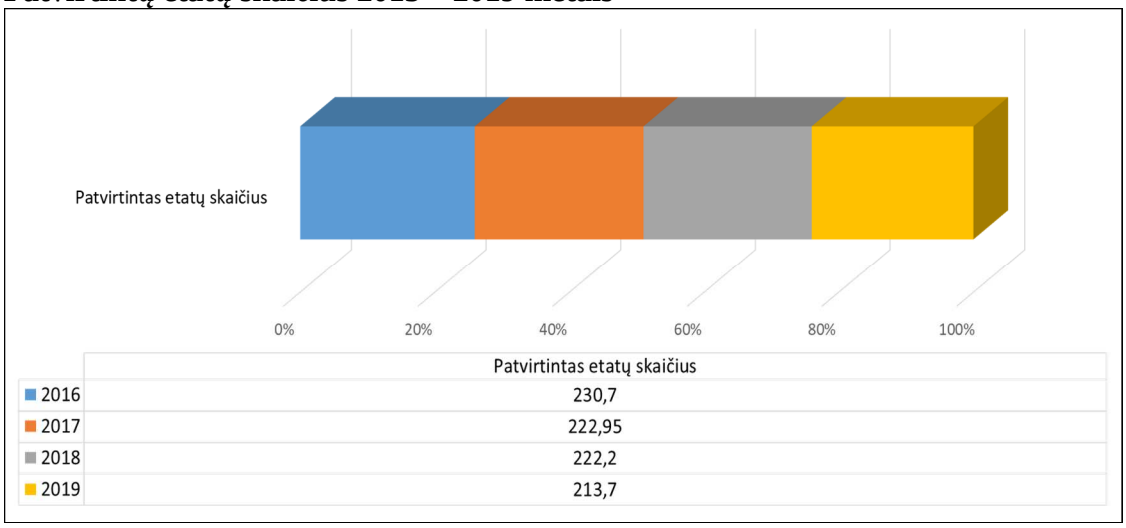
Savivaldybės administracija yra savivaldybės įstaiga, kurią sudaro struktūriniai padaliniai, į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai ir savivaldybės administracijos filialai – seniūnijos (savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai), savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina; įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų; įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą; administruoja viešųjų paslaugų teikimą; per įgaliotus valstybės tarnautojus atstovauja savivaldybei savivaldybės įmonių ir akcinių bendrovių valdymo organuose; rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus; atlieka mero, tarybos narių ir savivaldybės kontrolieriaus finansinį, ūkinį ir materialinį aptarnavimą.

Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys. Švenčionių rajono savivaldybės

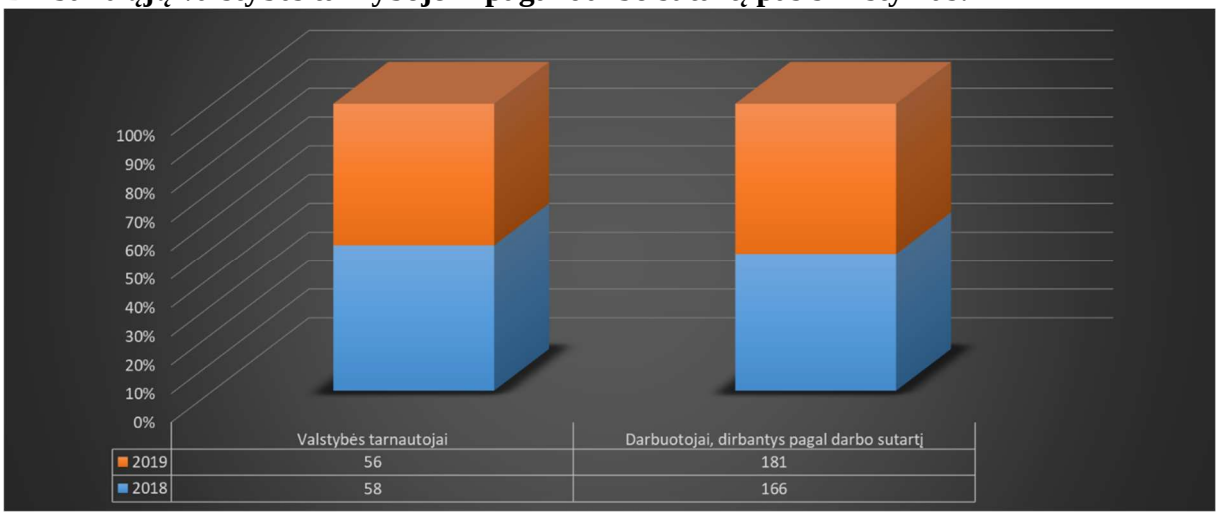
administracijos struktūrą sudaro 11 seniūnijų, 14 skyrių, ir trys į struktūrinius padalinius neįeinantys viešojo administravimo valstybės tarnautojai.

2019 m. sausio 1-ai dienai administracijoje patvirtintas pareigybių skaičius - 231,7 etato. 2018 m. jų buvo – 222,2 etato.

Patvirtintų etatų skaičius 2015 – 2019 metais

Dirbančiųjų valstybės tarnyboje ir pagal darbo sutartį pasiskirstymas:

49 lentelė. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Darbuotojų dalyvavimas kvalifikacijos kėlime (kartai)	73	194	228	167
Išlaidos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui (Eur)	2475	3692	9508	6300

50 lentelė. Organizuoti konkursai dėl priėmimo į darbą

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Organizuota konkursų dėl priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas	3	6	9	5
Organizuota konkursų dėl priėmimo į pavaldžių įstaigų vadovų pareigas	3	2	2	2

PLANAVIMO SISTEMA

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas ir Švenčionių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas; vidutinės trukmės (3 metų) – Švenčionių rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio (1 metų) – savivaldybės biudžetas.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. T-2. Savivaldybės bendrasis planas – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Švenčionių rajono savivaldybės 2014 – 2020 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T-8. Švenčionių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane išskirtos 4 plėtros sritys:

- Konkurencinga ekonomika;
- Kokybiška ir patogi gyvenamoji aplinka;
- Sumani, saugi ir aktyvi visuomenė;
- Efektyvi rajono savivalda.

Plėtros sritims įgyvendinti numatyta 10 tikslų ir 20 uždavinių, už kurių įvykdymą paskirti atsakingi savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir kitos savivaldybės administracijai pavaldžios institucijos bei įstaigos.

Savivaldybėje kasmet rengiamas strateginis veiklos planas, kuris per metus koreguojamas, atsižvelgiant į savivaldybės biudžeto pasikeitimus. Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą sudaro 6 programos:

- Ekonominės aplinkos ir investicijų;
- Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos;
- Kultūros;
- Socialinės paramos;
- Švietimo ir sporto veiklos;
- Savivaldybės valdymo.

Siekdama tobulinti strateginio planavimo procesą ir savivaldybės veiklos valdymą, Švenčionių rajono savivaldybė inicijavo projekto „Švenčionių rajono plėtros tobulinimas“ teikimą Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti. Įgyvendinant minėtą projektą, atnaujintas Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2016 m. strateginis veiklos planas bei Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas, parengtos dvi sektorinės studijos: Švenčionių rajono savivaldybės turizmo sektoriaus plėtros galimybių studija ir Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) Švenčionių rajone galimybių studija.

FINANSINIAI IŠTEKLIAI

2017 m. vasario 23 d. rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr.T-44 patvirtino 2017 metų savivaldybės biudžetą – 21.712,8 tūkst. eurų pajamų ir 22.445,9 tūkst. eurų asignavimų.

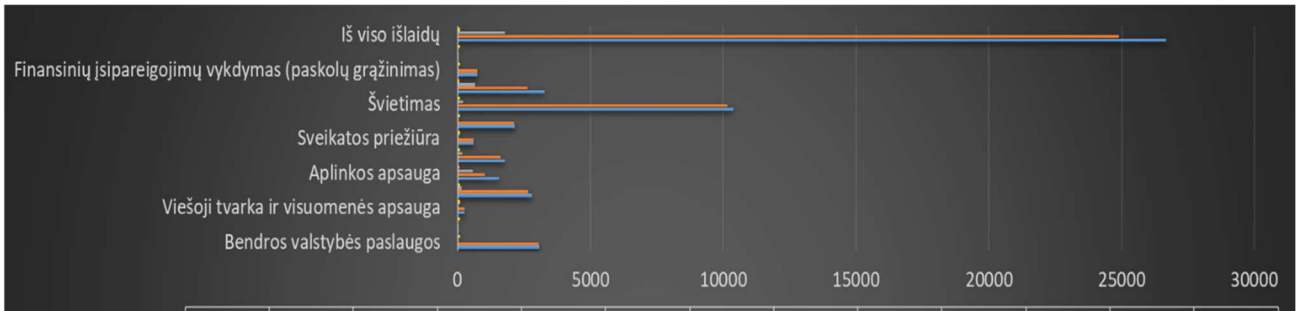
2017 metų savivaldybės biudžetas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, ministrų įsakymus ir savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų prašymus, buvo tikslinamas penkis kartus: 2017 m. gegužės 31 d. tarybos sprendimu Nr.T-126, 2017 m. birželio 30

d. tarybos sprendimu Nr. T-131, 2017 m. rugsėjo 28 d. tarybos sprendimu Nr. T-182, 2017 m. lapkričio 29 d. tarybos sprendimu Nr. T-212 ir 2017 m. gruodžio 22 d. tarybos sprendimu Nr. T252. Patikslintos biudžeto pajamos sudarė 26.083,1 tūkst. eurų, asignavimai – 26.676,2 tūkst. eurų. 5

Švenčionių rajono savivaldybės 2017 metų biudžeto pajamos tikslinant padidėjo 4370,3 tūkst. eurų. Nuo metų pradžios savivaldybės biudžete pajamos padidėjo dėl: gyventojų pajamų mokesčio – 630,0 tūkst. eurų, specialiųjų tikslinių ir kitų dotacijų – 3.371,4 tūkst. eurų, pajamų už prekes ir teikiamas paslaugas – 129,0 tūkst. eurų, pajamų už patalpų nuomą – 8,9 tūkst. eurų, materialiojo turto realizavimo – 106,0 tūkst. eurų, dividendų – 125,0 tūkst. Eurų.

2017 metų biudžeto patikslintas pajamų planas (neįskaitant 2016 metų biudžeto lėšų likučio ir skolintų lėšų) sudarė 25.246,5 tūkst. eurų, faktiškai gauta pajamų 24.276,6 tūkst. eurų. Planas iš mokesčių ir kitų pajamų (be specialiųjų tikslinių ir kitų dotacijų) rajono teritorijoje įvykdytas 98,3 proc. (planas – 13.548,7 tūkst. eurų, gauta – 13.325,0 tūkst. eurų, skirtumas – 223,7 tūkst. eurų). Įvertinus nepanaudotas specialiąsias tikslines ir kitas dotacijas 746,2 tūkst. eurų, bendras 2017 metų biudžeto įvykdymo rezultatas yra 96,2 proc. Specialių tikslinių ir kitų dotacijų patikslintas planas – 11.697,8 tūkst. eurų, faktiškai gauta 10.951,6 tūkst. eurų, planas įvykdytas 93,6 proc., gauta 746,2 tūkst. eurų mažiau (liko nepanaudotos ir/arba grąžintos valstybės biudžetui specialiosios tikslinės ir kitos dotacijos einamiesiems tikslams (53,9 tūkst. eurų) ir kapitalui formuoti (692,3 tūkst. eurų)). Kitų pajamų patvirtintas planas –1.142,7 tūkst. eurų, faktiškai gauta 1.157,4 tūkst. eurų, planas įvykdytas 101,3 %, gauta 14,7 tūkst. eurų papildomų pajamų. Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų planas 136,0 tūkst. eurų, faktiškai gauta 122,8 tūkst. eurų.

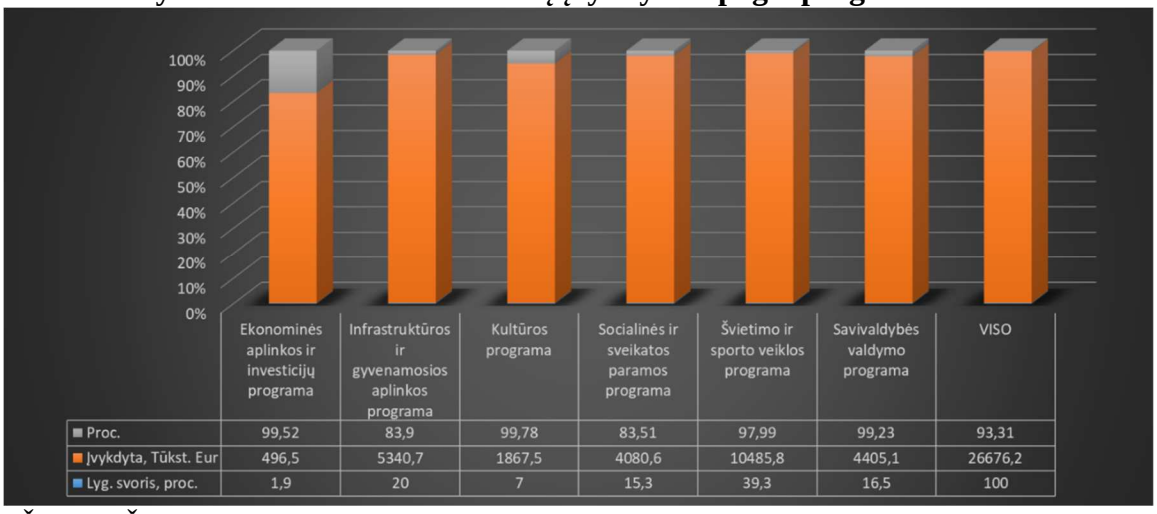
Rajono savivaldybės 2017 m. biudžeto išlaidų įvykdymas pagal funkcinę klasifikaciją, tūkst. Eur:

	Bendros valstybės paslaugos	Gynyba	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	Ekonomika	Aplinkos apsauga	Būstas ir komunalinis ūkis	Sveikatos priežiūra	Poilsis, kultūra ir religija	Švietimas	Socialinė apsauga	Finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)	Finansinio turto įsigijimo išlaidos	Iš viso išlaidų
Proc.	99,2	100	99,8	94,8	64,3	90,6	99,8	99,8	98	79,6	100	100	93,3
Rezultatas	26,1	0	0,4	144,6	561	167,3	1,4	4,6	207,2	671,5	0,1	0	1784,2
Įvykdyta	3045,4	22	258,1	2654,1	1011,7	1619,4	606,6	2137,3	10162	2618,3	733	24,1	24892
Patikslintas planas	3071,5	22	258,5	2798,7	1572,7	1786,7	608	2141,9	10369,2	3289,8	733,1	24,1	26676,2

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. veiklos ataskaita

Rajono savivaldybės 2017 m. biudžeto išlaidų įvykdymas pagal programas:

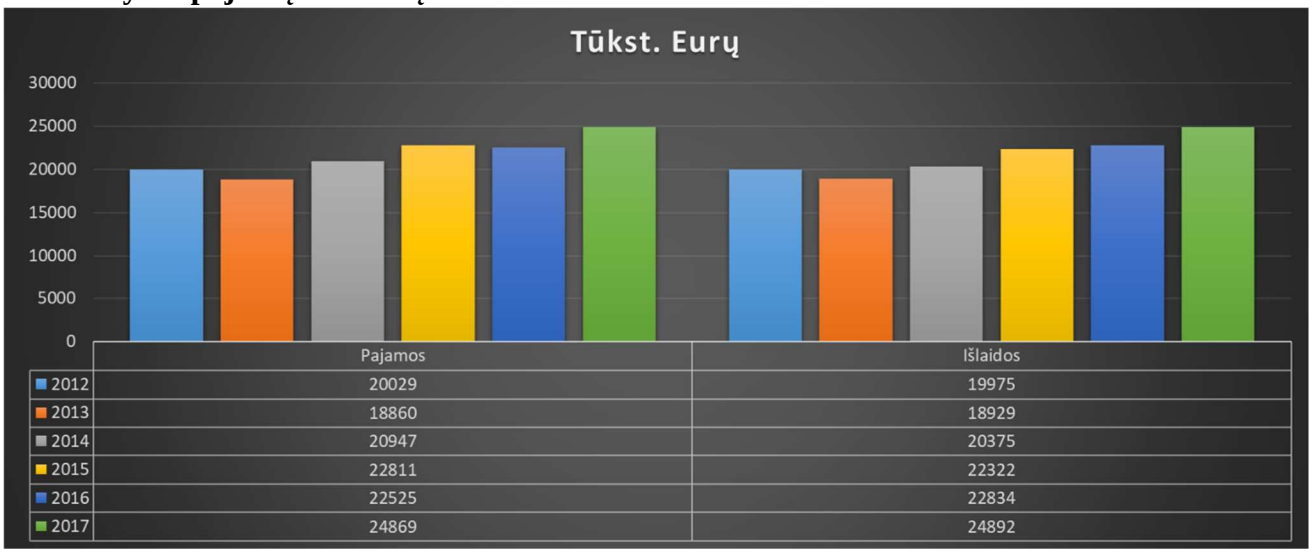
	Ekonominės aplinkos ir investicijų programa	Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programa	Kultūros programa	Socialinės ir sveikatos paramos programa	Švietimo ir sporto veiklos programa	Savivaldybės valdymo programa	VISO
Proc.	99,52	83,9	99,78	83,51	97,99	99,23	93,31
Įvykdyta, Tūkst. Eur	496,5	5340,7	1867,5	4080,6	10485,8	4405,1	26676,2
Lyg. svoris, proc.	1,9	20	7	15,3	39,3	16,5	100

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. veiklos ataskaita

Savivaldybės biudžeto 2017 metų išlaidų sąmata įvykdyta 93,3 proc. Didžiausias nukrypimai nuo planinių rodiklių - materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms skirtų asignavimų nepanaudota 1.473,6 tūkst. eurų (buvo planuota panaudoti ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų, valstybės investicijų ir kelių priežiūros ir plėtros programų įgyvendinimui ir vandentvarkos infrastruktūros tobulinimui 4.622,3 tūkst. eurų, bet atsižvelgiant į vykdomų projektų eigą ir lėšų poreikį faktiškai 2017 metais panaudota 3.202,8 tūkst. eurų).

Metų pabaigai liko nepanaudotos 205,9 tūkst. eurų specialiųjų programų tikslinės paskirties lėšos, 65,0 tūkst. eurų valstybės biudžeto, 132,0 tūkst. eurų savivaldybės biudžeto apyvartos lėšos. Administracijos direktoriaus rezervo asignavimų planas 5,8 tūkst. eurų liko nepanaudotas ir metų pabaigoje buvo perskirstytas kitoms funkcijoms vykdyti.

Savivaldybės pajamų ir išlaidų dinamika 2012-2017 m.:

	Pajamos	Išlaidos
2012	20029	19975
2013	18860	18929
2014	20947	20375
2015	22811	22322
2016	22525	22834
2017	24869	24892

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. veiklos ataskaita

2017 metais pasirašyta sutartis su kredito įstaiga dėl ilgalaikės 1.300.00 eurų paskolos. Paskola skirta investicinių projektų finansavimui.

Savivaldybės investicijų projektams finansuoti 2017 m. panaudota viso 592,4 tūkst. eurų ilgalaikių paskolų (pagal 2015 m. pasirašytą sutartį - 320,1 tūkst. eurų, pagal 2017 m. pasirašytą

sutartį - 272,3 tūkst. eurų), grąžinta 733,0 tūkst. eurų ilgalaikių paskolų, sumokėta 50,7 tūkst. eurų paskolų palūkanų.

2017 m. gruodžio 31 d. rajono savivaldybės administracijos kreditorinis įsiskolinimas sudarė 2.199,5 tūkst. Eur.

Pradėjus įgyvendinti ES lėšomis finansuojamus projektus, 2017 m. pabaigoje ženkliai išaugo įsiskolinimas tiekėjams už vykdomus projektus – 1093,4 tūkst. Eur. Lėšos šiems įsiskolinimams padengti bus gautos 2018 m. š jų pradelstas daugiau kaip 45 d. 502,4 tūkst. Eur.

RYŠIŲ SISTEMA. INFORMACINĖS IR KOMUNIKAVIMO SISTEMOS

Kaip veiklos viešinimo ir įvaizdžio kūrimo priemonė, savivaldybei svarbus internetinis puslapis www.svencionys.lt. Šiame puslapyje pateikiama informacija periodiškai atnaujinama ir papildoma nauja informacija, skelbiant rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektus, tarybos sprendimus, mero potvarkius, administracijos direktoriaus įsakymus, kitą rajono gyventojams aktualią informaciją.

2017 informacinių technologijų specialistai užtikrino nuolatinę kompiuterinės technikos, sisteminės ir taikomosios programinės įrangos, lokalaus ir bevielio kompiuterinio tinklo, elektroninio pašto, internetinio ryšio priežiūrą, buvo plėtojamos informacinės technologijos, siekiama jų efektyvesnio panaudojimo.

Informacinių technologijų specialistai 2017 m. aptarnavo 220 personalinių kompiuterių, 77 spausdintuvus, administravo 9 tarnybines stotis (serverius). Įdiegta ir sukonfigūruota serverių rezervinio kopijavimo sistema, antivirusinė programa su centralizuotu stebėjimu ir valdymu.

- **www.svencionys.lt administravimas.** 2017 metais buvo nuolat atnaujinama ir papildoma informacija rajono savivaldybės interneto svetainėje www.svencionys.lt, paskelbtas 541 straipsnis (2016 m. – 520), vidutinis apsilankymų svetainėje skaičius per mėnesį 3519 (2016 m. – 2870).
- **Socialinių tinklų administravimas.** Savivaldybės Youtube kanale paskelbti 8 renginių vaizdo įrašai, 5 tarybos posėdžių įrašai per 2017 metus įrašai peržiūrėti 16354 kartus (2016 m. – 14371).
- **Tarybos posėdžių darbo užtikrinimas.** Užtikrintas Švenčionių rajono savivaldybės 12 tarybos posėdžių elektroninio balsavimo, diskusijų, posėdžių transliavimo interneto svetainėje bei posėdžių valdymo sistemų darbas. Nuo 2017 m. rugpjūčio mėn. tarybos posėdžiai pradėti transliuoti Youtube kanale.
- **Administruojamos informacinės sistemos.**

2017 metais buvo administruojamos šios informacinės sistemos:

1. Dokumentų valdymo sistema;
2. Strateginio planavimo bei priežiūros ir programinio biudžeto sistema;
3. Vieningos apskaitos ir valdymo sistema;
4. Gyvenamosios vietos deklaravimo sistema;
5. Žemės nuomos mokesčių skaičiavimo IS MASIS;
6. Turinio valdymo sistema (www.svencionys.lt svetaine) (savivaldybės portalo modernizavimas pagal projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“);
7. Elektroninio balsavimo sistema (pagal projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“);
8. IS „Sąmata“ (statybos sąmatų sudarymui);
9. LR teisės aktų ir teismų praktikos paieškos sistemos prenumerata;
10. Socialinės paramos apskaitos sistema Parama;
11. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo ir apskaitos IS RUATIS;

12.Švietimo įstaigų darbo užmokesčio apskaitos programa Vira3.

Tam, kad sėkmingai būtų įgyvendinti pagrindiniai savivaldos valdymo principai, Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius planavo, organizavo ir koordinavo informacinės visuomenės plėtros procesus: inicijavo informacinių sistemų modernizavimą, naujų diegimą, stengėsi užtikrinti elektroninės informacijos saugumą ir patikimumą, ieškojo sprendimų savivaldybės svetainės patrauklumui didinti.

Pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus valdymas“ priemonę „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas savivaldybėse“ pateikta paraiška projektui „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“. Siekiama pagerinti visuomenės pasitenkinimą Švenčionių rajono savivaldybės viešųjų įstaigų teikiamomis paslaugomis ir asmenų aptarnavimu. Veiklų apimtyje numatoma įvykdyti: kokybės metodų diegimą (ISO 9001 ir „Lean“) savivaldybės administracijoje ir jų užtikrinimą patobulinant „vieno langelio“ principą; kokybės metodų diegimą (ISO 9001 ir „Lean“) Švenčionių rajono socialinėje srityje: Švenčionių socialinių paslaugų centre ir Švenčionėlių socialinių paslaugų centre.

AUDITAS IR VIDAUS DARBO KONTROLĖ

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinę priežiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius, kuris yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas savivaldybės administracijos direktoriui, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą. Skyrius vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, siekiant užtikrinti jų veiklos gerinimą.

Centralizuoto vidaus audito veikla planuojama sudarant strateginius ir metinius Centralizuoto vidaus audito skyriaus planus. Atsižvelgiant į Savivaldybės strateginius veiklos tikslus, parengtas ir patvirtintas 2017-2019 strateginis veiklos planas. 2017 metais pagal veiklos planą buvo numatyta atlikti 6-is vidaus auditus ir rekomendacijų įgyvendinimo kontrolę – poauditinę veiklą.

Vadovaujantis 2017 m. veiklos planu, atlikti visi numatyti vidaus auditai, pateiktos vidaus audito ataskaitos ir 38 rekomendacijos. Didžiausią rekomendacijų dalį sudaro vidutinio reikšmingumo rekomendacijos. Daugiausia rekomendacijų buvo pateikta dėl audituojamų subjektų veiklos tobulinimo ir nustatytų teisės aktų neatitikimų. Taip pat buvo teikiamos rekomendacijos dėl viešojo juridinio asmens veiklos ir vidaus kontrolės tobulinimo.

Siekiant įvertinti, ar Švenčionių rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, mokymas organizuojamas efektyviai, vertinta, ar tinkamas teisinis reglamentavimas, ar yra nustatomas mokymo poreikis, prioritetiniai mokymo tikslai, planuojamas finansavimas.

Atliktas Švenčionių rajono seniūnijų viešųjų teritorijų priežiūros programos įgyvendinimo vertinimas. Buvo vertinamas visų seniūnijų viešųjų teritorijų priežiūros įgyvendinimas, kaip vienos programos, veiklos rezultatas, ar rajono seniūnijų viešųjų teritorijų priežiūra efektyvi, o savivaldybės biudžeto lėšos naudojamos racionaliai.

Buvo vertinama, ar Švenčionių rajono savivaldybėje tinkamai reglamentuojama Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa, ar planuojama ir efektyviai vykdoma Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2016 metų sąmata pagal sveikatos priežiūros priemones. Pateiktos 8 rekomendacijos.

Administracinės naštos mažinimo priemonių plano įgyvendinimo vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo 7 straipsnio 3 dalimi. 2017 m. du kartus vertintas administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymas, parengtos dvi ataskaitos ir 5 rekomendacijos.

Su vidaus audito ataskaitomis dėl administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymo vertinimu galima susipažinti Švenčionių rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.svencionys.lt.

SSGG ANALIZĖ
STIPRYBĖS • Plėtojama strateginio valdymo sistema – rengiami ir atnaujinami strateginiai planai. • Gerėjantys ekonominiai rodikliai: augančios tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų apimtys; gerėjantys darbo rinkos rodikliai. • Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą, sudarančią sąlygas atliekų rūšiavimui ir perdirbimui. • Įvertinus rajone vykstančius demografinius pokyčius, vykdoma viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų reorganizacija. • Gerėjantys gyventojų sveikatingumo rodikliai: mažėjantis greitosios medicinos pagalbos iškvietimų skaičius; mažesnis rajono vaikų sergamumas, lyginant su šalies ir apskrities rodikliais. • Šalies mastu sukurta nuosekli socialinės paramos politikos įgyvendinimo sistema. • Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis sprendžiant rajonui aktualias problemas, organizuojant socialinių paslaugų teikimą. • Patraukli rajono gamtinė aplinka ir kultūros vertybių gausa, sudaranti prielaidas turizmo plėtrai rajone. • Santykinai gera kriminogeninė situacija: nusikalstamumas, pagal gyventojų skaičių, vienas mažiausių apskrityje; vienas didžiausių nusikalstamų veikų ištyrimas apskrityje.
SILPNYBĖS • Ribotos savivaldybės investicinės galimybės projektams bendrafinansuoti ir riboti žmogiškieji ištekliai juos įgyvendinti. • Blogėjanti demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius; neigiama natūrali gyventojų kaita; aukštas emigracijos lygis; senstanti visuomenė. • Nepatenkinama vietinės reikšmės kelių dangos būklė: didelė dalis kelių, kuriuose neįrengta asfalto danga; prasta dalies kelių dangos būklė. • Fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra ir jos trūkumas (vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymo), nepakankama gyvenamųjų namų renovacija. • Mažėjantis mokinių skaičius, lemiantis mokyklų ir mokytojų mažėjimą. • Augantis socialinių paslaugų poreikis, dalies socialinių paslaugų trūkumas. • Prasta dalies viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų ir viešųjų teritorijų infrastruktūros būklė. • Ribotos savivaldybės investicinės galimybės užtikrinti kultūros įstaigų poreikius atitinkantį finansavimą.
GALIMYBĖS • Investicijų projektų įgyvendinimas, panaudojant ES, kitas tarptautines finansinės paramos lėšas ir pritraukiant privatų kapitalą. • Inžinerinio ir energetinio sektorių nuolatinis plėtros planavimas, infrastruktūros

atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas.

- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais ir prevencinių programų įgyvendinimas, skatinant sveikatingumo rodiklių gerėjimą.
- Nevyriausybinių organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra, jų projektų ir programų finansavimas.
- Kultūros vertybių ir gamtinių objektų panaudojimas skatinant atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą.
- Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimas, gyventojų verslumo ugdymas.
- Transporto tinklo plėtra, kelių būklės gerinimas, eismo saugumo didinimas.
- Švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų pastatų ir materialinės bazės atnaujinimas.

GRĖSMĖS

- Esant neigiamai natūraliai gyventojui kaitai ir migracijos saldo, išlieka grėsmė, kad rajone gyventojų skaičius ir toliau mažės.
- Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės ir sudėtingos ekonominės situacijos.
- Dėl nepakankamų investicijų blogėjanti rajono transporto ir inžinerinės infrastruktūros būklė.
- Pasyvus gyventojų požiūris į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.
- Kultūros paveldo objektų sunykimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
- Sumažėjusi gyventojų perkamoji galia, energetinių išteklių kainų augimas.

MISIJA

Plėtoti pažangų, į bendruomenės poreikius nukreiptą viešąjį valdymą, kuriant patrauklią gyvenamąją ir verslo aplinką

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS
1 Strateginis tikslas. Didinti savivaldybės teritorijoje teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os): 3 programa. Kultūros programa 4 programa. Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos programa 5 programa. Švietimo ir sporto veiklos programa
2 Strateginis tikslas. Didinti savivaldybės valdymo ir įgyvendinamų funkcijų efektyvumą
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os): 6 programa. Savivaldybės valdymo programa
3 Strateginis tikslas. Gerinti savivaldybės viešąją ir gyvenamąją aplinką, skatinti verslo ir žemės ūkio plėtrą
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os): 1 programa. Ekonominės aplinkos ir investicijų programa 2 programa. Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programa